

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202256

UNIVERSAL
LIBRARY

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. K294 ' R83B Accession No. K816

Author రాధాకృష్ణన్.

Title భారత-దమక. 1929

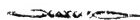
This book should be returned on or before the date
last marked below

ಶ್ರೀಯುತ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎನ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ

ಭಾರತಧರ್ಮ

೨ನೇ ಭಾಗ

ಅನುವಾದವು

ಪ್ರಕಾಶಕ.—ಎನ್ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಶರ್ಮಾ.

ಕಲ್ಲು ತತ್ತಿ ಏಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ನೋವಾಂತ ಸಾರ್ವಭೌಮರಾದ
ಕ್ರಿಯಾತ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎಸ್ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಎಂ.ಎ, ಡಿ.ಲಿಟ್. ಕವರ

ಭಾರತಧರ್ಮ

೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ, ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ನಗರದ ಮ್ಯಾಸ್ಟರ್ ಕಲಾಕಾಲೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ
ಇವರು ನಡೆಸಿದ “ಅಪ್ಪನ್ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು” ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವು

“ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಅಥವಾ ಮಾನವ ಸರ್ವಸ್ವ”

ಮೆಂಬ

ಉಪೋದ್ಘಾತ ಮತ್ತು ಭಾಷ್ಯ ಸಹಿತ

ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕ.—ಎನ್. ಶೇಷಾದ್ರಿ ಶರ್ಮಾ ಬಿ.ಎ.,
(ಚಂದ್ರವಿಲಾಸ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು)

[ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾದಿದೆ.]

ಸುಜೋಧ ಮುದ್ರಣಾಲಯ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ.

ನನ್ನೆ

ಪ್ರಿಯ ಪತ್ನಿಗೆ.

S. R.

ಭಾರತಧರ್ಮವೆಂಬ ಈ ಅನುವಾದವನ್ನೆ

ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ

ಅರ್ಪಿಸಿರುವೆನು.

N. S. S.

೨ನೇ ಭಾಗ

ಶ್ರೀಯುತ ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ರವರ

ಭಾರತಧರ್ಮದ

ಅನುನಾದವು

— ವಿಷಯ ಸೂಚಿ ಕೆ —

ಉಪಸ್ಥಾನ

ಪುಟ

೧ ಆತ್ಮಾನುಭವವೂ ಅದರ ಸ್ವಭಾವವೂ

೧-೩೬

೨ ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ
ಮತಸಹನೆಯೂ

೩೬-೬೮

೩ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ—೧ (ಮಾಯಾ, ಕರ್ಮ, ಪುರುಷಾರ್ಥ,
ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳು)

೬೯-೧೩೫

೪ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ—೨ (ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಂಘ
ಧರ್ಮಗಳು)

೧೩೬-೨೦೨

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ವಾಕ್ಯಶಃ ಈಗಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಭಾರತಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯತತ್ವಗಳೇನೆಂದು ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆನೆಂದೂ, ನ್ಯಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ನನಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಭಾರತ ಮತಧರ್ಮ (Philosophy of Religion) ವನ್ನಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕಾಗೋ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ (University of Chicago) ದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ನನ್ನ "ಹ್ಯಾನ್ಡ್ ಬುಕ್ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು"ಲ್ಲಿ ಕೈಲಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಆ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಈ ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವು (brief exposition) ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾರಕರಿಗೆ ಹಿಂದೂಮತದ ಮುಖ್ಯ ಗುಟ್ಟೇ (Spirit of Hinduism)ನೆಂದು ತಿಳಿಸಿತೆಂದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹಸ್ತಲಿಪಿತವನ್ನು ಓದಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ತ್ರೀಯುತ ಪ್ರೊಫಸರ್ ಜೆ. ಎಸ್. ಮೆಕೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ನಗರ,
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧, ೧೯೨೬.

S. R.

ಹರಿಃ ಓಂ, ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ಉಪನ್ಯಾಸ ೧.

ಆತ್ಮಾಸುಭವವೂ ಅದರ ಸ್ವಭಾವವೂ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

೧. ವಂದನಾ ಮತ್ತು ವಿಷಯಪ್ರವೇಶ

ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನುವುದೇನಂದರೆ ಭಾರತ ಧರ್ಮ (ಅಥವಾ ಹಿಂದೂಮತ, Hinduism) ದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡೆಂದು ಕೇಳಿದ ನಿಮ್ಮ ಈ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ನಗರದ ಮ್ಯಾಂಜಿಸ್ಟರ್ ಕಲಾಶಾಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಜ್ಯಾಕ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕೇಳಿದುವಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷಮಹನೀಯರು ನನ್ನ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂದಲ್ಲ.

ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಮತ ಅಥವಾ ಭಾರತಧರ್ಮದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅದರ ತತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಮತದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ ತತ್ವಗಳು ಯಾವುವು ಮತ್ತು ಈ ಕಾಲದ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಿಸಾಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಯಾವ

ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಬಹುಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸೂತ್ರಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧. ಹಿಂದೂ ಮತವೆಂದರೇನು ?

(ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ)

೨. ಹಿಂದೂಮತವೆಂದರೇನು ?

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದೂಮತವೆಂದರೇನು ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವು ಸದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಪದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಮತವು ನೂರಾರು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಲಾಭವನವೇ ? ಅಥವಾ ಸಾವಿರಾರು ಆಚಾರಗಳ ಗೋಷ್ಠಿಯೇ ? ಇಲ್ಲವೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಭೂಪಟವೇ ? ಅಥವಾ ಭೂವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕುವ ಶಬ್ದವಿಶೇಷವೇ ? ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಸಾರವಿದೆಯೆಂದರೆ ಇದೂ ಕೂಡ ಕಾಲದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಂದರ್ಥವಿದ್ದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗ್ರಂಥಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯೊಂದರ್ಥವಿದ್ದು, ಬೌದ್ಧರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೇರೊಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಶೈವರಿಗೆಂದು ಒಂದು ಅರ್ಥವಿದ್ದರೆ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೇ ಮತ್ತೊಂದರ್ಥ, ಮತ್ತು ಶಾಕ್ತೀಯರಿಗೇ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆಯೊಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಆಯಾ ಜನರ ಆಚಾರವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಅವರವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೂ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ್ದರೂ, ವಿವಿಧಾಕಾರಗಳುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮವೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿವಿಧಾಕಾರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆಯಾ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಅವಯವರೀತಿ

ಯಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಜೊತೆಗೂಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಜನರು ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಲು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸದಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವ ವಸ್ತುವು ಒಂದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿರುವ ಮಾತಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಮತದ ಆಧಾರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜೈನಾ, ಜಪಾನ್, ಟಿಬೆಟ್, ಸೈಯಾಮ್, ಬರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಸಿಲೋನ್ ದೇಶಗಳು ಭರತಖಂಡವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕಮನೆ (Spiritual home) ಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕತೆಯೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಪಜೀವಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಮತ್ತೋ ಇದರ ಚಾರಿತ್ರಕಶಾಸನಾದಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲದ ವರೆವಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಇದರ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತ, ಒಂದೊಂದುಸಲ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯು ನಾಲ್ಕೈದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಜ್ಞಾನಾನುಭವಗಳ ಉಬ್ಬರ ವಿಳಿತಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ನಿಂತಿದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಿಂದಲೂ ವಿವಿಧಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಜನಗಳು ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪದೇಪದೇ ಬಂದು ಧುಮುಕುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮವೇನೋ ತನ್ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಲೋಕವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ದಾರಿಗಳೆಯಬೇಕೆಂದಿರುವ ಮತಗಳಿಗೆ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದೇನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಮಗಿಂತಲೂ

ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಜನಸ್ರವಾಹಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯದ ಅಪೂರ್ವ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕುಂಡಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮರದಲ್ಲಿ ರಸಪುಷ್ಟಿಯಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾದಾಗ ಆ ಮರವನ್ನೇ ಕುಯ್ದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜೀವಕಳೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಲು ಹಿಂದೂಮತವನ್ನು ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಸೀಳಿನೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

೩. ಹಿಂದೂದೇಶವೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೂರ್ವನಿವಾಸಿಗಳೂ

ಹಿಂದೂನಾಗರಿಕತೆಯೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇದರ ಪ್ರಥಮಾನುಯಾಯಿಗಳಾಗಲಿ, ಪಂಜಾಬು ಮತ್ತು ವಾಯುವ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಿಂಧೂ ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ ಎಂಬ ನದಿಯಿಂದ ಸರಿಪೋಷಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೇರಿ ನೆಲೆಗೊಂಡದ್ದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಿಂಧೂನದಿಯ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯಾದೇಶದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಮೇಲೆ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆಮಾಡಿ ಬಂದ ಪರದೇಶೀಯರು ಹಿಂದುಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಪಂಜಾಬಿನಿಂದ ಮುಂದೆಬಂದ ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಗಂಗಾನದಿಯ ಸಮೀಪಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹರಿದುಬಂದು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನ ಜನರ ವಿವಿಧ ಮತಗಳನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಮುಂದೆ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಬರುತ್ತ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಡನೆ ಕಲಿತು ಅದರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಈ ದೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆರ್ಯ ಮತವೇ ಗೆದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯು ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರೂ, ಸಿಂಧೂನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿನ ನಾಗರಿಕತೆಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಸಂಬಂಧವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡದೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತು. ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕಾರ್ಥವಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಮತರೀತ್ಯಾ ಅರ್ಥವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದೇ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಜನರೆಂದೇ ಅರ್ಥಹೊಂದಿತ್ತು. ಪುರಾತನ ಜನರು, ಕಾಡುಜನರು ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಜನರು, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡರು ಮತ್ತು ವೇದಧರ್ಮಿಗಳಾದ ಆರ್ಯರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಮಾತೃವಾದ ಭಾರತದೇವಿಯ ಪುತ್ರರಾದುದರಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಗಳಾದರು.* ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಂಥಾ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ವಿವಿಧ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವರು, ವಿವಿಧದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವರು ಮತ್ತು ವಿವಿಧಾಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವರೆಂಬ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.†

೪. ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ವಿದೇಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಜವಾದ ಐಕ್ಯವು.

ಇಷ್ಟೇ ಸಾಲದೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪರದೇಶೀಯರು ಈದೇಶಕ್ಕೆ ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿಬರುತ್ತಲೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರಲು

* “ ತಂವರ್ಷಂ ಭಾರತಂನಾಮ ಭಾರತೀಯತ್ರ ಸಂತತಿಃ ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

† “ ಭಾರತೇಷು ಸ್ತ್ರೀಯಃ ಪುಂಸೋನಾನಾವರ್ಣಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ | ನಾನಾದೇವಾರ್ಚನೆಯುಕ್ತಾ ನಾನಾಕರ್ಮಾಣೀಕುರ್ವತೇ || ” (ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣ.)

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈಷದಸಿ ಅನುಕೂಲಿಸದಂಥ, ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೫೦೦ ಮೈಲಿಗಳೂ, ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರಕ್ಕೆ ೩೦೦೦ ಮೈಲಿಗಳೂ ಉಳ್ಳ, ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಭೂಖಂಡದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹರಡಿರುವ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಹಿಂದೂ ಸಂಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಹೇಗೆತಾನೇ ಕಟ್ಟಿರುವರು ? ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಏಕೀಕರಣ ಶಕ್ತಿಯು ಹರಡಿತೆಂದೂ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕತೆಯ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನಗಳ ಮೂಲಶಾಖೆ (racial stocks) ಗಳು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾದುವೆಂದು ದೇಶಲಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳಾದರೂ ಕೇವಲ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳೇ ಹೊರತು ಸಕಲ ಭಾರತೀಯರೂ ಕೂಡ ಈ ದೇಶದವರೆಂದಮೇಲೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದಲೂ, ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ, ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗರೀಕತೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಲೋಕಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದ ವಿಶೇಷಸ್ಥಾನವೊಂದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಚರಿತ್ರಕಾರರಾದ ನಿನ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಕಿತ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಇಂಡಿಯಾದೇಶವಾದರೋ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಭೂಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗುವ ಪೃಥಕ್ತ್ವ (isolation) ಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವಿಶೇಷದಿಂದಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿರುವ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಐಕ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಐಕ್ಯತೆಯಾದರೋ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ಭಾಷಾ, ವಸ್ತ್ರಾದಿ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದಂಟಾಗುವ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.* ಇಂಥಾ ವಿವಿಧ ಭಿನ್ನವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಏಕೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ

* Oxford History of India (ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ)

ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತಧರ್ಮವಾದರೋ ತನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ಬೋಧನೆಗೂ ಬೇಕಾದ ಚಾರಿತ್ರಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಎಡೆಯದೆ ತನ್ನ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿಯೇ ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಂತೆಯೇ ಈಗ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಜನಾಂಗ (racial), ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮತಗಳ ಪರಸ್ಪರ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಂಥಾ ಆತ್ಮಘಾತಕವಾದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಯ ಎಂದೇಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ತಾರಕಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಮತಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಧರ್ಮವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗದೆ ಇರಲಾರದು.

೨ ಭಾರತಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಕೇವಲತೆ

೧. ಮತರಸಂಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಏನು ?

ಮತವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇಂತಿಂತಹವೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವಾದರೋ ಇಂಥಾ ಎಲ್ಲೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನಿಜವು ಭಗವಂತನ ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯೂ, ನಿಜಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ. ಅಂತರಿಕ ಸಂಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಾಹ್ಯವರ್ಣನೆಗಳು ಅಧೀನವಾಗಿವೆ. ಮತವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಭಾವನೆಗಳ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಆಚಾರಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಜೀವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅನುಭವವೇ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಿತ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವೇನೆಂದು ನೋಡುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಆ ನಿತ್ಯವಸ್ಥಾವೇನೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗ ಅನುಭವ ಹೊಂದುವುದು. ಈ ಅನುಭವವಾದರೋ ಕೇವಲ ರಾಗಾದಿ ಆವೇಗಗಳ ಉಚ್ಚರಣೆಗಳೂ ಅಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೋ ಆ ಮುಖ್ಯ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ

ಪೂರ್ಣಸ್ವಭಾವವು ಅಂವರಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಐಕೀಕರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದ ಆತ್ಮನು (Integrated self) ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಧವಾ ಪ್ರವರ್ತನವು (response). ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡದೂ ಆತ್ಮನ ಒಂದು ವಿಶೇಷಭಾವವು (attitude), ಮತ್ತು ಈ ಭಾವನಾವರೋ ಆತ್ಮನ ಸ್ವತಃಪ್ರಕಾರವಲ್ಲದೆ, ಅದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇವು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ತೀದುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಲೀ ಸೌಂದರ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರೂಪಗಳಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೇ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಲಿ (Valuation) ಅಲ್ಲ.

೬. ನಮ್ಮ ಮನನ ಭವವು.

ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವವೂ ಸ್ವತಃಪ್ರಾಪ್ತವಾದವನೂ ಒಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು. ಅಂದರೆ ಅದು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧವಾದುದು. ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಧಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಆದರೂ ಮಾತನಾಡುವಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹೀಗೆ ಸರಿಯೆಂದು ತನ್ನಕಾಲದ ಜನರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮನ್ನಣೆಯು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಜ್ಞಾನಿಯು ಭಾವವು ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ನಂಬಿಕೆ ಅಧವಾ ಶಬ್ದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವೆಂಬ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡುವವನು ಸಿದ್ಧವಾದವನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅದರ ಸುಖಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತ, ಕೇವಲ ಶಬ್ದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯದಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ನಿಷ್ಕಾರವಾದ ನಂಬಿಕೆಯು (mechanical belief) ನಿಜಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇರೂರಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮಾತನಾಡುವ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ನಿಜವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಏನೆಂದು ಕೇಳಲು ನಿಮ್ಮ ವೆಸ್ಲಿ ಎಂಬ ಮಹನೀಯರು ಹೀಗೆ

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, “ಎಷ್ಟೇ ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ, ಒಂದಲ್ಲ ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ನಿಜವಾದ ನಂಬಿಕೆಯು ಎಂದಿಗೂ ದೊರೆಯದು. ಪರಂತು ಅದಾದರೋ ಭೌತಿಕವಸ್ತುಗಳು ಹೇಗೆ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುವುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಆತ್ಮನ ಸಮ್ಯಗ್ದರ್ಶನವೇ ಎಂದು ಅರ್ಥ.” ಕೇವಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯಾದರೂ ತಾರಕಕರವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹೀಗೆ ತಪ್ಪು ಅರ್ಥವು ಬರಲು ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಶಬ್ದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನಂಬಿಕೆಯು ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರಲು ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಯೂರೋಪ್ ದಂಡದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಜನಗಳ ಮತಶಾಸ್ತ್ರವು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವಾದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯವೇ ಹೀಗೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಸವಾಕ್ರತೆ (trust) ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಪೂರ್ಣನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮತವಾದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಂಬಿಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಭೆಯೇ ಸರಿ. ಶ್ರದ್ಧೆ ಅಥವಾ ನಂಬಿಕೆಯೆಂದು ನಾವು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೆಂದರೆ ಇತರ ವಿಧವಾದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಳಂತೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೂ ಕೂಡ ದೋಷಗಳಿಗೂ ಗಾಢ ತ್ವದೆಯಾದುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಳಂತೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಕೂಡ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಾ ಯಾತರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಸರಿ. ಮತಾಭಿಮಾನವು ಸತ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಮತದಿಂದಂಟಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಅನುಭವದ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ಜ್ಞಾನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯು ಇಂಥಾ ಹೇತುಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು (Reason) ಕಂಡಂಜುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂನುಷಮನಸ್ಸಿನ ದ್ವಿವಿಧ ಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಪ್ರತಿಭಾಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ

ಹೆಚ್ಚು ವೈಷಮ್ಯವುಂಟಾಗಲಾರದು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಯಾವ ನಿತ್ಯಲೋಕದೊಡನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದೋ ಅಂಥಾ ನಿತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಕೃತಿ ಧರ್ಮಗಳೊಡನೆ ಇವು ಸಮರಸಭಾವದಿಂದಿರಬೇಕು. ಭಾರತೀಯರ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ವೇದಗಳು ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂಥಾ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳ ಶ್ರತಿಭಾಭಂಡಾರಗಳಾಗಿವೆ.* ಅಂದರೆ ಅವುಗಳು ಯಥಾರ್ಥವಾದ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬರೆದ ವಿಷಯಗಳೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಪಾಂಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ (dogmatic dicta) ಗಳೇ ನೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವೇದಗಳು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ರಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹಾವಿಶ್ವದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾನುಭವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವು ಮತವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಜನರ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇ ಇವುಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವು ಬರಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಈ ವೇದಗಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕಾನುಭವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ನಂಬುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ತತ್ವಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಕೂಡಲೇ ಅಂಥಾ ಮಹಾತ್ಮರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮತಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳು ನಿಜವಾದುವು, ಯಾವಯಾವುವು ಸುಳ್ಳಾದುವುಗಳೆಂದು ಕೇವಲ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದರಿಂದಲ್ಲದೆ ಜೀವನಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ವಿವೇಚಿಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮತವಿಷಯದ ಆಯಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವಿಕೆಯ ಇತರ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

* ತೈತ್ತಿರೀಯ ಅರಣ್ಯಕ, 1, 2.

ಯಾವು ಯಾವುವು ಒಳ್ಳೆಯವು--ಕೆಟ್ಟವು ಎಂದು ನಾನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೭. ವೇದಗಳು

ಈ ವೇದಗಳು ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಧಾರ್ಮಿಕಶ್ರೇಷ್ಠರು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾರುಯಾರು ಯಾವಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಜಾನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಅರಿತುಕೊಂಡರೋ ಆಯಾ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಮನವಿಷಯಕವಾದ ಚರಿತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥಾ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಾ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕೂಡ ವಿಶ್ವತೋಮುಖವಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧಾಕರ್ತರಾದ ಜಯತೀರ್ಥಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ ಅನೇಕಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.

೮. — ಋತ್ವ ನಮ್ರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು

ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನಸ್ಸೂ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಋತ್ವಮು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪೂಜ್ಯತೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕಾದುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಗಳೂ ಗಾತ್ರತಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಬೇಕಾದ ಅಮೌಲ್ಯಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುವು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ವೇದಮಾರ್ಗವು ಪೂಜ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ (ಆರ್ಯ)ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಂದು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರವಾಹವು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಮತಗ್ರಂಥಗಳು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರದ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ವಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನವು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಜನಗಳಾದರೋ ಜೀವನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಮತ್ತು ದುಃಖಸಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಸಮಾಹಿತ

ತರ್ಕವನ್ನಾಗಲಿ, ದೀರ್ಘಧ್ಯಾನವನ್ನಾಗಲೀ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ತಾವು ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದ ಜೀವನಧರ್ಮವಾಗಲೀ, ಸೂತ್ರವಾಗಲೀ ತಮತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜನಗಳು ಆಚರಿಸುವ ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಅಂತರಿಕಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ದಯಾರಸವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲಾಂತರದ ಜನಗಳೂ ಆಯಾ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ವಿಶೇಷಗುಣವನ್ನೂ, ಶಕ್ತಿಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ.† ಆದರೂ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ತತ್ಸವೇನೆಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ನೊದನೊದಲು ಯೋಗ್ಯಗುರುವಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ವಡೆಯಲೇಬೇಕು.

೬. ವೇದಸ್ಮಾರಾಣ್ಯವೆಂದರೇನು ?

ವೇದದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಶ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತನಾದ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ವಿಮರ್ಶಾಪೂರ್ವಕ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ, ಆಚಾರಗಳೂ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಇರಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಇರಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು ‡ ಏಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಜನರಿಗಿರುವ ನಿಜವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಯಾರೂ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳು ತಮಗೆ ಗೋಚರವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಾಣಿ

* Interest

† Moulded

‡ Testimony

§ Right to enquire

ಯನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವ ಶ್ರದ್ಧೆಗೌರವಗಳು, ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮುಗಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ವದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮತಾನುಭವಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೊಡುವ ಅರ್ಥವು ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಧರ್ಮಗಳೊಡನೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚಿದಹಾಗೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮತಶಾಸ್ತ್ರ (theology) ವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೂರ್ವ-ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಿವುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನೇ ಇಂದ್ರಿಯನಾಕ್ಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಅತೀತವಾದುವುಗಳೆಂದು ನಾವು ನಂಬಬಹುದು.

೧೦. ನನ್ನ ಮತಧರ್ಮವೇನು?

ಭಾರತೀಯರ ಮತ ವಿಷಯವಾದ ದರ್ಶನವು (Philosophy of Religion) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೈಕಪರೀಕ್ಷೆಯ (Experimental) ಆಧಾರದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಪುನಃ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಧಾರವಾದದೋ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಇತರ ಮತಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಒಂದೊಂದು ಅನುಭವನಿಶೇಷ (Experimental datum) ದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕ್ರೈಸ್ತಮತಶಾಸ್ತ್ರವು ಏಸುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ನಿರಾತಂಕವಾದ ನಂಬಿಕೆ (Immediate certitude) ಯಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಏಸುವಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವು ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳದ್ದು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು* ಕಾಪಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಪ್ರೀತಿಗಳು ಇವನಲ್ಲಿರುವವೆಂದು ನಂಬದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತಮತಶಾಸ್ತ್ರವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ

*ತಾತ್ಪರ್ಯವತೀಶ್ರುತಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದ್ಭವನತೀ, ನಶ್ರುತಿಮಾತ್ರಂ.

† Our soul

(ಭಾಮತೀ)

ಒಂದು ವಿಶೇಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಅಥವಾ ಅನುಭವಿಸುವ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮತ್ತಿವರು ಇತರರ ಅನುಭವಗಳು ಮಾಯಾಕೃತಗಳೆಂದೂ, ಇತರರ ಮತಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ ದೂರಮಾಡುವಷ್ಟು ಪ್ರಲೋಭಕೋಕ್ತಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂಮತವು ಯಥಾರ್ಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಉಪ್ಪು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಗಳಾದರೋ ಇತರ ಜನಗಳ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲದೆ, ಇವುಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶ, ವರ್ಣ, ನಾಗರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನೂ ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಭೂತರೆಂದರೆ, ಅವನ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮದ ವಿಶಾಲವೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅವನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಪದೇಶ ಹೊಂದುತ್ತರೂ, ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಕ್ತಪರಿಮಾಣಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನಗಳು ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾದರೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಭಾರತೀಯರು ಆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಉದಾರಭಾವದಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಆಯಾ ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಗಳು ಹೇಗೆಹೇಗೆ ಸರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

† Facts

‡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಈ ವ್ಯಾಸನ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಇರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಹೋದವರ್ಷದ ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಚಿಕೆ (೨೬-೧೨-೨೭, ಪುಟ ೮) ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಕರ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಆಯಾಜನರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮತಗ್ರಂಥಗಳು ಅವರವರ ಚಿತ್ತರಂಜನೆಗೂ (appeal to emotions), ಕಾರ್ಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಕೇವಲ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಧಾರಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಅವರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಕೇವಲ ವೇದೋಕ್ತ ಧರ್ಮವಾಗದೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಧರ್ಮವನ್ನೂ * ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಆಯಾಜನರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು, ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ವಿಚಾರವಾದ ಆಯಾಜನರ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿಶೇಷಗಳ ಗೂಢಾರ್ಥವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದುದರಿಂದ, ಅಂದರೆ ಸರ್ವಾಗಮ ವ್ರಾಮಾಣ್ಯದಿಂದ ಭಾರತ ಧರ್ಮವು ವಿವಿಧ ತರವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿದ ಪಜ್ಜೆಗಳಿಂದಲೂ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದಲೂ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಿಲ್ಪರಚನೆಯಂತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ಲುಪ್ತವಿಲ್ಲದ ಕಾಲಸೂತ್ರದಿಂದಲೂ (wild chronology), ಅಮಾನುಷ ಕಥೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ಪುರಾಣಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಾವ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವೆವು. ಹೀಗೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಗಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಮುಗ್ಧರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುವ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವೆವಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಪೂಜಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಈ ತಂತ್ರಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆವು. ಇಂತು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸೇರಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಸರ್ವಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ನಮ್ಮ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುವುಗಳೆಂದು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೆ. “ವೇದ, ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ಪಾಶುಪತ, ವೈಷ್ಣವಮತಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು

* ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣೋಕ್ತ ಧರ್ಮ—

ಹೊಂದಿದೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದುವರಿ, ಅದು ಸರಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರೂ, “ಹೇಪರಮಾತ್ಮನೇ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೊಂಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೊನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಮುದ್ರ ವನ್ನೇ ಸೇರುವುವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನ ವಾದಾರ ವಿಂದವನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು* ಮಹಿಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರವು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಅದುದರಿಂದ ಹಿಂದೂಮತವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ (doctinal creed) ವಲ್ಲ, ಮತ್ತೋ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಶಾಲವೂ ಮತ್ತು ಬಹುಶಾಯಿ ಕೃತವೂ ಆದ, ಅದರೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೈಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ವಸ್ತುವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಈಶ್ವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

೨ ಹಿಂದೂಮತದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ

೧೧ ಹಿಂದೂಮತದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ

ಸಂಪ್ರದಾಯ, ತರ್ಕ, ಕರ್ಮಗಳಾದ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ನಿಧಿಧ್ಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಮತಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ತತ್ತ್ವಮಾರ್ಗವು [dialectic] ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಡುವುದರಿಂದ ಭಾರತ ಧರ್ಮವು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಬಾಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ ದರ್ಶನಗಳು [Religion and philoso-

* ತ್ರಯಿಮೂರ್ತಿಯೋಗಃ ಪಶುಪತಿಮತಂ ವೈಷ್ಣವಮಿತಿ | ಪ್ರಭಿನ್ನೈ ಪ್ರಸ್ಥಾನೈ ಪರಮಿದಂ ಅತಃ ಪಧ್ಯಮಿತಿಚ | ರುಚೀನಾಂ ವೈಚಿತ್ರ್ಯತಾಯುಜುಕುಟಿಲ ನಾನಾಪದಭುಷಾಂ ನೈಣಾಮೇಕೋ ಗಮ್ಯಸ್ತ್ವಮಸಿ ಪಯಸಾಮರ್ಣವೇವ || (ಮಹಿಮ್ಮಸ್ತವ)

phy], ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಗಳು [life and thought], ಇಲ್ಲವೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಕ್ರೋಚ್‌1 ಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಜೀವನ ಭಾವನ ಮಾರ್ಗಗಳು (The Practical and the Theoretical) ಆತ್ಮಾರಾಮನ ನಿತ್ಯತಾಂಡವತಾಳಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಕರ್ಮದಿಂದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಲೂ, ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರು ಗುತ್ತಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾದ ಪರಿವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಇದೇ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉನ್ನತ ಶಿಖರಗಳನ್ನು ಸೇರು ತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಕೂಡ ನಿತ್ಯವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ದಾಗಿ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ, ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಸ್ವಯಂ ಕೃತ (Free) ಕಾರ್ಯದಿಂದ ನವಜೀವನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಿತ್ಯ ರಚನಾಬದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವು ನಿತ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿರು ವುದು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧರಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಅವರವರ ನಡೆ ನುಡಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿವರು ಕೇವಲ ಮೃತಪ್ರಾಯರೇ ಸರಿ. ಇವರಿಂದಲೇ ಭಾರತ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ನೋಡಿದರೂ, ಇಲ್ಲಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಕರ್ಮವನ್ನೇ ತೆಗೆಯಿರಿ, ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ನಾಯಕರು ಸತ ತವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಲೂ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವ ಆಯಾ ಕಾಲ ದೇಶಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮವಡಿಸುತ್ತಲೂ ಮುಂದರಿದಿದಾರೆ. ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾಕರು ಈ ದೇಶದ ಪೂರ್ವ ನಿವಾಸಿಗಳೊಡನೆ ಕಲಿತಾಗ ಇವರ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯೋತ್ಸಾಹ (first impulse to progress) ವನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈ ಆಯಾಕರು ಗಂಗಾನದಿಯ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಮಾರ್ಗಗಳಾದ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಮತಗಳು ಇವ

1—ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೊದಲನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ.—N. S. S.

ರಲ್ಲಿಯೇ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕೊಂಡವು. ಮತ್ತಿವರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆತಾಗ ಇವರ ವೇದಧರ್ಮವು ಸೇಶ್ವರಮತ(Theistic Religion)ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

ರಾಮಾನಂದ, ಜೈತನ್ಯ, ಕಬೀರ್, ನಾನಕ್. ಪ್ರಭೃತಿಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದ ಸುಧಾರಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮತದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಸಮಾಜಗಳು, ನಮಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಜನರೊಡನೆ ಉಂಟಾದ ಸಂಪರ್ಕದ ಫಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಹಿಂದೂ ಮತನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಪ್ರವಾಹವೂ, ವಿನಾದ ಭೂಮಿಯೂ ಎಂದು ದೂರ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಭಾರತ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೂಪವೂ, ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಿಂದೂ ಜನರ ಮತ ವಿಷಯಕಜ್ಞಾನವು ಅನೇಕ ಸಂಕ್ರಾಮ (Revolutions) ಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಎಷ್ಟೋ ಜಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಸುಮಾರು ೪-೫ ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳು (Ideas) ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮೂಲಪ್ರಾಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳು ವೇದಾಂತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿವೆ.

೧೨. ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳೂ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ಧರ್ಮಗಳೂ

ನಮ್ಮ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳಾದ ಉಪನಿಷತ್ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳು, ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳಾದ ಮಾರ್ಗತ್ರಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳು* ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಇನೇರದೇ ಇವುಗಳ ಮುಖ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲ.†

* Logic and discipline.

† Characteristic, ಲಕ್ಷಣ.

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಮುಖ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಿಜವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕಜೀವನ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಬಹುದೆಂಬ ಮುಖ್ಯಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಸೇರಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಂಥ (absolute standard) ಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಕಾಡಿ ನಲ್ಲಿ ಸಿಂಹವು ತಲೆಯೆತ್ತಿತೆಂದರೆ ನರಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ನೇದಾಂತವು ಹೊರಹೊರಟಿತೆಂದರೆ ಇತರ ಮತಗ್ರಂಥ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೂಕಭಾವದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತವೆ.* ಈ ನೇದಾಂತಗ್ರಂಥ ಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಆಯಾಯ ಪಂಥಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಮತವಿಷ ಯಕವಾದಜ್ಞಾನಕ್ಕೇ† ತಕ್ಕಂತೆ ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನೇದಾಂ ತವು ಯಾವುದೊಂದು ಮತವೂ ಆಗಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ ಉಳ್ಳ ನಿಜಮತವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದೂಮತವ ಆಯಾ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಮಾ ಣ್ಯ (Common standard) ದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದರ ವಿಕೃತರೂಪ ಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ರುವಂತೆ ವಿವಿಧವೇದಗಳು ಜನರ ತಪ್ಪುತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದ್ದರೂ ನಿಜವಾದ ವೇದವೆಂಬುದು ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.‡ ಸರ್ವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದ ರಿಂದ ಆ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದರಿಂದ ಪಾರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು

* ಯಾವದ್ಗರ್ಹಂತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಜಂಬೂಕಾವಿಪನೇ ಯಥಾ |
ನಗರ್ಹತಿ ಮಹಾಶಕ್ತಿಯಾವದ್ವೇದಾಂತಕೇಸರೀ ||

† Religious views.

‡ ಏಕವಿದ್ವಿಜಾ ವೇದೋ ವೇದಾರ್ಥಾಶ್ಚೈಕ ಏವತು |

ಏಕವೇದಸ್ಯ ಜಾಜ್ಞಾನಾತ್ ವೇದಾಂತೇಬಹವಃ ಕೃತಾಃ ||

ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಂಧನೆಂದು ಯಾವುದಿದ್ದರೂ ಈ ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಆಯಾ ತಪ್ಪುಭಾವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಮತವೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಆಚಾರವೇ ಆಗಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದೆಂದಾಗಲಿ, ಪುರಾಣಕಾಲದ್ದೇ ಹೊರತು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ದೂರೀಕೃತವಾಗದೆ, ಅವು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದವೆಂದರೆ, ಇವುಗಳಮೇಲೆ ಯಾವುದೊಂದು ಜಾತಿಯಿಂದಲೂ ಕಟ್ಟುಬೀಳದಿರುವ ವೇದಾಂತವು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವಭಾವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೪. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತಾನುಭವವೂ ಮತ್ತು

ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೂ

೧೩ ಮತಾನುಭವದ ತಿರುಳೇನು?

ಹೀಗೆ ಮತವು ಅನುಭವ ವಸ್ತುವೇ ಎಂದಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ವಿಷಯವು ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸದುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಯಾವ ಎರಡು ಮತಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಹು ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಗಿಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರವಿರೇಷಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಯೋಗದೃಷ್ಟಿ (mystical vision) ಯಿಂದ ವಿವಿಧವರ್ಣನೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯಮತಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ (Comparative Religion) ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕ್ರೈಸ್ತಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಮಾನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ತಮ್ಮ ಮತದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಪಿತೃ, ಪುತ್ರ, ಪಾವಿತ್ರಾತ್ಮ (Holy Ghost) ರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಭಾವ

ವನ್ನು ಮಹಮ್ಮದೀಯಯೋಗಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ವಿಧದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಾವು ನಮ್ಮ ಮತಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಮನಃಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ (subjective suggestions) ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಸತ್ತಾಗುಣ (objective existence) ವನ್ನು ಆರೋಪಿಸುವೆವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ನುಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಹೀಗೆ ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಸರ್ವಲೋಕಕರ್ತೃವೂ, ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವೂ (ಮಹಾತ್ಮ-ಮಹಾಮಹಿಮ) ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವಜೀವಕೋಟಿಗಳ ಹೃದಯೇಶ್ವರನಾಗಿದ್ದರೂ ಮನೋಜ್ಞಾನಸಂಕಲ್ಪಶಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅಮೃತಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.* ಏಕೆಂದರೆ ಮತಾನುಭವವು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನಿರುವುದರ (Real in itself) ಕೇವಲ ನಿರ್ವರ್ಣವಾದ ಉಪಾಯಾನ (presentment) ವಾಗಿಲ್ಲದೆ, ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸಿನ ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೂ ಆಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ವರ್ಣನೆಯಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಭಾಗಾರ್ಥಭಾಗಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು (in fractions) ಎಂದಿಗೂ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಂಕಲ್ಪ, ಜ್ಞಾನ, ರಾಗ (emotion) ಗಳೆಂಬ ಸುನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಏಕಗುಣವುಳ್ಳ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವೆಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಆಯಾ ತತ್ವದರ್ಶನಗಳು ಆಯಾ ಜನರ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು (Temperament, ಸಂಸ್ಕಾರ, ಸ್ವಭಾವ, ವಾಸನಾ) ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತವೆ

* ಏಷದೇವೋ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸದಾ ಜನಾನಾಂ ಹೃದಯೇ ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಃ | ಹೃದಾಮನೀಷಾ ಮನಸಾಭಿಕ್ಲುಪ್ತೋ ಯಃನಂ ವಿದುರಮೃತಾಸ್ತೇ ಭವಂತಿ || ಶ್ವೇತ.ಉಪ, iv, 17.

ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮತವಿಷಯಕವಾದ ದರ್ಶನಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ* ಪ್ರ್ಯಾಗ್ಮ್ಯಾಟಿಸ್ಟ್ (Pragmatist) ಎಂಬ ಕರ್ಮಪ್ರಾಧಾನ್ಯರು ಬಹು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಜನರಿಗೆ ಅವರವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವಾಗಿರುವ ರಾಗಾದಿಸ್ವಭಾವಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ದಯೆ ಸಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಧಾರ್ಮಿಕಶ್ರೇಷ್ಠನೂ† ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ (personal) ಪೂ, ಸಾಂಘಿಕ (racial) ಪೂ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರ ಕವೂ ಆದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿ ಸುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದೇನು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗುವುದೆಂದರೆ ಮತಾನು ಭವವು ಆಯಾ ಜನರ ಮಾನಸಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇ ಅದರ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ವರ್ಣನಾಭೇದಗಳು ಏಕೆ ಉಂಟಾದವೆಂಬುದು ಈಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾ ಗುತ್ತದೆ.

೧೪. ಪರಮಾತ್ಮವರ್ಣನೆಯು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಸಂಕೋಚಗಳು.

ಒಂದೊಂದುಸಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ಇಂಥಾ ವರ್ಣನಾವಿಶೇಷಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸೂಚಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯೂ ಪವಿತ್ರವೈಮವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿರುವುವೆಂಬ ಉತ್ತಮವರ್ಣನೆಗಳು‡ ಅವನು ಅನಾಗರಿಕ ಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಿರಂಕುಶಪ್ರಭುವೂ, ಅಕಾಶವಾಸಿಯಾದ ಸಾರ್ವಭೌಮನೂ§ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಅವ್ಯುತ್ಪನ್ನ

* Philosophy of religion

† Religious genius

‡ Refined definitions

§ A sort of Sultan in the sky

ಜನರ ಲಕ್ಷಣ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ತತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುವು ಇರುವುದೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿರುಚಿಗಳು ‡ ಕೆಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಮತಾನುಭವದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಹೀಗೆ ಕೆಡಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

೧೫. ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬೊಬ್ಬ ಪರಮಪುರುಷನಿರುವನೇ?

ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ವರ್ಣನೆಗಳು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯರು ಈ ವಸ್ತುವಿನ ನಿಜತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಡಲಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನುಳ್ಳ ವಿದ್ವಾಂಸರು (doctrinaires) ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಇಂಥಾ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ದೂರವಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಭಗವದ್‌ಭಕ್ತರು ಅತುರರಾಗಿರುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಥಾ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಜದಂತೆ ದೂರವಾಗಿರಲು ಪರಮಾತ್ಮನು ಬಹಳವಾಗಿ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿಜಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸದೆ ನಾವು ಶಾಂತರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಮತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ನಾಸ್ತಿಕವಾದವೇ * ಎಂದರೂ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಮೌನವೇ ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ರೋಮ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ದೇವರುಗಳಿಗೆಂದು ರಚಿಸಿರುವ ಬಲಿಪೀಠಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಜನರು ಎಷ್ಟು ಅಜ್ಞರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅತೀತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ

‡ Personal Equation

* a sound religious agnosticism (ಅಜ್ಞಾನವಾದ).

ನಿಫಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವು ಏನೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಉಪನಿಷದ್ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಕೊಡಿದರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೂ “ಶಾಂತೋಯಮಾತ್ಮಾ” ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವವು ಶಾಂತಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳದ್ದೆಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವದ ಗುಣಾರ್ಥವು ವಾಗ್ವಾಕ್ಯಗಳ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ದ್ದಾಗ ತಮ್ಮ ಜೀತನಾವಸ್ಥೆಯು ಹೇಗಿದ್ದಿತೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಭಕ್ತರು “ಈಶ್ವರೇತಮಸ್ತು,” “ನಿರ್ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ವಾದ ವಸ್ತು” * ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿವರಣೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಂಥ ಮಂದಬುದ್ಧಿಗಳ ವಿದ್ವರ್ನಶಕ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧೬. ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮನೆಂದರೇನು ?

ಹಿಂದೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಿರ್ವೇಧಾರ್ಥಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಯೋಗಿಸುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತೀ ತನೂ ಬೇರೆಯಾದವನೂ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೇನೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ “ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಲು ಯಾವ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಹೇಳಲು ಯಾವ ಮಾತಿ ನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ತಿಳಿಯಲು ಯಾವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ.” (ಕೇನ. ೩). ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ಹೇಳಿದ ‘ನೇತಿನೇತಿ’ ಎಂಬ ಮಹಾವಾಕ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಬರ್ನಾರ್ಡರು ಹೇಳಿದ ‘ನೇಸಿಯೋ’ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನಾತೀತವಸ್ತುವನ್ನೂ, ರಾಯಿಸ್ ಬ್ರಾಕರು ಹೇಳಿದ ‘ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಿಯರೂ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಶಬ್ದರೂಪಾದಿ ಇಂದ್ರಿ

* ನಮ್ಮ “ನೇತಿ ನೇತಿ” ಎಂಬ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. N. S. S.

ಯಾತೀತವಾದ ಶಾಂತಿಸಾಗರವನ್ನೂ” * ಎರಿಯೋಪಗೈಟರಾದ ಡಯೋನಿಸಿಯಸ್ಸರೂ, ಏಕ್ಹಾರ್ತ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೋಹಿಮ್‌ರವರ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಮೃತಿಪದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ.

ಹಿ. ಜೀವಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳು

೧೭. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಯು

ಅದರೆ ಇಂಥಾ ಕೇವಲ ನಿಶ್ಯಬ್ದತೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ನಿರ್ಗುಣರೂಪವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಕೊನೆಯ ಮಾತೆಂದು ಒಪ್ಪಲು ಯಾರಿಗೂ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತುಬಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಸರಿ. ಮಾತಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲರೂ ಆಶುರಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸೇರದ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳು ನಮಗೆ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ಮೇರೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಶಾಂಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನೂ ನಿರ್ಣಿತವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಸರ್ವಮತಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಗೋಚರವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು † ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ ‘ದೃಷ್ಟಾಂತ (parable) ಗಳಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರೋತೃಗಳೊಡನೆ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಏಸು ಕ್ರಿಸ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತತ್ತ್ವ ಪದಾರ್ಥ (category) ಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿ (self-conscious personality)

* dim silence.

† express (ವ್ಯಕ್ತೀಕರಿಸು).

ಯೆಂಬುದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು. ನಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪುರುಷರೆಂದಮೇಲೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪುರುಷೋತ್ತಮನೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೆಂಬ ಭಾವನೆ (concept) ಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಗ (emotion, ಇಚ್ಛಾ) ಜ್ಞಾನ ಸಂಕಲ್ಪಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ ಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಿಯೂ ಅನಂತಪ್ರೀತಿವತ್ಸಲನೂ,* ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯುತನೂ† ಆದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರೆಂದೊಡಗೂಡಿ ಏಕವಸ್ತುವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಮತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಲೋಕಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಸಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಚಿದಾತ್ಮತ್ರಯಗಳಲ್ಲ, ಮತ್ತೋ ಸಂಯುಕ್ತರೀತಿಯಿಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿರೇಷವೊಂದರ (complex personality) ರೂಪತ್ರಯಗಳೆಂದೇ ಅರ್ಥ ಇದರಿಂದಲೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿವಿಧವರ್ಣನೆಗಳು ಈ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

೧೮. ಜೀವಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧವು

ಮನುಷ್ಯನ ಆತ್ಮವು ಸಂಯುಕ್ತಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅವನನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆತ್ಮನು ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿದಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ (reactions) ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೇ ಎಂದು ಒಂದೆರಡು ಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತತೆಯುಳ್ಳ ‡ ವಸ್ತುವಿನ ವ್ಯಾಪ್ತ ಭಾವದಿಂದ ನಾವು ಕಷ್ಟಕ್ಕೇಡಾದಾಗ ಅನಂತವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಶರಣು

* The great lover. † The perfect will (ಸಂಕಲ್ಪ).

‡ Finite, ಸಾಂತ.

ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಾಂತವಾದ ವಸ್ತುವು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಮಾಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿವಿಧ ವರ್ಣನೆಗಳು ಈ ವಿಪರೀತ ಪರಿಣಾಮವುಳ್ಳ ಒತ್ತಾಟ (protean pressure) ದ ಫಲವಾಗಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಶಾಲೆಯು ಪ್ಲೇಟೋ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಜಾನ್ ಸ್ಮಿತ್ಸರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದೂಡಿರುವರೋ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಕೂಡ ಅವರ ವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಯೇ ಗೋಚರವಾಗುವನು.† ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈ ಲೋಕದ ಅನಿತ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಇದರ ಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಣಾಮ ಗುಣದಿಂದಲೂ ಬಹು ಸಂತಪ್ತರಾಗಿ ಅನಂತವಾದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಅವರಿ ನಯಾಮವುಳ್ಳಂತೆ ಚದರಿಹೋಗದಿರುವ ಸದ್ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಹೀಗಿರುವ ಲೋಕದ ಕಷ್ಟ ದುಃಖಗಳು ಬುದ್ಧಿನ ಮನ ಕರಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಸಾಂತವಸ್ತುಗಳ ಅನಿತ್ಯತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವನ ನಂಬಿಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ದೃಢವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದವಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಕ್ಲೇಶಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾಟಿ ಪಾರಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನೂ ಕೂಡ ಸನಾತನಧರ್ಮವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮ ಸಮಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡನು. ಧರ್ಮವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಿರುವ ಅಶ್ರದ್ಧೆಯು ಹೀಬ್ರೂ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಇವರು ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ, ಧರ್ಮಜ್ಞನೂ, ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಪಾಲಕನೂ, ದುಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಃಕರಣವು ಮಾಡಬೇಕೆ

† cp. ಮನುಜರ್ ತಂತಮ್ಮ ನಿತ್ಯಜರ್ಯೋಳ್ ಎಂತಿರ್ಪರೋ ಅಂಧವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಿಡೆಗೊಟ್ಟ ದೇವನುಂ ಅವರಂತೆ ತಾನಿರ್ಪನೆಲ್ ಚೂಡಾರತ್ನ || and ಜನರಂತೆ ದೇವಂ | or ತನ್ನಂತೆ ಶಿವನುಂ || (Trans)

ನ್ನುವ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಲೂ ನಿರುಪಾಧಿಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸುವಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ (unconditional binding force) ಹೀಬ್ರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಮಹಮ್ಮದನೂ ಬಹುವಾಗಿ ನುನಗೊಂಡರು. ಮತ್ತಿವರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ರಾಜನೇ ಮೂಲಕಾರಣನಾಗಿರುವನೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದುದರಿಂದ ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಇವರಂತೆಯೇ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಗಿಯೂ ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ರಾಜನನ್ನು ಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಕ್ರೈಸ್ತವಾದಿಗಳು* ಧರ್ಮಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಿರುವ † ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯವಾದ ಗಾಂಭೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಿವಿಗೊಡದೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ದಯಾಪ್ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿಯಾದ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯುವಂಥ ಮಕ್ಕಳು ನಾವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನಾವು ಅನುತಪ್ತಹೃದಯರಾಗಿ ಅವನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗಗಳಾದ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಆ ಮಹಾದೇವನು ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಕರೆಯುತ್ತ ಆತುರದಿಂದಿರುವ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು. ಪಿತೃಗಳು ಧರ್ಮಪ್ರಾಧಾನ್ಯರಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮಾತೃಗಳು ದಯಾಪೂರಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕ್ರೈಸ್ತಸಾಂಪ್ರದಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಾಕ್ತರೂ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿರುವ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಮಾತೆಯು ತನ್ನ ದಯಾರಸವನ್ನು ವರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ, ಇಲ್ಲಿನ ಕರುಗಳ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಕೊಳೆಯನ್ನು ನೆಕ್ಕಿ ಬಿಡುವ ಹಸುಗಳಂತೆಯೂ ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ಸಾಹಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಇಂಥಾ ದಯಾಪೂರ್ಣಳಾದ ದೇವತೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಯೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ಅನಾಗರಿಕ ಜನರು ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ವಕೃತಿಪೂಜೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ನು ಹೇಳಿದ ಪಿತೃಪ್ರೀತಿಯೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳಿದ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣನೆಗಳೂ

* Christian Protestants. † Ethical imperative

ಜೀವಾತ್ಮಪರಮಾತ್ಮರಿಗಿರುವ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧದ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸೇರಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣನಗಳೂ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಂಟಾಗುವ ಆಯಾ ಸ್ಥಿತಿ (mood) ಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತಿವುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೂ ಪೂರ್ಣತತ್ವವನ್ನು ನಮಗೆ ದೊರಕಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಜ್ಞಾಕರವಾದ ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಶಾಸನಕರ್ತೃವಾದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ*ಗಿಂತಲೂ, ತನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಲಾತ್ಕಾರಪಡಿಸುವ ಪ್ರೀತಿಗಿಂತಲೂ, ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದಾತ್ಯವಾದ ಪಿತೃವಿಗಿಂತಲೂ, ನಮ್ಮ ಆಶಾಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಿಯಾದ ಮಾತೃವಿಗಿಂತಲೂ ಇನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಗುಣವುಳ್ಳವನೇ ಆಗಿರುವನು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ನಿತ್ಯವಾದ ಏಕವಸ್ತುವನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ†,” “ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳು ನನ್ನ ನಾಮಗಳನ್ನು ಅನೇಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ‡”ದು ಭಾರತವು ಸಾರುತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಅದರೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕವರ್ಣನೆಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಬಹುದೇವತಾವಾದ(polytheism)ಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರನ್ನು ದೇವತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಅಂದರೆ ೩೩ ಕೋಟಿ (ಸಾವಿರ, ೩೩೦೬) ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ “ಸಕಲ

* The judge that condemns

† name, ವರ್ಣಿಸು ; ಋಗ್ವೇದ, I 164, 46

‡ ಬಹುನಿ ಮಮ ನಾಮಾನಿ ಕೀರ್ತಿತಾನಿ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ |

(ಮಹಾಭಾರತ, ೧೦೦ತಿಪರ್ವ).

ಪ್ರಮಾತೀತವೂ, ಅನಂತವೂ ಶಾಶ್ವತೀಯವೂ ಆದ ನಿಶ್ಚಯಸ್ತುವನ್ನು
ಒಂದೇ ಒಂದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ”*

೧೯. ಜೀವಾತ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆಯು

ಈ ವಿವಿಧವರ್ಣನೆಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ
ಹೇಗಿರುವನೆಂದು ಹೇಳದೆ ಅವನು ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಾನೆ
ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ
ಈ ಪರಮಾತ್ಮಭಾವಗಳು † ನಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿವೆ.
ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನು ಫಲಪುಷ್ಪ ಚಂದ್ರತಾರಾದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ
ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಯೂ, ದುಃಖಪರಿತಪ್ಪ
ರಾದ ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಕಾಣಾಡುವ ಪುರು
ಷೋತ್ತಮನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕೇವಲ
ನಮಗಾಗಿಯೇ ಇರದೆ ತನ್ನ ಆತ್ಮತ್ವಸ್ತಿಗಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಿ
ರುವನು. ‡ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾನುಷ ಪುರುಷಾರ್ಥ
ಕ್ಕಾಗಿರುವ ಸಲಕರಣೆಯೊಂದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ
ಯನ್ನೇ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು. ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮ
ಗೊಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅಂದರೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ
ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವೇ ಆತನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಬೆಲೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ.
ಇವರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾಧು ತುಕಾರಾಮರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ‘ನಾವು
ಪಾಪಮಗ್ನರಾಗುವುದು ನಿನಗೊಂದು ಪ್ರಣಯೇ ಸರಿ. ನಾವಲ್ಲವೇ
ನಿನಗೆ ನಾಮರೂಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ? ನಾವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕಾಂಗಿ
ಯಾಗಿ ನಿರಾಕಾರನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಿನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರ

* ಏಕವೈವಾನುಕ್ರಷ್ಟ್ಯವ್ಯಂ ಏತವಪ್ರಮೇಯಂ ಧ್ರುವಂ ||

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಉಪ, iv, 4, 20.)

† Anthropomorphic conception.

‡ Exists for himself. § Give value.

ಸುವವರು ಯಾರಿದ್ದರು ? ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಕೇನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು ? ಕಟ್ಟಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ರತ್ನವೆಂತು ಹೊಳೆದಿತು ? ಜಾಡ್ಯವಲ್ಲವೇ ಧನ್ಯಂತರಿಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದು ? ಹಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಲಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವನಿಂದ ನನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ವಿವಾದದಲ್ಲವೇ ಅವ್ಯಕ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಇರುವುದು ? ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ತಾರತಮ್ಯ ಇರುವುದು ಇಂಥಾ ಪರಸ್ಪರಭಾವದಿಂದಲ್ಲವೇ ? ಅದುದರಿಂದ, ಹೇ ದೇವ, “ನಾವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವರಾರೆ”ಂಬ ಈ ತುಕಾರಾಮನ ವಚನವೊಂದನ್ನು ಜ್ಞಾನಕದಲ್ಲಿಡು.” (ತುಕಾರಾಮ, III, 87). ಹೀಗೆಂದ ಮೇಲೆ ಇತರರಿಗಾಗಿರುವ (ಪರಾರ್ಥೈಕಪರವಾದ) ಸತ್ತಾಸ್ವಭಾವವು * ಸ್ವಾರ್ಥೈಕವಾಗಿರುವ ಸತ್ತಾಸ್ವಭಾವವೆಂದು † ಎಂದಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ‡.

೩೦. ಪರಬ್ರಹ್ಮನೂ ಅವನ ಸುಣಪ್ರಕಾಶವೂ

ಸತ್ತಾಸ್ವಭಾವದ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರವೇನೆಂದು ಮತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈಶ್ವರ ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬೊಬ್ಬ ಪರಮಪುರುಷನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರು. ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾದ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಮತ್ತು ಯೋಗಯುಕ್ತವಾದ ಧ್ಯಾನವೂ †† ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನೂ, ಧರ್ಮಯುಕ್ತವಾದ ಸೇಶ್ವರವಾದವು ‡‡ ಈಶ್ವರನನ್ನೂ ಸತ್ತಾವಸ್ತುವಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಧಾರ ಅಥವಾ ತಿರುಳೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಉಪನಿಷತ್ಕಾಲದಿಂದ ಈಗಿನವರೆವಿಗೂ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಭಾವವು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತಮತದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತಯೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಮಾನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನ ಸಗುಣ ಭಾವವನ್ನು ವಿಾರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದಿಂದಂಟಾಗಿರುವ ಕೆಲವು

* existence for others † existence for oneself

‡ common

§ Rationalistic logic

†† mystic contemplation ‡‡ Ethical theism

ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಬಹು ಅಮೂಲ್ಯವೂ ಆದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮನು ಅವಶ್ಯಕವಸ್ತುವೆಂದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಗುಣಸ್ವಭಾವವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಲು ಬೌದ್ಧಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ಆದರೂ ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಗುಣಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರೂ ಆ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಗುಣಾತೀತ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಗುಣನೆಂದು ಹೇಳುವ ಜನರು ಇದೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಎಷ್ಟೋ ಗುಣಗಳು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾತೀತವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಒಪ್ಪುವರು. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೂ ಆಧಾರವೂ ಮತ್ತು ಧೈಯವೂ ಆದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮ * ನಿಗಿಂತಲೂ ಎಂದಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾದ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಈ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವು 'ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ವಿಷಯವೂ, ಇಲ್ಲವೇ ಆಂತರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಧಾರವೂ, † ಸರ್ವ ಕರ್ತೃವೂ ‡ ಆದ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವವಾಗಿದೆ. ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ವರ್ಣನೆಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಿರುವ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಕೇವಲ ಸ್ವಾತ್ಮರೂಪದ ದಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧ ರೂಪದಿಂದಲೂ ವರ್ಣಿಸುವ ಕ್ರಮ ಭೇದಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವು ಸ್ವಾತ್ಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಈ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿಗೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಗ ಸಗುಣಾತ್ಮಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇವೆ. ††

* self conscious personality † immanent ground

‡ operative principle § absolute

†† ವದಂತಿ ತತಃತತ್ತ್ವವಿದಸ್ತತ್ತ್ವಂ ಯದ್ಜ್ಞಾನಮದ್ವಯಂ |
ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಪರಮಾತ್ಮೇತಿ ಭಗವಾನಿತಿ ಶಬ್ದೈತೇ ||

೬ ಪರಮಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನವೂ

೨೧. ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿ

ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಮಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವೆಂದು ಯಾವುದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವೋ ಅಂಥಾ ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಹೃದಯ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ನೇರುವವರೆವಿಗೂ ಇರುವ ಇತರ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದಾಟುತ್ತಾ ನಾವು ಈ ಪರಮಾತ್ಮವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಸರ್ವಮಾನವವರ್ಗಕ್ಕೂ ಯಾವುದೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇವೆವುಗಳು ಸುಳ್ಳು ನಿಜವೆಂದು ವಿವೇಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯವರ್ಗವು ತನಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಬೇರೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಹುಡುಕುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಸರ್ವಜನ ವಿಧಿತವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಅನ್ವೇಷಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೆ. ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಸುರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಚಿಗುರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕೆಂಪು ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವಹಾಗಿ ಒಬ್ಬನೇ ಈಶ್ವರನು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಾಗಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಂತೆಯೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಂಪು ಹೂವುಗಳೇ ನಿಜವು ಮತ್ತು ಹಸುರೆಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಸರ್ವ ಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಭಾವಗಳನ್ನೂ ವಿಷಯ (facts) ಗಳೆಂದು

ಒಪ್ಪುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳಿಗಿರುವ ಗೂಢಾರ್ಥದ ತಾರತಮ್ಯ * ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಂದು ಒಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ.† ಸಾಧಾರಣ ಜನರ ಕ್ರಮರಹಿತವಾದ ಬಹು ದೇವತಾರಾಧನ (polytheism) ಪೂ, ಉಚ್ಚವರ್ಗದವರು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೈಬಿಡದ ಏಕದೇವತಾರಾಧನ‡ಯೂ ಕೂಡ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ವಿವಿಧ ವರ್ಣನೆಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುವು. ಹಿಂದೂ ಮತವು ನಾವು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ (upwards) ನಡೆಯುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಮಗಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸಕರು ನನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸೇಶ್ವರ ಉಪಾಸಕರೇ ಮುಖ್ಯರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಬುದ್ಧರಂಥಾ ಅವತಾರಪುರುಷರ ಆರಾಧಕರು ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದವರು. ಪಿತೃದೇವತಾಯುಷಿಗಳ ಉಪಾಸಕರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದವರು, ಮತ್ತು ಕೊನೆಯವರ್ಗದವರೆಂದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಇಲ್ಲವೆ ಅಲ್ಪಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂತಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರೇ ಸರಿ.‡ ಸಿಂಗಿಯೇ 'ಕೆಲವು ಜನರ ದೇವತೆಗಳು ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವರು ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಜನರ ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವರು. ಮತದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಈ ದೇವತೆಗಳು ಕಲ್ಪಮನೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ವಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ

* more or less † arranges

‡ uncompromising Monotheism, ಏಕದೇವತಾನಾದ.

§ ಉಪಾಸನಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಕ್, ದ್ವಿತೀಯಾ ಸಗುಣಸ್ಯಚ |

ತೃತೀಯಾ ಸ್ಮರ್ಯತೇ ಲೀಲಾವಿಗ್ರಹೋಪಾಸನಾ ಬುಧೈಃ ||

ಉಪಾಸ್ತೈಃ ಪಿತೃದೇವರ್ಷಿಗಣಾನಾಂ ಅಸ್ತೃಪಾಸನಾ |

ಅಂತಿಮಾ ಕ್ಷುದ್ರದೇವಾನಾಂ ಪ್ರೇತಾದೀನಾಂ ವಿಧೀಯತೇ ||

ರುವರು. ಅದರೆ ಜ್ಞಾನಿಯು ಈ ತನ್ನ ದೇವರನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವನು.* 'ಕರ್ಮಾಸಕ್ತರಾದ ಜನರು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು; ರಾಗಯುಕ್ತರಾದ ಜನರು ತಮ್ಮ ದೇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವರು; ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ದೇವರನ್ನು ವಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವರು; ಅದರೆ ಮಹಾತ್ಮರಾದರೋ (the strong in spirit) ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಕಂಡು ಆನಂದಿಸುತ್ತಿರುವರು.† 'ಶಿವಂ ಆತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪ್ರತಿಮಾಸು ನ ಯೋಗಿನಃ' ಅಂದರೆ ಯೋಗಿ ವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪುರುಷೋತ್ತಮನನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವರೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ವಿಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿಂದಿಗೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

೨೨. ಪ್ರಪಂಚವೂ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರೂ

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಬಹು ಶೋಚನೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯರು ಈ ಅಂತಸ್ತು ವಿಚಾರ (graduated scale) ವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಕಗರ್ಹಿತವಾದ ಅಸಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ನಂಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಚಿಂತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಧಾರಣವೂ ಅಸಮಗ್ರವೂ ಆದ ವರ್ಣನೆಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಾದರೋ ಇವುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾದವುಗಳೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾದವುಗಳೆಂದೂ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಭಾರತೀ

* ಅಪ್ನುದೇವಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ದಿವಿ ದೇವಮನೀಷಿಣಾಂ ।
ಬಾಲಾನಾಂ ಕಾಷ್ಠ ಲೋಷ್ಠೇಷು ಬುದ್ಧಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ದೇವತಾ ॥

† ಅಗ್ನೌ ಕ್ರಿಯಾವತೋ ದೇವೋ, ಹೃದಿದೇವೋಮನೀಷಿಣಾಂ ।
ಪ್ರತಿಮಾಸ್ವಲ್ಪಬುದ್ಧೀನಾಂ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಸರ್ವತಃ ಶಿವಃ ॥

ಯರು ದೇವತಾವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಇನ್ನು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಯೇ ತಲೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿ ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮತಸಹನೆಯಿಂದಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಬಹುವಾಗಿ ಮೂಢ ಆಚಾರಗಳನ್ನೂ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿ ದ್ದೇವೆ. ಮತವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಿಂದ ಸ್ವಾನುಭವ ಪಡೆದಿರುವ ಜನರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅನುರಾಗಹೀನರಾಗಬಾರದೆಂಬ ಶ್ಲಾಘ್ಯಭಾವದಿಂದ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಯರೀತಿಯಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತು ನಿಜವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಾಲೋಕನೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನಿಜವಾದ ಆಸ್ತಿಕರೂ ಮತ್ತು ಉಪಾಸಕರೊಡನೆ ಕಲೆತು ಜನರಲ್ಲಿ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ, ತಪ್ಪದೆಯೂ, ಅನವರತವೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹರಡಿರುವ ಮಠ ದೇವಸ್ಥಾನ ಭಕ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನ ಶಾಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ಮಹತ್ಕೀರ್ತಿ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇತಿ ಪ್ರಥಮೋಪನ್ಯಾಸಃ

ಉ ಪ ನ್ಯಾ ಸ ೨.

ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ

ಮತಸಹನೆಯೂ

ಯೋಗಾನುಭವವೂ ಮತ್ತು ಮತಸಹನೆಯೂ

೧. ಯೋಗಾನುಭವವು

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಗಳು (students of mysticism) ಯೋಗಾನುಭವಕ್ಕಿರುವ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕತೆ (universality) ಯನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತ ಇದರ ವರ್ಣನಾಪ್ರಬೇಧಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ (unimportant) ವಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಈ ಮುಖ್ಯಗುಣವನ್ನೇನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಯೋಗಿಗಳು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಭ್ರಾತೃವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವ ಒಂದೇ ಮನೆತನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣಗಳು ವಿಶದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಯೌಲಿ ಅಂಡರ್‌ಹಿಲ್ಲರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ :— 'ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶಗಳ ಮತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಗಳು (Mystical theology) ಬಹು ಭೇದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪರಮಧೈಯವನ್ನು ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಧೈಯಗಳು ಬಹು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಕ್ತರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವಾದಗಳೆಲ್ಲವೂ ದಾಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿರುವ ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಮೋಕ್ಷಾಸಕ್ತಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿದಮೇಲೆ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜೀವಾತ್ಮವು ಭಿನ್ನಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ದಾಟಿ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿದೆ.' (ಮಹರ್ಷಿ ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರರ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಉಪೋದ್ಘಾತ, ಪು. 40.) ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮತಾನುಭವಕ್ಕಿರುವ ಸಹಜ ಗುಣಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತದ ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರರಾದ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಪಾಲರು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇದಾಂತಿಗಳೂ ಯೋಗಿ

ವರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ಲೊಟೈನಸ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೇದಾಂತಿಗಳಾದ ಶಂಕರರಿಗಿಂತಲೂ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಯೌಲಿನ್ ಅಂಡರ್‌ಹಿಲ್ಲರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೂಫಿ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಯೋಗಿತ್ರೆಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭೇದಗಳು ಯಾವುವಾದರೂ ಇರುವುವೆಂದು ಯಾರೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.* ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಚಂಡ ಬಂಡನಕಾರರಾದ ನಿಮ್ಮ ಹರ್ಮನ್ ಎಂಬ ಜರ್ಮನಿಯ ಮತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರೈಸ್ತ ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ ನಿಷಯವಾದ ರಾಗಾದಿ ಗುಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಲೆದೋರಿದಾಗ ಇವರುಗಳು ಕ್ರೈಸ್ತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ರೈಸ್ತೇತರರಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದ ಯೋಗಿಗಳೊಡನೆ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲತು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.† ಮತ್ತು “ಕ್ರೈಸ್ತಮತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ನಿಮ್ಮ ಅಗಸ್ತ್ಯೇನರು ಕ್ರೈಸ್ತಮತದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಮೇಲೆ ಹದಿಸ್ತೆದು ಅಧ್ಯಾಯಗಳುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಆಸ್ತಿಯಾ (Osia) ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಹತ್ತಿರ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ನಿಂತು ತಮಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಂಟಾದ ಅನುಭವವಿಶೇಷವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾಗ ಇವರು ಆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮಾತಾಡದೆ, ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚರಣಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಿರಿಯಾಗಿರುವನೋ, ಎಲ್ಲಾ ವಾಕ್ಯಾಚನೆಗಳಿಗೂ ಅತೀತವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿರುವನೋ ಆ ಏಕದೇವನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು.” §

* ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ (Essentials of Mysticism).

† ಕೇವಲ ಕ್ರೈಸ್ತಮತದ ಕಟ್ಟುಬಂದುಗಳು (Trans.)

‡ ಕ್ರೈಸ್ತಜನರ ಪರಮಾತ್ಮಸಂಸರ್ಗ (The Communion of the Christian with God).

§ ಅದೇ ಗ್ರಂಥ, ಪುಟ 29.

೬) ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೩೯

೨ ಜೀವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋಷದೃಷ್ಟಿಯೇ ಇದರ ಲಕ್ಷಣವು

ನಿಜವಾದ ತತ್ತ್ವದರ್ಶನವನ್ನುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಯು ತತ್ತ್ವಾನೈಷಠ್ಯವನ್ನು ಗುಡಿ, ಗೋಪುರ, (Tabernacle, ಮಂಟಪ), ಮಸೀದಿ, ದೇವಾಲಯ (church) ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ (dreamed his way) ನೆಂದರೆಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆಯನ್ನು ನೋಡಿರುವ ಜನರು ಬಾಹ್ಯರೂಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತಿವರು ಪಂಡಿತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ, ಸರ್ವ ಉಪಾಸಕರನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಭವೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸರ್ವಲೋಕವನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ರಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನ ತಾವಿತಿಷ್ಠವಾದ ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಆಶಾ (impulses) ರಾಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯೊಂದರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಟ್ಟ ಮನಃಪುಕ್ಕವರು ಯಾವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರ್ಣನೆಯನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ತವ್ವೆಂದು ಧಿಕ್ಕರಿಸಲಾರರು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪದ ಅನಂತತೆಯನ್ನೂ ಅದರ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಅನಂತಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಆದರೆ ಇದು ಬುದ್ಧಿಗತೀತನಾಗಿದೆ ; ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ವರ್ಣನೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ

ಮತವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಗೊಡತತ್ತ್ವಗಳ ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸಮಗ್ರವಾದವೂ ಮತ್ತು ಸೂಚನಾಗುಣವುಳ್ಳವುಗಳೇ ಸರಿ. ಪ್ಲೇಟೊಮಹಾಶಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ವರ್ಣನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ನಂಬ

ಬಹುದಾದ ಕಥೆಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲವೂ ಏಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣವಿಷಯ (legendary) ಗಳೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಸಮ ಗ್ರವಾದುದಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವುಳ್ಳುದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಾವುಗಳಾದರೂ ಸಮುದ್ರದ ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕಪ್ಪೆ ಚಿಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಚಿಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಇಂಗಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಚಿಪ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯೋಗವು ನೀರಿನ ಹನಿಯೂ ಆ ಸಮುದ್ರದ ನಿಜವಾದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಯುಕ್ತವಾದ ವರ್ಣ ನೆಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಸರ್ವ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಏಕವಸ್ತುವಿನ ಬೇರೆಬೇರೆ ವರ್ಣಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಉಪನಿಷತ್ತಾಲದ ಮುಷಿಗಳಿಂದ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಕೂರ್ ಮೊದಲಾದವರ ಕಾಲದ ವರೆವಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯರು ಸತ್ಯವು ವಿವಿಧ ವರ್ಣವುಳ್ಳ ವಸ್ತ್ರಧಾರಿಯೆಂದೂ, ವಿವಿಧಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ದೇಶೀಯ ಯೋಗಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೋಪೆಮ್ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ವನಚರಿಗಳಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಅವುಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ ರಾಗದಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಪರಮಾತ್ಮನೇನಾದರೂ ಈ ಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಕೋಪಹೊಂದಿ ಈ ಅಪಸ್ವರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಂದಾದರೂ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ ? ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸಕಲ ಜೀವನಕೋಟಿಯೂ ಅನಂತ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಿಯಕರವಾಗಿರುವುದು.” ಇದರಂತೆಯೇ ಈ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸೂಫಿಯವರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಪಂಡಿತರಾದ ಬ್ರೌನರವರ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಕೆ ವಿ ಗೊ ಟ್ಪ್ಸ್ ಕೇಳಿ : “ದೊಡ್ಡವಾತ್ರೆಯಾಗಲೀ ಚಿಕ್ಕವಾತ್ರೆಯಾಗಲೀ, ದಪ್ಪವಾಗಿರಲಿ ಸಣ್ಣವಾಗಿರಲಿ ; ಸುಂದರವಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ; ಕುಂಬಾರನಿವುಗಳನ್ನು

ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೪೧

ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಡಸಿರಲಿ ; ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ, ಪಾತ್ರೆಯೆಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ? ಅದುದರಿಂದ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಪಾತ್ರೆ ಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ಆ ಪಾತ್ರೆ ಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ನಾವೆಂದಾದರೂ ಕೇಳಲಾದೀತೆ ?”

೪. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಿಂದುಗಳು ಈ ಭೇದಗಳನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ

ಈ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗೊಂಡ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು, ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಅವಿವೇಕಯುಕ್ತವಾದ ಅತಿಶ್ರದ್ಧೆ (fanatic faith) ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ದಯಾ ಗುಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಅನಾಗರಿಕ ಜನರ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಆರ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರದೆ, ಬಾಹ್ಯವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿದ್ದ ವಿಸಯಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಜನರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವಿವಿಧ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಆದರೆ, ಬೇರೆ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪರಮತಬಿಂಡನೆಯು ಹಿಂದೂಮತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇ ಸರಿ.

೫. ಮತ್ತೆ ಯಾವ ದುರಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ

ಸೆಮೆಟಿಕ್ ಜನರ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ದುಷ್ಟಭಾವವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಇಂಥಾ ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ಮತದ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಂಬಬೇಕೆಂಬ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ, ಹಾಗೆ ನಂಬಿರುವುದು ಮಹಾಪಾಪವೊಂದೇ

ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತ ನರಕಯಾತನೆಯನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ಭಾವ ನೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮತಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದುರಭಿಮಾನ*ದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಚ ರಣೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೆ ಹೀಗಾದುದು ಒಂದೇ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಕಲಹಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಥಮ ಫಲವೇ ಎಂದು ಗೊ ತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ; ಆದರೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯಗುಣವೇನೆಂದರೆ ಇತರ ಮತಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಗೊರವದಿಂದ ಕಾಣುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನೊ ಬ್ಬನು ಈಶ್ವರಭಕ್ತನೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಕೋಪದಿಂದ ಕೂಡಿ ತನ್ನ ದೇವತೆಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿಗ್ರಹದ ಮುಂದೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲು, ಆ ವಿಗ್ರಹದ ಮುಖವು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಈಶ್ವರನೂ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ವಿಷ್ಣುವೂ ಆಗಿತ್ತೋರಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಆ ಎರಡು ಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಏಕಮುಖದಿಂದ ಕೂಡಿದಂತೆ ಆ ಮೂಢಭಕ್ತನ ಕಡೆ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ನೋಡಿ ವಿಷ್ಣು ಈಶ್ವರನಾದ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಆ ಪರಮಪುರುಷನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಥೆಯು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಯುಕ್ತವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

೭. ಆದರೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವೀಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದೆವು (e.g., ವ್ರಾತ್ಯಸ್ತೋಮ)

ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಥಾ ಹಿಂದೂಮತವು ಲೋಕವೆಲ್ಲೆ ಲ್ಲಾ ಮತಪ್ರಚಾರಕ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಜ್ಞ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರ ಪ್ರಚಾರಕಕೆಲಸವು ಇತರ ಪ್ರಚಾರಕ ರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದುಷ್ಟಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಧರ್ಮವು ಲೋಕದ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನದೊಂದೇ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ಕೆಲಸವು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ

* Sectarian fanaticism, ಅತಿಶ್ರದ್ಧೆ

ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೪೩

ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನಡತೆಯೇ ಹೊರತು ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಬೇರೆಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಾಸಕರನ್ನೂ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಕರ್ಮಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ತನ್ನ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರ ಅಂತ್ಯಜರನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಿರಾತ ಹೂಣಾದಿ* ವಾಸಯೋನಿಜರನ್ನು ಕೂಡ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಜನರೆಂದೇ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಾಂಡ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷೋಮವೆಂಬ ಪೂರ್ವಾಚಾರವು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಒಬ್ಬ ಜನ ಪಂಗಡಗಳೇ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮತದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ †

* ಕಿರಾತ ಹೂಣಾಂಧ್ರವುಕಿಂದ ಪುಕ್ಕಸಾಃ ಅಭೀರ ಕಂಕಾ ಯವ ನಾಃ ಬಿಸಾದಮಃ । ಯೇನೈಚ ವಾಮಾ ಯದುವಾಶ್ರಯಾ ಶ್ರಯಾ ಚೈದ್ಯಸ್ತಿತಸ್ತೈ ಪ್ರಭವಿಷ್ಯತೇ ನಮಃ ॥

† ಪಂಚವಿಂಶ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, 17, 1—4; ಬೌದ್ಧಾಯನ 17, 21-5, ಕಾತ್ಯಾಯನ 22, 1; ಲಾಟ್ಯಾಯನ 8, 6; ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಶ್ರೀ ಚೈತನ್ಯರಿಂದ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ರಾಧಾಸ್ವಾಮಿ, ಕಬೀರಪಂಥಿ, ಸಿಕ್, ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಆರ್ಯಸಮಾಜವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಧುನಿಕ ಪಂಥ (sect-ಪಂಗಡ, ಶಾಖೆ) ಗಳು ಹೊರಗಿನವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ದೇವಲಸ್ಮೃತಿಯು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅನ್ಯಮತ (faith) ಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರ, ಇಲ್ಲವೇ ಪತಿತರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ (defiled, ಶೀಲ ಕೆಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ) ವರ್ಷಾಂತರಗಳು ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಮತಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ ಜನರನ್ನು ಕೂಡ ಸುಲಭರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾಡಲು (simple purification) ಧರ್ಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.—S. R.—(ಪರಾಶರ ಮಾಧವೀಯವನ್ನು ಓದಿನೋಡಿ. N. S. S.)

೭. ಇದರಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಮತಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತಿದ್ದಿವು:—ನೇದಕಾಲವು

ಆರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದ ಜಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ತಮಗೆ ಕಂಟಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಕಕ್ಷಿಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆತಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೈದಿದ್ದ ಪೂಜಾದಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೀಯಾಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಉಪಾಶಕ್ತಿಯೆಂದುಂಟಾದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ವಸ್ತುಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮಯುಕ್ತವಾದ ದಿಗ್ದರ್ಶನದಿಂದ ದೇವದೇವತಾ ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ನೇದಕಾಲದ ಆರ್ಯರೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ತಾವೂಕೂಡ ಭಯಭಕ್ತಿ * ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೇವಗಣಗಳೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿ ನೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಯಾವಜ್ಜೀವದ ಪರಮಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದೂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿದಾಯಕಗಳೆಂದೂ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೆಂದರೆ ಈ ಆರ್ಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಋಗ್ವೇದದ ದೇವತೆಗಳೂ ಅಧರ್ವಣವೇದದ ಪಿಶಾಚಾದಿಗಳೂ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯು ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಸುವ ಆಯಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಯಾ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪರಾತ್ಪರವಾದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾದವು.

೮. ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲವು:—ಮತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಏಕದೇವತಾಉಪಾಸಕರಾದೆವು.

ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಗಳು ನಮ್ಮ ಜನರ ಆಯಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಹೊಸ ಜನರ ಮತ್ತು ಅವರ ದೇವತೆಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮತಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಗಳ

* admiration, ಗೌರವ.

ಪರಸ್ಪರ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಪೂರ್ಣಜಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಜವಾದ ಸಮ್ಮೇಳಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಹೊಸವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಳೆಯವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಹೊಸದೊಂದು ಅರ್ಥವು ಬಂದು ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿ ಶ್ರದ್ಧಾದಿ ಭಾವಗಳು ಹೊಸ ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಈ ಹೊಸ ಆಚಾರಗಳೂ ಪೂರ್ವಾಚಾರಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಪಂಗಡದವರೂ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯವರೂ ತಮಗೆ ದೇವಕಾದ ಗೌರವಾರ್ಥವುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಈ ಜನಗಳು ಹಿಂದೂಜನರಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋದಾಗ ಇವರೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವತೆಗಳ ವಾಹನಗಳಾಗಿಯೂ ಅಲಂಕಾರಾದಿ ಮಿತ್ರರಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ದೇವತೆಯು ನವಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಆರೋಹಣ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಹಂಸಾರೂಢನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ವೃಷಭಾರೂಢನಾಗಿಯೂ, ಮಗದೊಬ್ಬನು ಮೇಷಾರೂಢನೂ ಆಗಿರುವರು. ಶ್ರೀರಾಮರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನು ಕೂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪುರಾತನಕಾಲದ ಪ್ರಕೃತಿ ಉಪಾಸನೆಯೂ ಮತ್ತು ಈಚಿನ ಕಾಲದ ಸೇಶ್ವರವಾದವೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಳೀಯ ಸರ್ಪದ ಮೇಲೆ ನೃತ್ಯಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಪಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದುದನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಅದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಶಿವಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದನೆಂದರೆ ಸೇದಕಾಲದ ಧೈಯಕ್ಕೂ ಈಶ್ವರಾರಾಧನಕ್ಕೂ ಉಂಟಾದ ಈ ಯುಧ್ಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ಈಶ್ವರನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖನಾಗಿ (ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ) ಹೊರಟನೆಂದೂ ವ್ಯಕ್ತವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಇತಿಹಾಸಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ವೈದಿಕ ಮತ್ತು ಅವೈದಿಕ ಮತಗಳು ಪ್ರೀತಿ ಒಪಂಬಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ವೀರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಪಿತೃಗಳೂ, ಆಯಾ ದೇಶದ ಸಾಧುಗಳೂ, ಗ್ರಹ

ಗಳೂ ಆಯಾ ಜನರ ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳೂ* ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಂದುಗಳ ದೇವತಾ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ನೇರಿಸಿದ್ದರೂ, ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಾದ ಏಕನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅಧೀನರಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟು ಇಂಥಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪಗಳೆಂದು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಈ ಬಹುದೇವತಾ ಪೂಜೆಯು ಏಕೇಶ್ವರ ಪಂಥವಂತೆ ಕ್ರಮವತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಇದೆಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಈ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಂಥಾ ಕಠಿಣಮಾರ್ಗದ ಈಶ್ವರ ವಾದವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

೨. ಜನಸಂಮಿಶ್ರತೆ ಮತ್ತು ಮತಾಭಿನಂದಿ

೯. ಜನಸಂಮಿಶ್ರತೆ; ಆರ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಅನಾರ್ಯರೂ

ಇದರಿಂದ ಆರ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಶಾಲಿಗೂ ಆಗಿ ಮಾನವೀಯರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ಆರ್ಯರು ಅನಾರ್ಯರ ಧರ್ಮಗಳು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಗಳು ಆಯಾ ಅನಾರ್ಯ ದೇವತೆಗಳು ಆರ್ಯ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ತಾವು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ವೇದಕಾಲದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಇಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಲದೆ? ಇರಲಿ, ಶ್ರವಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡುವ. ಯಜ್ಞಕರ್ಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನಾಗಿದ್ದ ವಕ್ಷತ್ರಹಸ್ತನು ಈಶ್ವರನ ಮೇಲೆ ಅತಿ ಕೋಪಹೊಂದಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಲೇ ಆತನ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವೈಮನಸ್ಯವುಂಟಾಗಿ ಅವನ ಮಗಳಾದ ಸತೀ

* Tribal gods.

† Monotheism.

೭) ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೪೭

ಜೀವಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾತಿವ್ರತ್ಯ ಭಕ್ತಿಗಳೇ ರೂಪಪತ್ತಿ ಬಂದಂತಾಗಿ ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೃತಾರ್ಥನಾದನು.

೧೦. ಇದೇ ಹಿಂದೂಜನರ ಮೂಲವು ; ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡರ ಸಂಪರ್ಕವು; ಪೇಶವಾಸು (= ತಂತ್ರ) ಗಳು.

ವೇದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೋಮರ್ ಕವಿಯ ಗ್ರೀಕ್ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಮೊದಲನಲ್ಲಿದ್ದ ಐರ್ಟೆಂಡ್ ದೇಶದ ಕೆಲ್ಟ್ ಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಟ್ರೂಟನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಲಾವ್ ಜನಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೋಲುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವೇದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಜನರ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿತು. ಬಹು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ ಪೂಜಾ ರೂಢಿಯು ಏನಾಗಿದ್ದಿತೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮೇಲಿರುವ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಾಧಿದೇವನಾದ ದೈವಪಿತೃವನ್ನೂ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ದೇವತೆಯನ್ನು ಕರೆದು ಯಜ್ಞ ಕರ್ತೃವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ಕರ್ತೃವಿನಿಂದ ಹವ್ಯಪಾನೀಯ ಭಿಕ್ಷಾದಿ ಬಲಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇಂಥಾ ಯಜ್ಞ ಹೋಮಾದಿಗಳು ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರ್ಚನಾ ದಿಗಳು ಬಂದು ನೆಲೆಗೊಂಡುವು. ಇದರಂತೆಯೇ ದ್ರಾವಿಡ ಜನರ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಆರ್ಯರ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆಯೇ ಅಹಿಂಸಾ, ಸಾತ್ವಿಕಾ ಹಾರಾದಿ ಧರ್ಮಗಳೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ಬಂದವು. ಅಲ್ಲದೆ ವೇದಮಾರ್ಗವು ಆಗಮ (ತಂತ್ರ) ಗಳಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಕೇವಲ ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಮಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿದೆ; ಆದರೆ ಈಗಿನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ ಎಂದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಸಂಯೋಗಕೃತವಾಗಲ್ಲದೆ (resultant) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾದ(emergent)

gent) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಚನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಮತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವೇದಾಗಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ (friction) ಕಂಡುಬಂದರೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರಸವೆಂದಕೂಡಿ ಒಂದಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತ ಕೇವಲ ಸದ್ವಿಷಯ ಮತ್ತು ನಿಜ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೇಸಲ ತಪ್ಪು (ಕೆಡಕು, evil) ದೋಷ (erroneous) ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದುಸ್ಸ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಜಿ ಹಾಕಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಕ್ಕಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಸ್ಥಿರವೃಷ್ಟಿ * ಯನ್ನೆಳ್ಳ ಸರೀರವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯ ಉದಾರ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲ್ಲವೇ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ನಮಗೆ ಏಕವಾದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ? ಅಂದರೆ ಜಾತಿವರ್ಣಗಳಿಂದ ಅಭೇದ್ಯನಾಗಿ ಕೇವಲ ಆಯಾ ಜಾತಿಗಳಿಗೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ ?

೧೧. ಇತರ ಮತಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆಯು

ಆದರೂ ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮತಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿಸಿದಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತವೆ ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮತ ಪ್ರವೃದ್ಧಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಮಂಡಲಿ † ಯಿಂದ ನಡೆಯತ

* (Fixed orientation,) † Democratic

ಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಆಯಾ ಪಂಗಡದವರು ತಮ್ಮ ಅನುಚಾನ ಸಂಪ್ರದಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣಯುಕ್ತವಾದ ಆಚಾರಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ತತ್ತ್ವಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲವಕಾಶವುಂಟಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೂ ಅದರದರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿದಮೇಲೆಯೇ ಇದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಾಗರಿಕನಾದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ಮೂಢ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹರದಿಂದಲೂ ಧೃಡನಿಶ್ಚಾಸದಿಂದಲೂ ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನಮಗೆ ಬಾಲ್ಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ತೋರಬಹುದಾದರೂ ಅವನಿಗೆನೋ ಇವುಗಳು ಜೀವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಜ್ಜ ವಸ್ತುಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥವನ ಮೂಢ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅವನ ಧರ್ಮವನ್ನೇ, ಅವನ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಮನಶ್ಚಾಂತಿಗಳನ್ನೇ ಹಾಳುಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮತಾಚಾರಗಳೂ ಮತ್ತು ಜನಸಂಘಗಳೂ* ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ಈಗ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲೇನೋ ಇವುಗಳು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿರುವವು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಮತಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಯು ಈ ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಯಾಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಸೇರಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುವೆಂದು ತಿಳಿದನು. ಅಂದರೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಅದು ಈಗ ಹೀಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅದರ ಪೂರ್ವಕರಿತ್ರೆಯೇ ಕಾರಣ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪಾವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಮಾನವ ವರ್ಗದಮೇಲೆಯೂ ವರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನತೆಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ತ್ಯಜಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಭಗವಚ್ಛಕ್ತಿ (= ಅನುಗ್ರಹ) ಎಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಜನಾಂಗವೂ

ಕೂಡ ಪ್ರವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲಾರದು. ಇದನ್ನೇ ರಾಬರ್ಟ್ ಬರ್ನ್ಸ್ (R Burns) ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಗಳು ಹೀಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಪ್ಪುದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿದ ಬೆಳಕೂ ಕೂಡ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು ? ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಜನರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವರನ್ನೇ ದೂಷಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿ ತಲ್ಲವೇ ? ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಾಂಗವೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧದಿಂದತಾನೇ ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದು ? ಇದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಯು ಅನಾಗರಿಕರಾದ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯರ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೂ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಏಕಾಸನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

೧೨. ಹೀಗೆ ಜನರ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮಪಟ್ಟಂತೆ ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಯಾವ ಜನರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಭಾವಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಬದಲಾಯಿಸುವುದೇ; ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇವರೂ ಕೂಡ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಇರುವನು. ಅಂದರೆ ಆಯಾ ಜನರಂತೆ ಅವರ ದೇವರೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಭಿರುಚಿಗಳೂ, ಅವನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿರುವ ಜನರ ಮತ್ತು ಆಯಾ ದೇಶದ ಗುಣಗಳೂ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು* ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಸಹಜವಾದ) ಗುಣದೋಷಗಳೂ ಮತ್ತು ಅವನು ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪಡೆದಿರುವ ವಿಶೇಷಾನುಭವವೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನು ಧಾರ್ಮಿಕತತ್ತ್ವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಹೊಂದುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ

* Character. † Inevitably, ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಮಷ್ಯನೂ ಸರಮಾತ್ಮನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವ ಜ್ಞಾನವು ಆ ವರಮ ಪುರುಷನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಶಕ್ತಿಯುಂಟೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಘಸುಧಾರಕರು ಇಂಥಾ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಪುಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನೇ ದೂಷಿಸುತ್ತಿರಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜೀವನವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗೂ ತಾವಾಗಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಬುದ್ಧಿಪರಿಣಾಮಗಳು * ವೃಥ (1901) ವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥಾ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅವರವರ ಅಂತರಾತ್ಮಗಳಂತಲೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬದಲಾದ ಹೊರತು ಮೊಸ ನಂಬಿಕೆಗಳಾಗಲೀ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಲೀ ಎಂದಿಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಾರವು. ಆದುದರಿಂದ ಮತಬೋಧಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢಮೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಜೀವನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಉತ್ಸಾಹವು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆಂದು ನಾವು ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ತತ್ತ್ವವೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನೇ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದುಗಳು ಶಕ್ತಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಕೇವಲ ಹಿತವಾದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡನೆಗಳನ್ನೇ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಪ್ಪೆಲ್ಲವೂ, ಅಜ್ಞಾನೆಲ್ಲವೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಗೆ ಸೀರಿದುದೇ ಸರಿ, ಮತ್ತು ಇದೇನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಪವಲ್ಲ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರೀತ್ಯವಕಾಶಗಳು ದೊರೆತರೆ ತಪ್ಪು ತಾನಾಗಿಯೇ ಮರೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಬಲಾಘ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಇದು ದುರ್ಬಲರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿಂದಿರುವುದು.

೧೩. ಮತಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗವು ಅರ್ಥಪುಸ್ತಿಕರಣವೇ? ಹೊರತು ಬಾಹ್ಯನಾಮಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಗಳು ನಡೆಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ನಾಮರೂಪಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೆ ವಸ್ತು ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದಾದರೂ ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆ ಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ 'ಪೆಂಟಾಟೆಕ್' (Pentateuch) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ 'ಯಾಹ್ವೆ' ಎಂಬ ದೇವರಾದರೋ ಬಹು ಕ್ರೂರ ಸ್ವಭಾವಿಯು. ಪದೇಪದೇ ಮಾತ್ಸರ್ಯರೋಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ತನಗೆ ಕೋಪಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಶಿಶುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಲಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು 'ಇಸ್ರೈಯ' ಮತ್ತು 'ಹೋಸಿಯ' ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞ ಕಾಮಿಯಲ್ಲದೆ ಭೂತದಯಾವಾತ್ಸಲ್ಯನಾಗಿ ಹವಿರ್ಬಲಿಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಲೂ, ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಂಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಯೇಸು ಸ್ವಾಮಿಯ ದರ್ಶನ (ಮತ) ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಕೃಪಾನಿಧಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಾವವು ಪ್ರಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಂಧವು 'ಯಾಹ್ವೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಹಿಂದೂಮತವು ಯಾವುದೊಂದು ಹೊಸ ಮತವನ್ನು ತನ್ನ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ ಅದರ ಪೂರ್ವದ ಹೆಸರು ನಡೆದುಬಂದರೂ ಕೂಡ, ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಮುಂದಿನ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಯು ಉಂಟಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆ

ಮತವಿನಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೫೩

ಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಸ್ತುತಿಯೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಅನಾರ್ಯಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದೇವತೆಯೆಂದು ಜೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.* ಆದರೆ ಕಾಲಾನುಕಾಲದಲ್ಲಿ ವರಾಹವಸ್ತುವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಅವಳು ಐಕ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಳು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಕಾಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ:—

‘ಹೇ ಭಗವತಿ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶರಣುಹೋಗುವ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹರಿಸುವೆಯಾದರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಮನೋವಾಗ್ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾರರು ; ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾತಿನಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲಾರರು.

‘ಹೇ ದೇವಿ, ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನೇ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದೀಯೆ. ಜಗನ್ಮಾತ, ದಯಾನಿಧೇ, ನಿನಗೆ ಪದೇಪದೇ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು.

“ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಲೀಲಾಸಾಗರದ ಕೇವಲ ಒಂದುಲೀಲೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವೆ. ಹೇ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಪೂರಿತೆ. ನಿನಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಯಾವ ಗುಣರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಾ ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಅತೀತಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಮತ್ತು ಏಕಮಯಿಯೂ, ಸಂಪೂರ್ಣಳೂ, ಅದ್ವಿತೀಯಳೂ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ

ಮಹಾಭಾರತ (IV, 7) ದಿಂದ ಈಕೆಯು ಮದ್ಯಮಾಂಸ ಪ್ರಾಣಿ ಯಜ್ಞ (ಬಲಿ) ಗಳನ್ನು ಕಾಮಿಸುವಳೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. “ಗೌಡ ನಾಹೋ” (ಕ್ರಿ. ಶ. ೭೦೦) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ನರಬಲಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಕ್ಷುದ್ರಕಮಲಾಕರ’ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫ನೇ ಶತಮಾನ)ರು ಮಿಸಾಪುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಂಧ್ಯಾಚಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯು ಕಿರಾತಾದಿ ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳ ದೇವತೆಯೆಂದೂ, ಮೈಚ್ಛ ಥಗ್ಗರೇ ನೊದಲಾದ ಜನರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಳೆಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಭಕ್ತಕೋಟಿಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರಿತವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಈ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಮಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವೆ. ಹೇ ದೇವಿ, ಜೀವಿಕೆಯ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ನಿನ್ನ ಅಡಿವಾಸರಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಇದರಂತೆಯೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವು ಹೇ ಗಿಡ್ಡರೂ ಸರಿಯೆ, ಈ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲೇನೋ ತಾನೇ ಪರಮೇಶ್ವರನಾಗುತ್ತಾನೆ.

೧೪. ಹೀಗೆ ದೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗೇರಿಟ್ಟ ಜನರ ಇಷ್ಟದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಬಿಡು.

ಶಿಷ್ಯನು ಬೋಧನೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಮಗುರುವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಗುರುವರ್ಯನು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಾಗೆಂದು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ಪೂಜಾ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೂಪಯುಕ್ತವಾದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು

* highest good

† ದೇವಿಪ್ರಸನ್ನಾರ್ಥಹರೇ ಶಿವೇ ತ್ವಂವಾಣೀ ಮನೋಬುದ್ಧಿಭರ ಪ್ರಮೇಯಾ | ಯತೋನಿಸ್ತತೋ ನೈವ ಹಿ ಕಷ್ಟದೀಶಃ ಸ್ತೋತುಂ ಸ್ವಶಬ್ದೈರ್ಭವಂತೀಂ ಕದಾಚಿತ್ || . . .

ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪೇ ಜಗದಂಬಿಕೇಂದ್ರಿಲಂ ದಯಾಮಯಿಾಂ ತ್ವಾಂ ಸತತಂ ನಮಾಮಃ || ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರತ್ಯವಹಾರಕಾರ್ಯಂ ಭವದ್ವಿಲಾಸಸ್ಯ ತರಂಗಮಾತ್ರಂ | ಕರ್ತುಂಕ್ಷಣೇನಾಬಿಲಮಸ್ಯಲಂತ್ವಂ ನಮೋಸ್ತ್ವತಸ್ತೇ ದಿವಿಲಶಕ್ತಿರೂಪೇ || ತ್ವಂ ನಿರ್ಗುಣಾಕಾರ ವಿವರ್ಜಿತಾಪಿ ತ್ವಂ ಭಾವರಾಜ್ಯಾಚ್ಛಬಹಿರ್ಗತಾಪಿ | ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಗ್ರಿಗೋಚರತಾಂ ಗತಾಪಿ ತ್ವೇಕಾಹ್ಯಖಂಡಾ ವಿಭುರದ್ವಯಾಪಿ || ಸ್ವಭಕ್ತಕಲ್ಯಾಣವಿವರ್ಧನಾಯ ಧೃತ್ವಾಸ್ವರೂಪಂ ಗುಣಂ ಹಿತೇಭ್ಯಃ | ನಿಶ್ಕ್ರಿಯಂ ಯಚ್ಛಪಿ ಭಾವಗಮ್ಯಾ ತ್ರಿಭಾವರೂಪೇ ಭವತೀಂನಮಾಮಃ ||

೮) ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೫೫

ಶಕ್ತನಾಗಿರುವನು. * ಆಗ ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಹೀಗೆ ತಾನು ಹೇಳಿದ
ಆಭಿಪ್ರಾಯವು ಕೇವಲ ಭಾವರೂಪದಿಂದಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥೂಲಾಕಾರ
ವೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ
ವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ಗುರುವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕ್ರೈಸ್ತನು ಆಧ್ಯಾ
ತ್ಮ ಬೋಧೆಗಾಗಿ ಸಮೀಪಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಆಗ ಗುರುವು ಈ
ಕ್ರೈಸ್ತ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ 'ನಿನಗೆ ಕ್ರೈಸ್ತನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬಿಡು' ಎಂದು ಹೇಳದೆ ಅವನ ಕ್ರೈಸ್ತಭಾವವು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾದುದು
ದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ನಿಜವಾದ ಕ್ರೈಸ್ತನು ಎಂದರೆ ನಿರ್ಗುಣನಾದ †
ಪರಮೇಶ್ವರನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೀಯುವನು. ಹಿಂದೂ ಜನರು ತಾವು
ಒಪ್ಪುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವತೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾಗು
ವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ
ಆಂತರಾತ್ಮನೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿರುವ ಸರ್ವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ
ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರ ದೇವತಾ
ಸಮೂಹವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕುಂದಕವೂ
ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಮತವು 'ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ದೊಡ್ಡಗೊಡಿದ ಕೇವಲ
ಮಂತ್ರವೇಸರಿ', ಇಲ್ಲವೆ "ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತೇಜೋಯುಕ್ತವಾದ
ಕೇವಲ ಜೈತನ್ಯವಾದ" (Animism) ವೇ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿಮರ್ಶ
ಕರು ನಿಜವನ್ನೇ ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದೊಡಗೊಡಿದ
ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ದೂರ
ವಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂಮತವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುವ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ಪಂಥದವರನ್ನೂ ಅವರು ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ, ಜೈತನ್ಯ

* Has a Right, ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವನು.

† Incorporated, ಉಪಾಧಿರಹಿತನಾದ.

‡ Reality.

§ Metaphysics

ವಾದಿಗಳೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಆಯಾ ಪಂಥಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ.

೧೫. ಮತ್ತು ನಾನುರೂಪಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಗುಣೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸನೆಗೆ ಎತ್ತಿದರು.

ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯನಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೇದಗಳು ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಹೆಸರಿನೇ ಆಗಲಿ ಅದರ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೆಸರುಗಳೂ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರ, ಬುದ್ಧ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಳಿಕಾದಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನಾಮಗಳು ಇದ್ವಿತೀಯನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದಂತೆ ಏಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ತ್ರಿಲೋಕನಾಥನಾಗಿ ಶೈವರಿಂದ ಶಿವನೆಂದೂ, ವೇದಾಂತಿಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ, ಬೌದ್ಧರಿಂದ ಬುದ್ಧನೆಂದೂ, ನೈಯಾಯಿಕರಿಂದ ಮುಖ್ಯಕರ್ತೃವೆಂದೂ, ಜೈನರಿಂದ ಮುಕ್ತನೆಂದೂ, ಮೀಮಾಂಸಕರಿಂದ ಧರ್ಮತತ್ತ್ವ * ವೆಂದೂ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಫಲವನ್ನೀಯಲಿ. † ಹೀಗೆಯೇ ಜನಗಳ ಮತಭೇದದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಬೇರೆಬೇರೆ

* Principle of law

† ಯಂಶೈವಾಸ್ಸಮುಪಾಸತೆ ಶಿವಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ವೇದಾಂತಿನಃ |

ಬೌದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಇತಿ ಪ್ರಮಾಣಪಟವಃಕರ್ತೇತಿ ನೈಯಾಯಿಕಾಃ ||

ಅರ್ಹನ್ನಿತ್ಯಥ ಜೈನಶಾಸನರತಾಃ ಕರ್ಮೇತಿಮೀಮಾಂಸಕಾಃ |

ಸೋಯಂ ವೈವಿದಧಾತ್ರವಾಂಛಿತಫಲಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯನಾಥೋಹರಃ ||

ಯಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವನೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. * ದಕ್ಷಿಣದೇಶದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಾಂಗತ್ಯವೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ:—

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ನದಿಗಳು ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದು ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ನೇರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ಅವು ಗಳ ಮೂಲಸ್ಥಾನಗಳಷ್ಟು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಂತಲ್ಲವೇ ವಿವಿಧ ನಾನುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬನೇ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮ ನನ್ನೇ ಸಕಲಲೋಕದ ಜನರೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ?” †

೩. ಜ ನ ರ ವಿ ಶೇಷ ತೇ ಯ ನ್ನಿ ಟ್ಪು ಕೊಂ ಡೇ

ಅ ಪ ರಿ ಗೆ ಸ ಹಾ ಯ ಮೂ ಡ ಬಿ ಳ ಕು

೧೬. ಆಯಾ ಪಂಗಡದವರ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ

ಅನರಲ್ಲಿ ಸಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು

ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸುಧಾರಕರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ವನ್ನೂ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಅವಕಾಶಕೊಡು ತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಿರುವಂತೆ ಸರ್ವಜನರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂಥಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯವೂ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯ

† ಹರಿಸ್ತುತಿಗು

‡ ಗೋವರಾರವರ 'ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರ ಹಾಡುಗಳು, (The Focksongs of Southern India)

ತ್ವ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಅದರ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನೂ ಅದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುತ್ತಲೂ ಇವ್ವರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಒಂದೇ ಅದರ್ಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸುವಂತೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿರುವವರೆಗೂ ನಾವು ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದರೂ ಒಂದೇ, ಇಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಕ್ಲಪ್ತವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬ್ಯಾಲಿಯಲ್ ಕಲಾ ಶಾಲೆ (College) ಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ ಮ್ಯಾಗ್ನಲೀನ್ ಶಾಲೆಯೇ ಅತಿನವೀನವಾದುದೂ ಎನ್ನುವ ಮೂಢವಾದ ಸ್ವದೇಶ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಏಕಮತಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತರಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಈ ಕಲಾಶಾಲೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾಗಿರುವ ಅಡ್ಡಸಾಲುಗಳ ಮಟ್ಟದಂತಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನೇರಮಾರ್ಗಗಳಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಾವುಗಳು ಯಾವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದು, ಅದರೂ ಏನೆಯ ಕೆಳಮೆಟ್ಟಲಿನ ಮೇಲಾದರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಕೊನೆಯ ಮೆಟ್ಟಲಿನಮೇಲಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅಂದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿರುವೆವು, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನೆಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನಮ್ಮ ಗುಣವೇ ಹೊರತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೂ ಅಯೋಗ್ಯರೂ ಇರುವಂತೆಯೇ ಅನೈಮತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮರೂ ನೀಚರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮರೂ ಅಯೋಗ್ಯರೂ ಎಷ್ಟೋಮಂದಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು.

೧೭. ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಹನೆಯಿಂದ ಇತರರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಂದೆವು.

ಹಿಂದೂ ಜನರ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕರ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಪ್ಪು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಂಡಿತವರ್ಯರಾದ ಕ್ಲೆಮೆಂಟ್ ನೆಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

ಪರಮಾತ್ಮನು ಅನಂತ ರೂಪಗಳಿಂದ ಪದೇ ಪದೇ ಕ್ಲುಪ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುವನೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದಲೂ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇವತೆಯೂ, ಮತ ಪ್ರಚಾರಕನೂ, ಸಾಧುವೂ, ಭಕ್ತನೂ, ಪರಮಾತ್ಮನ ವಿಶೇಷರೂಪವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಸರ್ವ ವಿಧವಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಲೋಕವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಅಸಹ್ಯಕರಗಳೂ ಮತ್ತು ತುಚ್ಛವಾದವುಗಳೂ ಆಗಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸುಲಭತರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತವೂ ಒಂದೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕಾಗಲೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲೀ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷರೂಪವೇ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಿತ್ಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಜನರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೊಡಗೊಂಡು ತಾನು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾಶವಾಗುವ ಇಲ್ಲವೇ ಆದರ್ಶವಾಗುವ ಅನಂತ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದಿಂದಿದ್ದು ತನ್ನ ನಿಜ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.* ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಹಿಂದೂ ಮತದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಡತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ (ಹಿಂದೂ) ಮತ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಭಿನ್ನ ಮತಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮ್ಮತನಾದುದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದುಗಳು ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ಸಹನಾಗುವವೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳೂ ನಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದವುಗಳೆಂದು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಮತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮ

* ನೀಡ್‌ಹ್ಯಾಮ್‌ರವರ “ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮತ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವ. ” (Science, Religion and Reality). ಪುಟ. ೩೩೪-೫.

ನುಷ್ಯನೂ ಜೀವನ ರಹಸ್ಯವೇನೆಂದು ತಾನು ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥ*ವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆವಿಗೂ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲೇ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮಭಾವವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧವಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ ಶಾಸ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾಗೃತೆಯಿಂದ ಹೋಗುವಂತೆ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಹಿಂದೂಮತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಮಾನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಜನರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಹುಟ್ಟು ಗುರುಡರಿಗೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಜನರು ತಮ್ಮ ನೇತ್ರಾನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇವರ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಋಷಿಪುತ್ರಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇವರು ಕಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಆದುದರಿಂದ ಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಅವರಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕದಲಿಸ (interfere) ದಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದು ಮತವು ಈ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರೂ ಸರಿಯೇ ಅವರವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇವರನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಜನರು ಕ್ಲುಪ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಲಾತ್ಕರಿಸದೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ † ತತ್ವಾನೈಷಣ ‡ ವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿದೋಷ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪ್ಪು ಧಾರ್ಮಿಕತಪ್ಪಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿ ದಾರ್ಬಲ್ಯವು ಶೀಲಹಾನಿಯಲ್ಲ (ಅಂದರೆ ಧರ್ಮ ಗ್ಲಾನಿಯನ್ನು ಸೂಚಿ

* (Revelation) † Intellectual conscience

‡ Sensibility to truth

ಸುನುದಿಲ್ಲ). ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷ ವ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದರೆ ನಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ತಾನೇ ನರಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವೆವು ? ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶಕ್ತಿಗೀತೆಯು ಹೀಗೆ ಸಾರುತ್ತಿದೆ:— 'ಹೇ ಜಗನ್ಮಾತೆಯೇ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನರಿಯದೆ, ಭಾವನಾತತ್ತ್ವಪಾರಗಳಿಂದ ‡ ಕೂಡಿದ ರೂಪಯುಕ್ತಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಅರಿಯಲಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ಕಾಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ.' ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅವನೇನೋ ನಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದೇ ಇರುವನು

೧೮. ಅಂತತ್ವಸ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸದೆ ಬಾಹ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧನೆಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ

ಜೀವಾತ್ಮನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಮುರಿದು, ದಾಟಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವುಂಟು. ಸರ್ವ ಮತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ಆಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನಿಯಮ (rules) ಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಹು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಹಾನಿಕರವಾಗುವುವೆಂಬುದು ಅನುಭವವೇದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈಶ್ವರನ ಧರ್ಮ ಕರ್ತರು † ಜನರ ಎಚರಣೆಯನ್ನು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು.‡ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ಭರಿತರಾದ ಸಂಘ ಸುಧಾರಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಕವನ್ನು ದ್ವೈತರೀತಿಯಿಂದ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ‡ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು

* Ideal essences † mills of God ‡ rule
§ Favourite programme

ತನಕ ಪಟ್ಟರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಿರಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೀಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮುಂದೆವರಿಯುವಂತೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೊಂದು ಮತಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಪೂಜಾ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ವಿರುದ್ಧ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ದೂರೀಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ಸರಿಯೆಂದು ಯಾವ ಹಿಂದೂ ಜನರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.* ಅಂದರೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ಮಾರ್ಗವಾದರೂ ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ರಾಜಶಾಸನವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂಜಾ ಸ್ವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಕ್ಲುಪ್ತವಾದ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರರಿಗೆ ಈ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಧರ್ಮವು (ಎಂದಿಗೂ) ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ದಯಾಪರನೂ ಎಂದಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಇತರರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಹ ನಿರಂಕುಶಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಬದ್ಧಮೂಲವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೊಂದು ಜನರು ಈಶ್ವರ ಪ್ರಿಯರೆಂದೂ, ಲೋಕದ ಮತಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈ ಜನರ ಮತವೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕವಣಿಗೆಯುಳ್ಳದ್ದೆಂದೂ, ಮತ್ತೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಇದರಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದೂ, ಇಲ್ಲವೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗಾಗಲೀ ಮಾನವರಿಗಾಗಲೀ ತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ.

೧೯. ಜನರ ಅಚಾರವೇ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ

ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ

* ನಂಬು, believe

೯) ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೬೩

ಆಚಾರವೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಡಾಂಭಿಕ ನಂಬಿಕೆ * ಯಲ್ಲ. ಜನರ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಪಾಕಗಳಿಂದ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವರ ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮತವು ಕೇವಲ ನಿಜವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರವೇ ಸರಿ. † ಇದರಿಂದಲೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧಾರ್ಮಿಕರಾದ ಜನರು ಇತರ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳು ನಾನಾರೂಪವಾಗಿವೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ಕೇವಲ ಇವರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಬೇರರ ಜನಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಏನು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಮಹಾನಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ಏನುವು ಯಹೂದ್ಯರೆಂಬ ಜನರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವರ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದನು. ಆದರೂ ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಒದ ಹುಟ್ಟಿದವರಾದ ಯಹೂದ್ಯರಲ್ಲಿ “ಯಹೂದ್ಯರಾಗಿರುವುದು ತಪ್ಪು; ಆದುದರಿಂದ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರೈಸ್ತರಾಗಿರಿ” ಎಂದು ನೇತರೀ ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ತನ್ನ ಜನಗೂ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ರುದ್ಧೀಕರಿಸಲು ತನ್ನ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು. ಇಷ್ಟೇಕೆ, ಅವನೇನಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಜವಾದ ಸಾಧಾರಣ ಜನರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರುದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವವರೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಅಲೆಗಳೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

* Creed

† ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀನೋಸಾರವರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ:— ‘ಮತವೆಂಬುದು ಸಕಲಮಾನವ ಜಾತಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ (Universal) ವಾಗಿದೆ; ಹೇಗೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳು ಆಜ್ಞಾನಿಧಿಗಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುವುವೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಶ್ವರನ ಪರಮಪದವು ಮೂರ್ತಿವತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ.’

೨೦. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ದುರಭಿಮಾನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥವಾದವುಗಳೇಸರಿ.

ಇದರಿಂದೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಮಾತೇನೆಂದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಲಾಚಾರಗಳನ್ನೇ ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವ ಜನರು ಬರು ಬರುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮತಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕ್ರೈಸ್ತಮತವೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ನಿಜವಾದ ಮತವೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ ಅದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಈ ಮತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದವರೇ* ಉತ್ತಮರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ: ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವಾದ ಕೂಡಲೇ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಎಪಿಸ್ಕೋಪಿಜಾತಿಯವರೇ (Episcopalions) ಉತ್ತಮರೆನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಹೈಚರ್ಚ್ (High Church) ಜನರೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮರೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಈ ಹೈಚರ್ಚ್ ಮತದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಮಾನವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.†

೨೧. ಅದರೂ ಆಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಅವರವರ ವಿಶೇಷತೆಯು ಇರುವುದು ಬಹಳ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ

ಇದು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಜನರು ಹೇಳುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರೂ, ಜನಾಂಗವೂ ಪೂಜಾರ್ಥವಾದ ವಿಶೇಷ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರೆಂಬ ಭಾವವು ದಿನೇದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರಿಗೂ ‡ ಅವರವರ ವಿಶೇಷ ಗುಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸರ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಆಯಾ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕು. ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವಭಾವವೇ

* Protestants

† Heading, ಜಾತಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

‡ Group

ನೀಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯ ಗುಣದಿಂದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸ್ವಯೋಜನವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುವು ಇತರರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಸತ್ಯ* ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಲೋಕವೂ ಕೂಡ ವಿವಿಧ ಸ್ವಭಾವಗಳುಳ್ಳ ಸರ್ವ ಮಾನವಕೋಟಿಯನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.

೨೨. ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆ ಮಾಡುವನೇ ಹೊರತು ಸುಮ್ಮನೆ ಮೇಲೆಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ

ಕೆಲವು ಜನರು ಹಿಂದೂಮತವು ತನ್ನ ಜನರಲ್ಲಿ ಜೀವನಮಾರ್ಗವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಹಳೆಯ ಅಭಿಕ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ನೂರಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಮವರೆಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ಜನರು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಂಧಾನವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಗುಣವುಂಟಾಗುತ್ತೀ ಎಂಬ ಮಹಾರಂಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವನವ್ಯಸ್ಥೆಗಳಂತೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮಂತ್ರ (magic) ಮತ್ತು ಗಹನವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು† ಹಿಂದೂ ಜನರು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ವೃಕ್ಷಚ್ಛೇದನೆಗಿಂತಲೂ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ.

* Reality, ಪರಮಾತ್ಮ

† Obscurantism, ಕಷ್ಟವಿಷಯಗಳು

೨೩ ಆದರೂ ಮೂಢಾಚಾರಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ
ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು

ಹಿಂದೂ ಮತವು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾನವ
ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಎರಡು ಧರ್ಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ
ಹಿಂದೂಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇದ್ದರೂ,
ಈಚೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಜನರಲ್ಲಿ ಬಲಹೀನತೆಯುಂಟಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ
ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ
ಮಂದಿ ಕೇವಲ ಮೂಢಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ
ಕೆಳು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ
ತಳ್ಳಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆ ಕೆಳುನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಇನ್ನೂ
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು. ಇಂಥಾ ಅನಾಗರಿಕರನ್ನು ಕಾಣಲು ನಾವೇನು
ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಪಂಡಿತ
ರಾದ ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಫ್ರೇಸರ್‌ರವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:—‘ನಮ್ಮ
ಆಧುನಿಕ ಯೂರೋಪ್ ದೇಶದ ಅಜ್ಜರೂ ಮೂಢಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ
ವರೂ ಆದ ಜನರು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಮತ್ತು
ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಜನರಂತೆಯೂ ಲೋಕದ ಅತ್ಯಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ
ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಶುದ್ಧ ಕಾಡುಜನರಂತೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ
ಆಗಾಗ್ಗೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಓದಿ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಜನರು ಬೆಚ್ಚು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ
ಹೊತ್ತು ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಮಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ಮತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು
ಗಲೀ, ದೇಶಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಗಲೀ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆ
ಯನ್ನು ಸೂಜಿಗಳಿಂದ ತುಂಬು ಚಾಚಿದರು; ಇಲ್ಲವೆ ಈ ಹೊತ್ತು
ಐರ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ಯಕ್ಷಣಿಗಾರಳೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ
ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟಳು; ಇಲ್ಲವೆ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ
ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ತಮ್ಮ ರಾತ್ರಿಗೆಲಸವನ್ನು ಇತರರ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ
ಮಾಡಲವಶ್ಯಕವಾದ ದೀಪಗಳಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಮೇಣವನ್ನು ಎಡೆಯಲ

ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟು, ಘೋರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು.*
 ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಸ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋಮಂದಿ ಇಂಥಾ ಮಂತ್ರ
 ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನರಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ
 ಯಾವ ನಡತೆಯೊಂದು ಬಹು ದಿವಸದಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ
 ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಈ ಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಷ್ಟವೇ ಆಗುತ್ತದೆ.
 ಇದರಿಂದ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದರೆ, ಸಾವ
 ಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟತರವಾಗುತ್ತದೆ.
 ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತವೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಕೂಡಿರಲು
 ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ
 ಗಂಡು ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನಾಗರಿಕ ಜನರು ಬೌದ್ಧ
 ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪುರುಷ ದೇವತೆಯಾದ ಬುದ್ಧನೊಡನೆ
 ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಯಾದ ತಾರಾದೇವಿಯೂ ಕೂಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಹು
 ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟರು. ಆಸ್ಟೋರೆತ್, ಐಸಿಸ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ರೊಡೈಟ್
 ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ
 ಗ್ರೀಕೋರೋಮನ್ ಜನರು ಕೈಸ್ತಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಮೇರೀದೇವಿಯ
 ಪೂಜೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾನುವಾರ
 ಕೈಸ್ತದೇವಾಲಯಕ್ಕೂ, ಶುಕ್ರವಾರ ಕಾಳಿಕಾದೇವಾಲಯಕ್ಕೂ ಹೋಗು
 ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕೈಸ್ತಸೋದರನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಾದ್ರಿಗಳಲ್ಲೊ
 ಬ್ಬನು 'ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ ? ನೀನು ಕೈಸ್ತನಲ್ಲವೇ ?' ಎಂದು ಕೇಳಲು,
 ಅವನು 'ಹೌದು, ನಾನು ಕೈಸ್ತನೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮತ
 ವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಂತಾಯಿತೇ ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನಂತೆ. ಹೀಗೆಯೇ
 ಹಿಂದೂ ಮತದಿಂದ ಬೇರೆ ಮತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ
 ಮಂದಿ ಮೃತ್ಯು ಮರಣಭಯ, ಖಾಯಿಲೆ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ
 ದೇವತೆಗಳನ್ನೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಶರಣು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಬಾಹ್ಯ

* The Golden Bough (ಸುವರ್ಣಶಾಖಾ), abridged
 edition, p. 56

ಮತಗಳಿಂದ ಜನರು ನಿಜಾಂತಃಕರಣ * ವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸುಧಾರಕರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತವೂ ಅಗೋಚರವೂ ಆದ ಆಂತರಿಕ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಧಾರ್ಮಿಕಜೀವನವನ್ನೂ ಸಡೆಯುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದದೆ ಈ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೭೪. ಅದರೂ ಒಳಬೊಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೇವಲ ನಿಷ್ಫಲ ಕಾರಿಯೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಮತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದೊಂದು ನಂಬಿಕೆಯಾಗಲೀ ಅದರ ಪೂಜೆಗೊಂದು ಗೊತ್ತಾದ ನಿಯಮವೊಂದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಧರ್ಮಪಂಥವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮತಗಳನ್ನೂ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಉಳ್ಳ ಜನರನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದೆ. ೧೯೧೧ನೇ ವರ್ಷದ ಖಾನೇಷು ಮಾರಿಯ ವರವಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ಸರ್ ಬರ್ನ್ಸ್‌ರವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ನನ್ನ ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ಫಲಿತಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಒಬ್ಬ ದೇವನಲ್ಲಿ ಅಂದರ ಭಗವಂತನೆಂದಾಗಲೀ, ಈಶ್ವರನೆಂದಾಗಲೀ, ನಾರಾಯಣನೆಂದಾಗಲಿ, ಇಂಥಾ ಒಬ್ಬ ದೇವನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”† ಹಿಂದೂ ಜನರ ಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಡಿವೆಯೆಂದು

* Inner life

† Subconscious heritage

‡ ಮೊದಲನೇ ಭಾಗ, ಪುಟ ೩೬೭

ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸರ್ ಹರ್ಟ್‌ಫೋರಿಸ್ ಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೇವಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿರುವ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ರೀತಿನೊಂದನೆ ನೀವು ಪರಮಾತ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಮಾಯಾ, ಮುಕ್ತಿ ನೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೇಕೆ ಇನ್ನು, ಕುತೂಹಲವೆಂಬ ತನ್ನ ಶಂಕೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದಕೂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿವೆಯೆಂದೂ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧವೆನೆಂದು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವನೆಂದೂ ನೀವು ತಿಳಿಯುವಿರಿ.”* ಇದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂಗಳೆಂದಮೇಲೆ ಆಸೇತುಹಿಮಾಲಯದವರೆವಿಗೆ ಎಲ್ಲೆದ್ದರೂ ಸರಿಯೆ ಇವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಅಂತರಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು.

೩೫. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ

ಪರ್ಮತನಿವಾಸಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನಾಗರಿಕ ಜನರಾದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸವು ಎಷ್ಟೋಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾರದು. ನಾಗರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಹೊರಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಮೂಢವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನೂ ಪುರಾತನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಬರುವರು. ಈಜಿಗೆ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಕಾರ್ಯವು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ.†

* ಭಾರತೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು

† Crude beliefs, ತಪ್ಪು ನಂಬಿಕೆಗಳು ‡ Neglected

೨೬. ನಮ್ಮ ಮತ ಸಹನೆಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮಣವಾಗಿರುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಆತ್ಮಹತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಜನರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಲಾದರೂ ಕಾಪಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಜನರು ಸರಿಯಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವುದೂ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಲೋಕವಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಗಳು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಈಸ್ರೇಲ್ ಜನರು ಕ್ರೈಸ್ತರ ದೇಶಕ್ಕೆ ವೊಲರು ಹೊರಟಾಗಿನಿಂದಲೂ ಮಾನವಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ (narrow) ಏಕೇಶ್ವರವಾದದಲ್ಲಿ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆ ಇರುವುದು ರಕ್ಷಾಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ಇಂಥಾ ಏಕೇಶ್ವರನ ಉಪಾಸಕರು ಅನ್ಯ ಮತಸ್ಥರೊಡನೆ ವೀರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಂದ ಜಿತರಾದವರಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂಸೆಗೆ ಈಶ್ವರಾನುಗ್ರಹವು ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರಾತನ ಈಸ್ರೇಲ್ ಜನರ ಈ ಗುಣವು ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸ್ತೀನಿನವರಲ್ಲದೆ ಗ್ರೀಸಿನವರು ತಿದ್ದುವಾಟುಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮದೇ ಆಗಿದೆ. ಜೇರಿಬೇರೆ ಮತದವರಾದ ಅನ್ಯ ಜನರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದುದು ಸರಿಯೆಂದು ಸಾಧಿಸುವ ಸ್ವಮತ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮತ ಯುದ್ಧಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇಂಥಾ ಸ್ವಮತ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವವಲ್ಲ. ಪರಂತು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಿಂದುಗಳು ಅನ್ಯಮತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ

* Sophism, ಕುನಾತೆ † Interference

‡ Aggressive wars § Fanaticism

ದಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯು ಶುದ್ಧವಾದುದಾಗಿಯೇ ಇದೆ, ಮತ್ತು ವಿಧವಿಧವಾದ ಹಲವು ಪಂಗಡದ ಜನರನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇದೆ. ಲೋಕದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಬೌದ್ಧಮತವು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನ್ಯಮತಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದೆ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಹೊರಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧಮತದ ಬಹು ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥ ಪೂಂಡರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಹೇಳಿದೆ. “ಗೌತಮಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಇತರ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿದನು. *

ಬುದ್ಧನು ಅನ್ಯಮತಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಾದಗಳನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆಯೇ ಆಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ವಮತಸಹನೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ; ದೇವಸ್ಥಾನಾದ ಮಹಾರಾಜನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತದವರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಮತ ತತ್ತ್ವದ ವರಿಪುಷ್ಟಿಗಿಂತ ಯಾವ ದಾನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೂ

* ಸುತ್ತ ನಿಸಾತ, 782; ಮತ್ತು ಅಂಗುತ್ತರ ನಿಕಾಯ III 57, 1 ನ್ನು ನೋಡಿ; ಇದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನು ಬೌದ್ಧರು ಬೌದ್ಧೇತರರಿಗೂ ದಾನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಜ್ಜಿಮನಿಕಾಯ (I. ಪು 483) ದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ಆಜೀವಿಕನು ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. (ಹೀಗೆಯೇ) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗಲೀ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಇತರರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸದೆ ಇರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವು. ಇದಕ್ಕೆ ವೈರಿಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯುವವರೆಲ್ಲರೂ ಇತರರ ಮತವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನೂ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.' ಮತ್ತು, 'ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ ಮತಧರ್ಮ * ಗಳನ್ನೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದು.'† ನಮ್ಮದೇಶದ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧರಾಜರುಗಳು ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದುದರಿಂದ ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ಬಂದ ಅನ್ಯಮತಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಿ ಶುಂಬಾ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇದರಿಂದಲೇ ಕ್ರೈಸ್ತ, ಯಹೂದ್ಯ, ವಾರಸೀ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆವರಿಯಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಪ್ರಯಾಗಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಹೋತ್ಸವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಮೊದಲನೇ ದಿವಸ ಬುದ್ಧದೇವನಿಗೆಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯೊಂದನ್ನೂ, ಎರಡನೇ ದಿವಸ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯಾದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನೂ, ಮೂರನೇ ದಿವಸ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದನೆಂದು ಆಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಚೈನಾ ಯಾತ್ರಿಕನಾದ ಯುವನ್ ಚಾಂಗನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ತಾಣೂರವಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. ೯ ನೇ ಶತಮಾನ) ಯು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಕೊತ್ತಾಯಮ್ಮಿನ ಪಟ್ಟಿ (Plates) ಗಳೂ ಮತ್ತು ವಿಜಯರಾಯದೇವನ ಕೊಚಿನ್ ಪಟ್ಟಿಗಳೂ ಆ ಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ರಾಜರು ಕ್ರೈಸ್ತಮತವನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಂಡರಲ್ಲದೆ ಆ ಮತಸ್ಥರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆಂದೂ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಮೈಸೂರುದೇಶದ ಹಿಂದೂ ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ರೈಸ್ತದೇವಾಲಯವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಲು ಭಾರಿ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

* Texts ವಾಕ್ಯ † 12 ನೇ ಶಿಲಾಶಾಸನ.

ಮತವಿವಾದಗಳೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಜನರ ಮತಸಹನೆಯೂ ೭೩

೪. ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಸಹನೆಗಳೇ ಲೋಕೈಕತೆಗೆ
ಮುಖ್ಯಕಾರಣಗಳು

೨೭ ಲೋಕಐಕ್ಯತೆಯು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎಷ್ಟು
ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ

ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದಿಂದ
ಈ ಜಗತ್ತೇ ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪರದೇಶಿಯರು ನಮಗೆ
ಕೇವಲ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಜನರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರತೆಯಿಂದ
ಜ್ಞಾನ ವಿವಿಧತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ
ಸರ್ವಸಹಾಯಕ ಸಂಘವೆಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
ಇತರ ಮತಗಳು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುವೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು
ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳೊಡನೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಿ
ಸಮರಸತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂತೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.
ಆದರೆ ಮತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಶಾಂತಿ ಐಕ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯ
ಬೇಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮೊಬ್ಬರಲ್ಲಿರುವುದೇ ಹೊರತು, ಮಿಕ್ಕ
ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳೂ ಇಂಥಾ ಜ್ಯೋತಿಃ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಾಣದೆ ಅಂಧ
ಕೂಸದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ
ಪರ್ಯಂತ ಈ ಶಾಂತಿ ಸಮರಸತೆಗಳನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಹೊಂದಲಾರೆವು.
ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದೇ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಕೆರದಂತಾಗುವುದು.
ಈ ಲೋಕದ ಸರ್ವ ರಾಜಕೀಯ ಆದರ್ಶವೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ನಾಗ
ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಸಂಘಶಕ್ತಿ (will) ಯಿಂದಲೂ ಒಡಗೂಡಿ
ರುವ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವಲ್ಲ, ಪರಂತು ಜೀವನ ಮನೋವೃತ್ತಿ, ಆಚಾರ
ವ್ಯವಹಾರ*ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭೇದದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಪರಸ್ಪರನಾಗಿ
ಶಾಂತಿ ಕ್ರಮಗಳಿಂದಲೂ, ಸಮರಸ, ಸಹಾಯಕ ಭಾವಗಳಿಂದಲೂ
ಕೂಡಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಸಂಘವೇ ಆಗಿದೆ; ಮತ್ತು

* Institution. ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಈ ಜನರು ಇತರ ಜನರಿಂದ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದಾಗದೆ ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಶೇಷ ಗುಣವನ್ನು ಲೋಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನರಿಗೂ ಅವರವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸುರಕ್ಷತೆ, ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾರ್ವದೇಶೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರ*ವೆಂಬ ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶದಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದ ವಿಶ್ವಾಭಿರಾಮತೆಯೂ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಸ್ವದೇಶ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿವೆ. ಮತ್ತು ಮತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಆದರ್ಶವನ್ನೇ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಲೋಕ ಮತಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನೂ ಕಾಣಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರದೇ ಆಗಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಧರ್ಮಗಳು ತತ್ತ್ವದ ಸಕಲ ತಿರುಳನ್ನೂ ತಾವು ಕಂಡಿರುವೆವೆಂದೂ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗವಲಂಬನವೇ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ದಾರಿಯೆಂದೂ, ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಮತವೂ ಇತರ ಮತಗಳು ತನಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಭಸ್ಮೀಭೂತವಾದ ಹೊರತು ಯಾರಿಗೂ ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ದೊರೆಯಲಾರದು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮದಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಮತಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವುದೆಂದರೆ ಮತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೊಂದು ದುರ್ದಿನವೇ ಎನ್ನಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೂ ಮತದಂಥಾ ಧರ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಸರ್ವಮತಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ತತ್ತ್ವಾನ್ವೇಷಣದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸಾಂಘಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಕಿಂತು ತಾನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವೆನೆಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನದ ಪಂಗಡಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜೀವಕಲಾಯುಕ್ತವಾದ ಐಕ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡೋಣ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಜೀವನಭಾವನೆಗಳ ಸಕಲ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ರೂಪಗಳೂ ಅನುಭವಯುಕ್ತವಾದವುಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಇವು ಈಶ್ವರಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮತವು ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕೇವಲ ಐಕ್ಯಮಾಡಿಕೊಂಡು * ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕುಂದು † ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪರವೇಶ್ವರನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಲಾಯುಕ್ತವಾದ ಗಾನದಂಧಾ ಸಮರಸವಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ನಿರ್ವರ್ಣವಾದ ಕೇವಲ ಏಕರೂಪತೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂಮತದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಐಕ್ಯಕಾರಿಯೂ ಆದ ಶಕ್ತಿಯು ಮಹಾರಣ್ಯದಂತೆ ಬೆಳೆದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಖೋಪ ಶಾಖೆಯೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಗಾನದೊಡನೆ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿವಿಧ ಸ್ವರಗಳಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಅವಸ್ವರಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಆ ಪರಮ ಪುರುಷನ ಅದ್ಭುತ ಗಾನದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿವೆ; ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಹೆರಕ್ಲೈಟಸ್ಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಇಂಥಾ ಅದ್ಭುತಗಾನವೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಖ್ಯ ಆದರ್ಶವಾಗಿರಬೇಕು.

೮. ಮತ್ತು ಸಹನೆಯಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮತವು ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡುವುದು

ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಈ ಮತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸನ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು

ನನಗೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಜನ ಪದದ* ಉತ್ಸಾಹವೂ ಮತ್ತು ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಲು ತಾವು ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜನಪದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪೂರ್ಣನಂಬಿಕೆಯೂ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಣಿತವಲ್ಲದ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಉತ್ತಮವಾದುದಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಕೃತವಲ್ಲದ ಯಾವ ಸಂಕಲ್ಪವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಲ್ಲ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಮತದವರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ, ನಾನಿಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಬಂದು ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದನ್ನು ತಾನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ? ಸಾರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತಗಳ ಸಭೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೇರುವ ಸಾರ್ವಮತೀಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಘಗಳೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಪರಸ್ಪರ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಮತಧರ್ಮದ § ವ್ಯಾಸಂಗವು ಇತರ ಮತಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಸರ್ವಮತಗಳ ಮುಖ್ಯ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಜನಶಕ್ತಿಯೂ ಕಾಲಶಕ್ತಿಯೂ, ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ† ಆಯಾಮತಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮತಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಮತಗಳು ವಿರೋಧಭಾವದಿಂದ ಇಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಸಹಾಯಕಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ತಮಗೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈಗ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತರ ಮತಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಯಾವುದೊಂದು ಮತವೇ ಆಗಲಿ

* Democracy † Spirit.

‡ Self-Chosen § Comparative Religion

†† Need of the hour

ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೊಂದು ಮತವೇ ಆಗಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳನ್ನೂ, ಸಹನೆಯುಳ್ಳವರನ್ನೂ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯುತರೂ ಆದ ಜನರನ್ನೂ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನರನ್ನೂ ಪಡೆದಿದೆಯೆಂಬ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಯು ದೂರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮತವೂ ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಕಾಮೋದ್ರೇಕಗಳನ್ನೂ ಆಶಾಶಕ್ತಿಯ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೋಪಾಂಧತೆಯನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೇವಲ ಅಪ್ರವರ್ಧನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತವೂ ಕೂಡ ಲೋಕರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಥಾನವೊಂದನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ (ಕೇವಲ) ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ ಪುಷ್ಪ ವಿಶೇಷಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಮೃದ್ಯುಕ್ತವಾದ ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಗ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕೇವಲ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತ (dogma) ಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. * ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಂತೆ ದೂರುವಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕಿಂತಿತಯವಾದ ಬುದ್ಧಿಯು (ಪ್ರತಿಭಾಶಕ್ತಿಯು) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಜನ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವನ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪೂರ್ಣವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಐಕ್ಯದಿಂದಿದ್ದುಕೊಂಡು ಒಟ್ಟುಗೂಡು

* ನಿಮ್ಮ ಡೀನ್ ಇಂಜರವರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ: “ ಮತದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವು ಶಬ್ದದಿಂದ ಅನುಭವ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.....ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತದ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹು ಜನರು ನಂಬುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಂಡಿತಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಸಾಧನೆಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.” (ಆಂಗ್ಲೀಯ ಮತ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಮತ್ತು ಸ್ಲೇಟೋಯವರ ಯೋಗವೂ, ಪು. 113—115)

ವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯದವರೂ ಮತ್ತು ಮತಹೀನರುಗಳೇ ಶುಧ್ಧ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾದಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಮತದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಮತಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವವರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಂದಿಗೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಿಫ್ಟ್ ಕವಿವರ್ಯನು ಹೃದಯ ಭೇದಿಗಳಾಗ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ: “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದ್ವೇಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮತವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮತವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಇಲ್ಲವೇಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಧರ್ಮಾ ವಲಂಬಿಗಳಾದಹಾಗೆಲ್ಲಾ, ಅನ್ಯಮತಗಳಲ್ಲಿ ದಯಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರಾಗುತ್ತೇವೆ.”

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಪನ್ಯಾಸಃ

ಸೂಚನೆ:—೭೪ನೇ ಪುಟದ ೨ನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಭಾಷ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೨ನೇ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ.—N. S. S.

ಉಪನ್ಯಾಸ ೩

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ೧

(ಮಾಯಾ, ಕರ್ಮ, ಪುರುಷಾರ್ಥ, ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳು)

ಮಾಯಾ ವಾದ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ

೧. ಮಾಯಾಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದು ತಾನೇ ಸಕಲ ಪುರುಷಾರ್ಥದ ಧ್ಯೇಯವು ?

ಹಿಂದೂ ಮತದ ಕರ್ಮ ಕಾಂಡವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಈ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಖಂಡನೆಗಳನ್ನು ಬಿನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ವಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾಯಾವಾದವು ಜಗನ್ನಿತ್ಯತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರರ್ಥಕವಾದವುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಪ್ರತೀತಿಯೊಂದು ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಸಂಚ* ವು ನಿತ್ಯವೆಂದೂ ಮತ್ತು ಮಾನುಷ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪ್ರಾತಿಭಾಸಿಕವೇ ಸರಿಯೆಂದೂ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾಲವೆಂದರೆ ಅರ್ಥವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಜೀವನಕ್ಕೋ ಎಂದರೆ ಇದೇ ಗತಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತು ಹೇಗೋ ನಮ್ಮ ಮಾನವ ವರ್ಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನಲ್ಲಿ ನುಂಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮಾಯಾ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

೨. ಮಾಯಾವಾದದ ಚರಿತ್ರೆಯು

ವೇದಕಾಲದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈ ಲೋಕವು ಸತ್ತಾಸ್ಪೃಶ್ಯವಾದುದ್ದೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಆದರೆ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಲೋಕದ ಸತ್ತಾ

* World of Nature

ಸ್ವಭಾವವು ಕಳೆಗುಂದಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗೀತಸಾಮಗ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತವುಗಳ ಶ್ರುತಿಯೂ, ಹೊನ್ನು ಮಣ್ಣುಗಳೂ ಮತ್ತವುಗಳಿಂದ ನಾಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಈ ನಮ್ಮ ಲೋಕವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮಕಲ್ಪಿತಗಳೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರ, ಹೇಳುವಂತೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ಇದೆ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರ ಉಪನಿಷತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮಹಾಮಾಯಿಯೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸರ್ವಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಅವನ ಕೃತಕ (ಸೃಷ್ಟಿಗತ) ವಸ್ತುವೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭ್ರಾಂತಿ ಮಾನಸರಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣಿಸವೆಂಥಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವನೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಯಾಯ ಸೇಶ್ವರವಾದಗಳು ಇಂಥಾ ಮಾಯಾವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೂ ಮತದ ಭಾವನಾ ಶಿಖರವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಧ್ವಜಪತಾಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾರೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೊಬ್ಬರು ಈ ತತ್ತ್ವ * ವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩. ಶಂಕರಮತ ; ಹುಟ್ಟಿದುದೆಲ್ಲಾ ಅನಿತ್ಯವು (ಲೋಕೇ ಯದಾ ರಬ್ಧಂ ತದನಿತ್ಯಮ್)

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಲೋಕವು ಮಾಯಾಕೃತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದೇನೋ ನಿಜ. ದಿಕ್ಕಾಲ್ಪಾತ್ಮಕವಾದ ಅನುಭವಸಮೂಹದ (manifold, ಕೋಟಿ) ಲಿಖಿನ್ನದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲೀನವಾಗಿರುವುದಾಗಲೀ, ಕಾಲಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಾಗಲೀ ಅವೂರ್ಣವೂ ಖಂಡ ಮಾತ್ರವೂ ಆಗಿ

ನಡೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಇದನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಏಕೀಕರಿಸಲಾರೆವು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಷವು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ದಿಕ್ಕಾಲ್ಪಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಯಾವುದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಬದ್ಧವಾದ * ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಕಲವಕಾಶ ಕೊಡದೆಂದರೆ ಈ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಅಪೂರ್ಣವೂ ಅನಿತ್ಯವೂ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ನಿತ್ಯ ವಸ್ತುವೆಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸರ್ವದಾ ಇರಬೇಕು.† ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿಶೇಷವಸ್ತುಗಳು ಚಿರಜೀವಿಗಳಾಗಿರದೆ, ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದೆಲ್ಲ ಸಾವಿಗೆ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ 'ಲೋಕೇ ಯದಾರಬ್ಧಂ ತದನಿತ್ಯಮ್'. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ (particular) ತನ್ನ ಪುರುಷಾರ್ಥ (end) ವನ್ನು ಪಡೆದ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಲೋಕ ಮಾರ್ಗ‡ವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಪುರುಷಾರ್ಥವು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದು ಇಂಥಾ ಅಸಾಧ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಜೀವಿತವೆಲ್ಲವೂ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿ ಗಿದ್ದರೆ,†† ಹೀಗೆ ಸರ್ವದಾ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಎಂದಿಗೂ ನೆಲೆಯೆಂದು ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಈ ಲೋಕಕ್ರಮವೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥರಹಿತವಾದುದೂ ಮತ್ತು ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ ನಿಸ್ಸಾರವೆಂಬ ಲೋಕವ್ಯಸನವು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಿರಂತರವಾದ ಗಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಈ ಗಾನಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೆಂಬ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗವು ಸರ್ವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಲ್ಲದೆ, ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಧೈಯವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಿರಿ ಎಂಬ ನಿತ್ಯಶಾಸನಕ್ಕೆ ನಾವೆಂದಿಗೂ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ, ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ, ಈ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ನಾವು

* Systematic, ಕ್ರಮಬದ್ಧ

† persist ‡ ಕಾಲತ್ರಯ ಸತ್ತಾವಾನ್

§ course †† Arriving

ಪಡೆಯಲೇಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತು ಈರೀತಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಿಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ದಾಟಿ, ಜನ್ಮಮರಣಾಂತಿಕವಾದ ಈ ಸಂಸಾರ ಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದೇ ಎಂದರ್ಥ. ಇದರಿಂದ ಚರಿತ್ರೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆಯಲ್ಲ, ಮತ್ತು ನಾವೂ ಕೂಡ ಈ ಸಾಧನಸಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವೆವು. ಮತ್ತು ನೋಡುವೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉದ್ದೇಶಸಾಧನೆ*ಯಾಯಿತೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಇಂಥಾ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದೊಡನೆಯೇ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು † ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪುರುಷನಾದರೂ ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಂಡನೆಂದರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣತೆಗಿರುವ ಭಾವವೈರಾಲೃತ‡ಯನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವನು. ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಅಂದರೆ ಆಂತಿಮಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗ ಈ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರೆಲ್ಲರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಾಂತಿಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಮ್ಮ ವೃದ್ಧಿಯು ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಧೂಳಿನ ಕಣವಷ್ಟು ಸಣ್ಣಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ತೇಲುತ್ತಿರುವುದೋ ಅಂಥಾ ಪ್ರಪಂಚದವಿಶಾಲಕ್ಕಾಗಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿಅದರೊಳಿಳಿದುನಿಂತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಚ್ಛಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ನಿಜಧೈಯವನ್ನು ಸೇರಿಯೇ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ (= ತನ್ನ)ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ (ಅತ್ಮಯಜ್ಞ)ದಿಂದ ಕೃತಕೃತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.‡‡ ಈರೀತಿಯಾದ ಲೋಕಸಂಹಾರ (= ಪ್ರಳಯ)ಕ್ಕೆ ದಿಕ್ಕಾಲಾತ್ಮಕವಾದ ಲೋಕವು (system) ಪರಿಮಿತಿಯುಳ್ಳದ್ದು ಮತ್ತು ಅಳತೆಗೊಳಗಾದದ್ದೆಂಬ ಪ್ರಥಮನೈಸರ್ಗಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈಗಿನ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ನಿಮ್ಮ ಐನ್

* ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ † Existence ‡ Universality

§ Stillness. †† Surely.

‡‡ Fulfil itself, ತನ್ನ ಧೈಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

§§ Assumption.

ಸ್ಪಷ್ಟವರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಾದ (Relativity) ವು ಅನನುಕೂಲವಾ ಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರಿಂದ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯುತನಾದ, ಅಂದರೆ ಅನಂತವಾದ ಸಾಧ್ಯಮಾರ್ಗಗಳನ್ನುಳ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವತಂತ್ರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ನಾಟಕದ ಕೊನೆಯ ಪರದೆಯು ಇಳಿಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೊಂದು ಸಾಧ್ಯವಸ್ತುವು, ಬೇರೊಂದು ಕಥಾಸಂದರ್ಭವು, ಬೇರೊಂದು ನಾಟಕವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಯುಗಾಂತರಗಳವರೆಗೂ ನಡೆಯಬಹುದು.

೪. ಪೂರ್ಣವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ;

ಆದರೆ ಈ ಮಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ

ಕೆಲವರಿಗೆ ಈರೀತಿಯಾದ ಲೋಕನಾಶವು ನಮ್ಮ ಒದ್ದಾಟ* ಕೈಲ್ಲ ಬಹು ಅಲ್ಪ ಫಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಾ, ನಮಗವರು ನಿತ್ಯಸ್ವರ್ಗವೊಂದ ನ್ನಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ನಿತ್ಯನರಕವೊಂದನ್ನಾಗಲೀ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ನಿತ್ಯಸ್ಥಿತಿಗಳ ಆರ್ಥವೆಲ್ಲವೂ ನಿತ್ಯ ಅಲಸ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಹರ್ಬರ್ಟ್ ಸ್ಪೆನ್ಸರರು ಹೇಳುವಂತೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಯಿಂದ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಅವರಣದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದ ಯೋಗ್ಯ (= ಪೂರ್ಣ) ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಚ್ಯುತ (= ಬೇರೆ) ವಾಗುವುದಿಲ್ಲದರೆ ನಾಶವಾಗುವುದೆಂದೇ ಆರ್ಥವಾಗು ತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಪೂರ್ಣಸ್ಥಿತಿಯೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣತಾಟಸ್ಥ್ಯ, ಕೊಳೆ ಯುವಿಕೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಮರಣಸಮವಾದ ನಾಶಸ್ಥಿತಿಯೇ ಸರಿ. ಎಷ್ಟೋ ಜ್ಞಾನಿ ಗಳು, ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಸ್ವರ್ಗವೆಂದರೆ ನಾವು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಇಂಪಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಿಸುವ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಿತಿಯೆಂದೂ ಮತ್ತು ಈ ತನ್ನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆ ದೇವನಿಗೆ ಬೇಸ ರವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಮನು

* Struggles, ಅಸಾಧ್ಯಪ್ರಯತ್ನ.

† Picture, ಚಿತ್ರಿಸಿ. ‡ Deviation.

ಸೃಕೋಟಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯದೆ ಇಂಥಾ ಮುಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮರುಗಳಿರುವವರೆಗೂ, ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತರಾಗಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತಾವು ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಿದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಲೋಕಕಾರ್ಯವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಜೀವಾತ್ಮರುಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಪೂರ್ಣಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ವಡೆದಿರುವರೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಅರಿಸ್ತಾಟಲರುಹೇಳುವಂತೆ, “ಅನಂತವಾದ ಜೀವಿಕೆ(duration) ಎಂದರೆ, ಮೊದಲೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತುವು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆಂತ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ: ಅಂದರೆ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಳವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.”* ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆಯಾವ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಲಭಿಸಿತೆಂದರೆ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಆಗಲೇ ನಿಂತಿತೆಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಬ್ರ್ಯಾಡ್ಲೆಯವರು: “ನಿಜವಾಗಿರುವ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಚಾರಿತ್ರಿಕ (= ವ್ಯವಹಾರಿಕ) ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾದ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಇಂಥಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತುವು ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಾನು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದು.

೫. ಆದರೆ ಸಂಸಾರವು ಅನಂತವಾಗಿದೆ ; ಮತ್ತು ಸರ್ವಮುಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವರು ಲೋಕವು ಅನಂತವಾಗಿರುವುದನ್ನು

* ನಿಕೋಮಾಕಿಯನ್ ಎಥಿಕ್ಸ್ (ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ), 1, 6.

† Process, ಗತಿ.

ದಿಂದೂ, ಅದುದರಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಇರುವುದೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಲೋಕದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೂರ್ಣತೆಯು ದೊರಕುವ ಕಾಲವೆಂದಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದ್ದೇಶವೇ ಭಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕಕ್ರಮವು ಇರುವವರೆಗೂ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು ಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವರಲ್ಲದೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿಯಾದ ಹೊರತು ಅಂದರೆ ಮುಕ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಹೊರತು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಅವರೆಂದಿಗೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

೬. ಅಂದರೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಮಿಥ್ಯವಲ್ಲ, ಮುಕ್ತಿದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಕೇವಲ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಂಕರರು ವಿಜ್ಞಾನವಾದಿಗಳ ಕೇವಲ ಜೀವಾತ್ಮವಾದ (Subjectivism, ಕೈವಲ್ಯವಾದ) ವನು ಖಂಡಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಮನಸಾತೀತ ನಿತ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ದೃಷ್ಟಿಸೃಷ್ಟಿವಾದಿಗಳಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಪಂಚವು ನಿಜವಾಗಿದ್ದು, ನಾವು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡೊಡನೆಯೇ ಅದು ಲಯವಾಗಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (- ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು) ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡುವೆವೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಅಚೇತನವಾದ ಸ್ವಪ್ನವಸ್ತು (apparitions) ಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ (contemplate) ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಶಂಕರರು ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರದ ವಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವವುಗಳನ್ನೆಂದಿಗೂ ಒಂದಾಗಿವೆಯೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ ನಮ್ಮ ಯಾವ ಅನುಭವಗಳೂ ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಗೆ ಗೋಚರವಾದ (logical) ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ

ಕಂಪುಬರುವುದಿಲ್ಲ.* ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಕೇವಲ ನಿತ್ಯವಾದಿ (Realist) ಗಳೇ ಆಗುತ್ತಾರ, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚವಸ್ತುಗಳು ನಮ್ಮ ಭಾವ (Thoughts) ಗಳನ್ನು ತಮಗಿಷ್ಟಬಂದಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತವೆ (control)†; ಮತ್ತು ಶಂಕರರ ಅನಿತ್ಯವಾದವೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವಿದ್ಯೆವು ಕೇವಲ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಆಯಾ ಜನರ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ (proffession); ಮತ್ತು ಸಾಂತ್ಯದಿತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸರ್ವಲೋಕಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದ ತತ್ತ್ವವಾಗಿ ಸರ್ವಮನೋಲೋಕಕ್ಕೂ ಸೇರಿದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಲೋಕವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ (ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ) ಇದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಲೋಕದ ಏಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ (ಅಂದರೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ). ಮೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ಯಾವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಉಳಿದ ಲೋಕವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಾಶನಾಯಿತೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ; ಮತ್ತು ತನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಜಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಜ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಬಿಸುಲ್ಗುದರಿಯ ತವ್ವುಭಾಸವು (illusion) ನಿಜವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾಶನಾಯಿತೆಂದರೆ, ಈ ಅಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕವಾದ ಭ್ರಾಂತಿಯು‡ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಮೋಸಪಡಿಸಲಾರದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಭ್ರಾಂತಿಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುವೊಂದಾಗಿ

* ನೈವಂ ಜಾಗರಿತೋಪಲಬ್ಧಂ ವಸ್ತುಸ್ತಂಭಾದಿಕಂ .

ಕಸ್ಯಾಂಶ್ಚಿದಪಿ ಅವಸ್ಥಾಯಾಂ ಬಾಧ್ಯತೆ ||

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ, II, 2, 29

† “ನ ವಸ್ತುಯಾಧಾತ್ಮಜ್ಞಾನಂ ಪುರುಷಬುದ್ಧ್ಯ ವೇಕ್ಷಂ”
ಮತ್ತು “ಭೂತವಸ್ತುವಿಷಯಾನಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ವಸ್ತುತಂ ತ್ರಮ” || ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

‡ Illussion, ಭ್ರಮೆ.

ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು.

೭. ಏಕೆಂದರೆ, ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೈತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸರ್ವವೂ ಅದ್ವೈತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಶಂಕರರು ಜೀವಾತ್ಮಪರಮಾತ್ಮರುಗಳಾಗಿರುವ * ಬುದ್ಧಿಭೇದವು (logical dualism, ಸ್ವರೂಪಭೇದ) ನಿತ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೆಂದ. ಇದು ತ್ವಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಏಕವಸ್ತುವಾದ (Monism) ದನೇಲೆ ಆಧಾರಹೊಂದಿ ನಿಂತಿದೆ. ಜೀವವಸ್ತು† (ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞೇಯ, ವಿಶೇಷ ವಿಶೇಷ್ಯಗಳೆರಡೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ರೂಪ ವಿಶೇಷಗಳಾಗಿವೆ (ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿವೆ, ಆತ್ಮನ ಏಕಧರ್ಮಾಃ). ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಜೀವಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. 'ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀತನಾಜೀತನಗಳಾದ ಸಾಮಾನ್ಯವಸ್ತುಗಳೂ ವಿಶೇಷವಸ್ತುಗಳೂ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಿದ್ವನ ವಸ್ತುವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.' ಶಂಕರರು ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಲೋಕವೂ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಈ ಲೋಕವು ಸ್ವತಂತ್ರವಸ್ತುವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.‡‡ ಟೀಕಾ

* Subject and object. † Subject and object

‡ Existence § graduated scale.

††ಅನೇಕಾ ಹಿ ಎಲಕ್ಷಣಾಶ್ಚೇತನಾಜೇತನರೂಪಾಃ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷಾಸ್ತೇಷಾಂ ಪಾರಂಪರ್ಯಗತ್ಯಾ ಏಕಸ್ಮಿನ್ ವಃಹಾಸಾಮಾನ್ಯೇ ಅಂತರ್ಭಾವಃ ಪ್ರಜ್ಞಾನಘನೇ || ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯ II, 4, 9.

‡‡ ಭಾಮತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ:—ನ ಖಲ್ವನನ್ಯತ್ವಮಿತಿ ಅಭೇದಂ ಬ್ರೂಮಃ, ಕಿಂತು ಭೇದಂ ವ್ಯಾಸೇಧಾಮ||

ಕಾರರು ಹೇಳುವಂತೆ: “ಲೋಕವು ಬ್ರಹ್ಮನೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ ತನ್ನ ಮೂಲಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರಜೀವಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ.”* ಹೀಗೆಯೇ ಕಾರ್ಯ ನಿತ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಶಂಕರರು ಹೇಳುವಾಗ, ಈ ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಯವನ್ನು “ಕಾರಣ ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಮೇಲೆ,” ಇಲ್ಲವೆ ‘ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ’ ಎಂಬಿವೇ ನೊದಲಾದ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ವಿಶೇಷಮಾಡುತ್ತಾರೆ†(qualifies)

೮. ಅರಂಭವಾದವು ಅಜ್ಞೇಯವು ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೋಜಕವು

ಸಾಂತವಸ್ತುವು ಅನಂತವಸ್ತುವಿನ ಶರೀರದಿಂದ ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎತ್ತಿದರೆ ಶಂಕರರು ಅದೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ರಹಸ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸತತವೂ ನಿಜವಾದ ನಿತ್ಯವಸ್ತುವಿದೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು. ಮತ್ತೀ ಲೋಕವು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಹೇಗೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮ ಯಾವತ್‌ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಗೂ ಬಹುಅತೀತವಾಗಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿವಾದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇವನಿಗೆ ಅನಂತರ ಹರಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಘವಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಾಣುತ್ತಲೇ ಇವನು ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ನಂಬುತ್ತದೆ.‡ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತವಾದವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಂತವಾದ ವಸ್ತುವು ಅನಂತವಸ್ತುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಲ್ಲದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ

* ಕಾರಣಾತ್ ಪೃಥಕ್ ಸತ್ತಾಶೂನ್ಯತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯತೇ, ನತು ಐಕ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯೇಣ

† ಕಾರಣವ್ಯತಿರೇಕೇಣ, ಬ್ರಹ್ಮವ್ಯತಿರೇಕೇಣ

‡ Hypothesis § Assumes

ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಜಗದ್ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿದಾ ನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ಪರಿಣಾಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣಾಂಶದಿಂದ ಸೇರಿರುವನೇ ಇಲ್ಲ ಅಂಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಇರುವನೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅತೀತನಾಗಿಲ್ಲ ವೆನ್ನುವ ಕೇಳುತರದ ಈಶ್ವರನ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿತ್ವವಾದಿ*ಗಳಾಗುವೆವು. ಅಂಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಇರುವನೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗ ತಕ್ಕವನೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಂದಂಶ ವನ್ನು ಮೇಲೂ ಮತ್ತೊಂದಂಶವನ್ನು ಕೆಳಗೂ ನಾವು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಇಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಅಡಿಗೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದ ಕೊಂಡು ಉಳಿದರ್ಥ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟೆಹಾಕು ವುದಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಆಗುವುದು.† ಇದರಿಂದ ಶಂಕರರು ಪರಮಾತ್ಮ ನಿಗೂಲೋಕಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೇವಲ ತಾರ್ಕಿಕರೀತಿ ಯಿಂದ (ಬುದ್ಧಿಮಾರ್ಗದಿಂದ, ತರ್ಕಮಾರ್ಗದಿಂದ, logically) ನಿರ್ಧ ರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಮಗೆ ಉಭಯಾಂತ ಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಇವೆ ರಡೂ ಎಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ.

೯. ಹೀಗೆಯೇ ಜೀವೇಶ್ವರ ಸಂಬಂಧವೂ ಕೂಡ ಅಜ್ಞೆಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದರ್ಶನ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ

* Lower pantheism

† ನ ಹಿ ಕುಕ್ಕುಟಾದೇವೇಕದೇಶೋ ಭೋಗಾಯ ಪಚ್ಯತ ಏಕ ದೇಶಸ್ತು ಪ್ರಸವಾಯ ಕಲ್ಪತೇ, ವಿರೋಧಾತ್ || ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದ ಅನಂದಗಿರಿ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ I. ೨-೪

ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ನಮ್ಮ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಹುಟ್ಟಿನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯರು ಸರ್ವಜ್ಞರಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಂಕರರೂ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದೇವರೂ ಈ ಉತ್ತಮವಾದ ಅವಿಜ್ಞೇಯವಾದ*ದ ಭಾವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಮತ್ತಿದರ ಪ್ರಭೇದಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತಿದು ಆತ್ಮಸಂತುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ವಸ್ತುವೇ ಪರಮಾತ್ಮನು. ಆದರೆ ಇನ್ನೆಡರ ಸಂಬಂಧವು ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಗುಟ್ಟಾಗಿರಬೇಕು. “ ಪರಮಾತ್ಮನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಸರ್ವಪ್ರಪಂಚವನ್ನೂ ನೋಡಿದನು, ಮತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದ್ದಿತು ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸದುತ್ತರವನ್ನೀಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಲೋಕವು “ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ” ಎಂದು ನಂಬಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಶಂಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಸದ್ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಪೂಜ್ಯದೇವನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭೇಕರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣನು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗದೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಲೇಟೋತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ: ಅಂದರೆ, ಸದ್ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಜೇಯ ಗುಣವನ್ನು† ತಿದ್ದಲು ಎಷ್ಟುಮಾಡಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್

* Agnosticism

† Self-sufficient, ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ತೃಪ್ತನಾಗುವಿಕೆ.

‡ Intractableness

ಜ್ಞಾನಿಗಳು (Gnostics) ದುಷ್ಟಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಲೋಕವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವನು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಆಗಸ್ಟೈನ್ ಸಾಧುಗಳು ತಮ್ಮ “ಪೂರ್ಣನಷ್ಟಸ್ವಭಾವ”ವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಮತ್ತು ನೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೆಲವರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯು ತನು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರಾದ ಜೆ. ಎಸ್. ಮಿಲ್ಲರು ಹೇಳುವಂತೆ ಅವನನ್ನು ಈ ದುಷ್ಟ ಪಿಶಾಚಿಯ ಕರ್ತೃವೆಂದೆ ಹೇಳಿ ಈ ಸಂಶಯಾತ್ಮಕವಾದ ಅಭಿನಂದನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆಯೇ ನಿಮ್ಮ ಲೈಬ್ನಿಡ್ಸ್ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ಈ ಲೋಕವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸರ್ವ ಲೋಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಲೋಕವೇ ಆತ್ಮತತ್ವಮವಾದುದೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಆಗೌರವಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. (ಜರ್ಮನಿಯ) ಹೀಗೆಲ್ಸರ್ವರ ಈಶ್ವರ ಪೂರ್ಣವಾದ* (ಅದ್ವೈತವಾದ, ಪರಬ್ರಹ್ಮೈಕವಾದ)ವು ಪೂರ್ಣವಸ್ತುವು ಅಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಿದ್ದಿತೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗದೇ ಇರುವುದು. (ಫ್ರಾನ್ಸಿನ) ಬರ್ಗ್ಸನ್ಸ್‌ರವರು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಸಾರುವುದಲ್ಲದೆ ಇವೆರಡೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆದಿಯಾದ ಏಕಚಿತ್ತ (consciousness) ದ ಸದಸದ್ರೂಪಗಳೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇವರು ಈ ಅದಿತತ್ತ್ವದಿಂದ ಈ ಎರಡು ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವೆಂದು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರರು. ಹೀಗೆಯೇ (ಇಟಲಿಯ) ಕ್ರೋಚಿಯವರೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳಾದ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಏಕವಸ್ತುವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಈ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವೆಂಬುದನ್ನು ತತ್ಪರೀತಿಯಿಂದ†

* Absolutism † Positive and Negative

‡ Metaphysical Deduction

§ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ

ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೂಪಗಳೇ ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುಗಳಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಬೇರೊಂದುವಸ್ತುವಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವನೆಂದರೆ ಇದು ಭೇದವಿಶಿಷ್ಟವಾದ* ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೦. ಮತ್ತೀ ಅಜ್ಞೇಯವಾದವೇ ಉತ್ತಮವು; ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಾತ್ಮವಿಕಾಸವೂ ಕೂಡ ಮಾಯವೇ ಆಗಿದೆ

ಇದರಿಂದ ಸಾಧುವಾದ † ಅಜ್ಞೇಯವಾದವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಜವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಯು ಈ ತೆರನಾದ ಸೋಲನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಎಂದಿಗೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನು ಜ್ಞಾನಾತೀತನು ಮತ್ತು ಲೋಕವಿಲ್ಲವೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಅಧಾರಹೊಂದಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಮತ್ತು ಈ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿಯತಕ್ಕವನನ್ನಾಗಿ ‡ ಮಾಡಿ, ಲೋಕವನ್ನು ಈತೀವಳಿಕೆಗೊಳಗಾದ ವಸ್ತುವಿನ ವ್ಯಕ್ತರೂಪವೆಂದು ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಶಂಕರರು ಮಾನವ ಬುದ್ಧಿಯ § ದುರ್ಬಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂತಹ ಉಪಮಾನಗಳಿಗೆ †† ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯು ಲೋಕರೂಪವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಲೋಕವು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠಶಿಲ್ಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನಂತಶಕ್ತಿಗಳ‡‡ ಪೂರ್ಣಪ್ರವಾಹ (outflow) ವಾಗಿದೆ. ಲೀಲೆ ಅಥವಾ ಆಟವು ಸೃಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವ ನ್ಯಾಯವಿಧಾನ,§§ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ರಚನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂತೋಷ ಕೆಲಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಗುಣ

* Dissolute † Wise

‡ Determinate, ಜ್ಞೇಯವಸ್ತು, ನಿರ್ಧೃತ ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳದ್ದು

§ Mind †† Metaphors

‡‡ ಹೆಚ್ಚು §§ Rationality

ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದು * ಕಾಣುತ್ತ ಆತ್ಮಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೂ ಆತ್ಮಸಂಭಾಷಣೆಗೂ † ಬೇಕಾದ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರವೃದ್ಧಿಹೊಂದದ ಪೂರ್ಣತೆ ಎಂದರೆ ಅಚಿಂತ್ಯವಸ್ತುವೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಆತ್ಮಪ್ರಕಾಶದ ತತ್ತ್ವ (principle) ವನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಯೆಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತು ತತ್ತ್ವ‡ ವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ ಸೇರಿ ತನ್ನನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಯಾವ ವಿಧದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಸರಿ.

೧೧. ಅದರೂ ಲೋಕನೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಸ್ಪಷ್ಟಪ್ರಾಯವಲ್ಲ

ಇದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ (theory) ವೂ ಜೀವನವು ಸ್ಪಷ್ಟವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಗೋಚರವಾದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭ್ರಾಂತಿಗಳೆಂದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಶಂಕರರ ನವೀನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇವರು ಭಾರತೀಯರ ಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಾರ್ಗವನ್ನು †† ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೧೨ ಲೋಕನೆಲ್ಲಾ ಈಶ್ವರೀಮಯನೆಂದರೆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ:—ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜೀವಾತ್ಮನಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಾಗಿರುವನು

ಮುಂದಿನ ಅವನಾದವು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮನಿಯಮಗಳು ಅರ್ಥ

* Personal lord † Communication

‡ Principle of objectivity

§ Events †† Tendency

ರಹಿತವಾಗಿವೆ ; ಏಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಈಶ್ವರೀಮಯವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಲೋಕನೆಲ್ಲವೂ ದೇವರೇ ಆಗಿರುವಾಗ ಕಳ್ಳಕಾರಕ * ಪೂಜ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಲಂಡನ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಪಿಕ್ಯಾಡಿಲಿಯ ಸರ್ಕ್ಯೂಸ್ ದೇವರೇ ? ಹೈಡ್ ಪಾರ್ಕ್ ನ ಮೂಲೆಯೂ ದೇವರೇ ? ಎಂದು ಕುಚೋದ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿರುವ ಈಶ್ವರನ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ † ಭಾವ (Theory) ವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವೆವೆಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಪರಮಾತ್ಮನು ಲೋಕದಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೂರವಾಗಿಯೂ ಅತೀತನಾಗಿಯೂ ಇರುವನೆಂಬ ನಿರಂಜನ ನಿರುತ್ಸಾಹಕ ‡ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದ ಪ್ರಕೃತಿಧರ್ಮಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯವಾದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕ್ಲಿಪ್ತ ರೀತಿಯೂ, †† ವಿಶ್ವದ ಕ್ರಮಸ್ಥಿತಿಯೂ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಮಾರ್ಗದ ಸಾವಧಾನ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆಮೇಲಕ್ಕೂ ಹೋಗುವಿಕೆಯೂ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರಾತ್ಮಕವಾದ ಯಂತ್ರದ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ‡‡ ಸ್ಪಂದ (Throbbing) ವನ್ನಲ್ಲದೆ, ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ ಆತ್ಮನ ಸೂಚನಾ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ †‡‡ ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಂತರ್ರಾಮಿಯಾಗಿರುವನೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎರಡನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ

* Perjurer, ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿಗಳು

† ಅಂತರ್ರಾಮಿತ್ವ, Immanence

‡ Cold and formal (ಶೀತ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯಗುಣಗಳುಳ್ಳ)

§ ಅಪ್ರತಿಹತವಾದ, Sovereign

†† Uniformity; ‡‡ ಅಜೇತನ, Unconscious

§§ Directing mind

ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಯಾಗಿರುವನೆಂದರೆ ಈ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ವವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದರ ಹೊರಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೆಂಚಿದಂಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶದವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಗೋಚರವಲ್ಲದೆ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಿನ ಅತೀತಗುಣವನ್ನು * ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. “ಇವನು ಲೋಕವನ್ನು ಧರಿಸುವನೇ ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ನಾಶ ಹೊಂದಿಲ್ಲ” ಅಂದರೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ನಿಂತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜೀವವಿದೆ (existence) ಯೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮಶಕ್ತಿಯು † ಕೊಂಚವಾಗಿ ಬೆಳಗಲಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಗಲಿ ಈ ಶಕ್ತಿಕಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಾವು ಬೆಳಗುವ ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶ ‡ ದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ.

೧೩. ಮತ್ತು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಈಶ್ವರೀವಿಕಾಸವು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದು ; ಇದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವರಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರು

ಹಿಂದೂ ಮತವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂತರ್ಯಾಮಿತ್ವಭಾವವು ಅನೇಕ ಸೋಪಾನ (degrees) ಗಳನ್ನುಳ್ಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಪ್ರಕಾಶ ಹೊಂದದ ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ,

* Transcendent character: † ಭೂತಭೃನ್ನಚಭೂತಸ್ಥಃ

‡ Spark

ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರವಯವ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾವಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಜೇತನ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಜೇತನವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕೀಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ, ದುಷ್ಟನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಷ್ಟ (ಸತ್ಪುರಷ) ರಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅತಿ ಅದ್ಭವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮ ರಹಿತವಾಗಿರುವುದು, ಮತ್ತು ನರಕಾಗ್ನಿಗೆ ಬಿಸಾಡಲು ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ದೂರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಮತವು ಅಂತ ರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಂಬಿ, ಇಂಥಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುವ (ಬಾಹ್ಯ) ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಾರ್ಯ (Activity) ದಿಂದ ಇರಬಹುದೆಂದು ಅವಕಾಶ ಪಡೆದಹೊರತು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಇರಲಾಗದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಪಿಕ್ಯಾಡಲಿಯು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲ. ಅತಿನೀಚ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಧ್ಯಾಂಶಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಅಂದರೆ ಅತಿ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶಾಶ್ವತ ಕರಗಳು, ಅಂದರೆ ಪಾಪೋದ್ಧಾರಕ ವರದಹಸ್ತವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಯಾರೂಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾದ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಾಹ್ಯರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾಧುವಿಗೂ ದುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಿದ್ದಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪಾಪಿಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮವೂ ಇರುವುದು. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಾನು ಯೋಚಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಲೀ ಕೆಟ್ಟವನಾಗಲೀ ಆಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಲೋಕದ ಮಹಾತ್ಮರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ (ನಿದ್ರಿಸುವಂತೆ ಒಳಗೆ) ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ದೈವೀಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

೧೪. ಕರ್ಮವಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೊಂದುಸಲ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸರ್ವ ಧಾರ್ಮಿಕಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಆಧಾರ ಭೂತವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾನವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ತ್ವವು (law) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿಜತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಕ್ಷಿಣೀ (ಅಥವಾ ಮಾಟ) ದಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವವೇ (principle) ಇದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸರೂಪ ಗಣಗಳ * ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ ಆವೇಗಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ, ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯ ಧರ್ಮಗಳ ಚಾಲನದಿಂದಲೂ† ಇಷ್ಟೆಂದು ಗೊತ್ತು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಅಹೋಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಆಕಾಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಋತುಗಳ ನಿಕೃಷ್ಟ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಬೆಳಕು ನೆರಳುಗಳರೂಪದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮಗಿಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆ (guided) ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಓ ಗಾರ್ಗ, ಆ ಅನಂತ ವಸ್ತುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ; ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವಿಗಳೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ;....ಕ್ಷಣ, ಗಂಟೆ, ದಿವಾರಾತ್ರಿ, ಪಕ್ಷ, ಮಾಸ, ಋತು ಮತ್ತು ವರ್ಷಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಓ ಗಾರ್ಗ, ಆ ಅನಂತ ವಸ್ತುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಕೆಲವು ನದಿಗಳು ಹಿಮವತ್ಸರ್ವತಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೂ, ತಾವು ಹರಿದು ಹೋಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿಕ್ಕಿ

(personal spirits) † (operation)

ನಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ.” * ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಶ್ಯ ಕತೆಯ ಪ್ರಚಾರವು ಹರಡಿದೆ; ಮತ್ತು ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದೆ.

೧೫. ಹೊರಗಿದ್ದಂತೆ ಒಳಗೂ ಧರ್ಮವಿದೆ ಮತ್ತುದು ಬಹು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರನಾಗಿದೆ

ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು (Theory) ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು † ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಋತು (ಆಧವಾ ಕ್ರಮವು) ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾನವ ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಶೀಲವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ‡ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ಇದೇನೇ. ಹೀಗೆಯೇ, 'ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ನಾಶವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಅದರ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಬಾಧೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಕಾರ್ಯವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡುತ್ತದೆ.' § ನಾವು ಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವ ವಸ್ತುವು ನಮ್ಮ ಈ ದೇಹದೊಡನೆಯೇ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವು ಅನಂತತೆಯು †† ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆಯೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದೆಂದು ‡‡ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

೧೬. ಇದರಿಂದ ದುಷ್ಟರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು.

ಅಸುರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದೈವಾಜ್ಞೆಯೆಂದು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತ ಸರ್ವ ಕೆಲಸಗಳೂ ವಿಧಿ ಲಿಖಿತದಂತೆ ** ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯು

* ಬೃಹ. ಉಪ. III ೮, ೯ † Rule, ಅಡಳಿತ ‡ Destinies § ಭಗವದ್ಗೀತಾ ೨, ೪೦; †† Eternity ‡‡ Present sense §§ Divine sanction ** God's will

ತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಜನರು ಆತ್ಮ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು ಧರ್ಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧರ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ * ದೊಡನೆ ಐಕ್ಯಮಾಡಿತ್ತು. ಹೌದು, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ, ಸರ್ವವೂ ಧರ್ಮಮಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರೇ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮಮಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕರ್ಮವು ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕ † ತತ್ತ್ವವಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಈಶ್ವರನ ಮನಸ್ಸಂಕಲ್ಪಗಳ ರೂಪ ಧಾರಿಯೇ ‡ ಆಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಇದರ ಯಜಮಾನನು, ಅಂದರೆ ಕರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷನು. § ಹೀಗೆಯೇ ಧರ್ಮವು ಈಶ್ವರನ ಒಂದು ಗುಣವೇ ಸರಿ. ಇದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಗುಣವನ್ನು ಏಸುವು “ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದ, ಮತ್ತು ಈಶದಪಿ ಕದಲುವಿಕೆಯಿಂದುಂಟಾದ ನೆರಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದ” ಶುದ್ಧ ಗುಣವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ, ಸರ್ವಭಾವನೆಗಳೂ ಕೂಡ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ†† ತೂಕ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಫಲಿತಾಂಶದ‡‡ ವಿವರವು ಯಾವುದೋ ದೂರ ಕಾಲದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇಲ್ಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಈಶ್ವರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಲ್ಲ, §§ ಮತ್ತೆ ಅವುಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ** ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. †† ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಪಾಪವೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ನ್ನೆದುರಿಸುವುದಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಮತ್ತಿದು ಕೇವಲ ಧರ್ಮೋಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲ, ಪರಂತು ಆತ್ಮ ದ್ರೋಹವೇ

* Rule † ಭೌತಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಯ, mechanical

‡ Embodiment § ಶ್ವೇತಾ, ಉಪ, ೬, ೧೧

†† Balance scales ‡‡ Judgement

§§ Imposed ** Nature †‡ Wrought into

ಸರಿ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸತತವೂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ * ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲವೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾರದು, † ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುವೂ ಅಳಿಸಲಾರದು.

೧೭. ಇದರಿಂದ ಕ್ಷಮಾ ಸುತಾಪಗಳಿಗೆ ವಕಾಶವುಂಟು ; ಮತ್ತು ನಾವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯವರು ಯಾರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರರು

ಇಂಥಾ ಭಾವ ‡ ದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಕ್ಕೂ ಅನಂತರ ಉಂಟಾಗುವ ಕ್ಷಮೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನ, ಪೂಜಾಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಹೇಳುವ ವಿಮರ್ಶಕರು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ತನ್ನ ಧರ್ಮಪರವಾಗಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಅಂದರೆ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆಯೂ, ಇಲ್ಲವೆ ಭೂಕಂಪಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪಿಸುವಂತೆಯೂ ಮೂಢವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನಿಜ, ಹಿಂದೂ ಜನರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನ (ಅದ್ಭುತ) ದೀಪದಂಥ ವಸ್ತುವಿಶೇಷವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇವರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅವನ ನಿತ್ಯ ಗೆಲಸದಿಂದಲೂ, ಬಂದೂಕದ ಗುಂಡನ್ನು ಮಧ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗದಂತೆಯೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವಂಥ ಮಂತ್ರಗಾರನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ ಸತ್ಯಸ್ಪರ್ಶಗಳೂ ಮತ್ತವನ ದಯಾಧರ್ಮಗಳೂ ಧರ್ಮನಿಯಮ (law) ದ ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿವೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕ್ಷಮಾಗುಣವು ಈಶ್ವರೀಧರ್ಮದ ಸಂಕು

* Past † Blur ‡ ನಿಬಂಧನೆ, Scheme

ಚಿತ ಕಾರ್ಯ * ವಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶ † ವೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ಧರ್ಮ ನಿಯಮದ ಅನುಲ್ಲಂಘನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಪ್ಪದೆಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಆದರೂ ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯೂ ಉಂಟೆಂದು ನಂಬಬಹುದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂಥ ‡ ಧರ್ಮಗಳಿಂದಲೇ ಕೂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಶಾರೀರಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸೋತು ಬೀಜಬಿತ್ತಿದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ಫಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ; ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ದೂಷಿತ ದೇಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಂಡನೆಯು ಕೃಶವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನಾವೃತವಾದ ಮನಸ್ಸೇ †† ಆಗಿವೆ. ನಾವು ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಪಾಪ ಕೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ, ಈ ಈಶ್ವರೀಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪಾಪವು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, (ನಮ್ಮ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಕೃತವಾದ ಅಂಧತೆಯು ನಮ್ಮನ್ನು) ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹುವುದೆಂದು ನಾವು ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೇವನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅವನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಫಲಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಮತ್ತು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಾಹ್ಯಪ್ರತಿ ನಿಧಿವಸ್ತುವಿನ ‡‡ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರಿತಾಪಪಡೆಯುವೆನೆಂದು ಪೂರ್ವದ ತಪ್ಪನ್ನು ಅಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಬಿಡುವುದು ದುಃಖದಿಂದ ತಿಡ್ಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. **

* Mitigation † ವ್ಯಕ್ತೀಕರಣ expression

‡ ಅಳುವಂಥಾ Rule § Governed

†† ಆತ್ಮ Soul ‡‡ Substitute

§ ಸಮನಿರ್ಮಿತ ಮೂರ್ಖೋ ಮುಚ್ಯತೆ | ಮುನಿಗಳು ಮನನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖರು ಇವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

** Atonement

ಅಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪಾಪಾತ್ರರಾಗಲು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಹೊರತು ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

೧೮. ಕರ್ಮವು ಜನರ ಸಂದರ್ಭಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ

ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ (= ಸಂಚಿತ) ಕರ್ಮವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ (= ಆಗಾಮಿ) ಕರ್ಮವು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತತ್ತ್ವವು ಅವರವರ ಶೀಲಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. (ಏಕೆಂದರೆ) ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಕೃತಿಗುಣಗಳಿಗೆ ಲೇವಲ ಯಂತ್ರವಿಶೇಷವೊಂದಲ್ಲ ಮತ್ತಿವನು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯ * ಸಹಾಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ದಾಸನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವತಃ ಕರ್ಮಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಶಕ್ತಿಗೇ ಮೇಲೆ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಬಹುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ಭಗದ್ಗೀತೆಯ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ಮೇಲಕ್ಕೇತ್ತಿ ಉದ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಪಿಸುವಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜೀವನಕ್ರೇಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಟದ ಕಾರ್ಡುಗಳು †† ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾವವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ನಮ್ಮ

* ವಸ್ತು ಸಮುದಾಯ, material † Instincts ‡ Spirit
§ Automatic †† ಕಾಗದ, cards

ಪೂರ್ವಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಆದರೂ ನಮಗಿಷ್ಟಬಂದಂತೆ ನಾವು ಅಟ ಹೇಳಬಹುದು, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೂಟ (suit) ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ (lead) ಬಹುದು ; ಮತ್ತು ನಾವು ಅಡಿದಂತೆ ಗೆಲುವು ಸೋಲುಗಳು ನಮ್ಮವೇ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು.

೧೯. ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹುಚ್ಚು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೂ ವಿಧಿವಾದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಯಾರ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, * ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಮುಂದೆ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅವು ಅವನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿದಂತೆ, ಅಂದರೆ ಅವನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಅತನ ಇಷ್ಟಕ್ಕೋಗಾಗದೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ † ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾವಾಗಿ ಆರಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲುಪ್ತವಿಲ್ಲದ, ‡ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ, ಕಾರಣಬದ್ಧವಲ್ಲದ ವಸ್ತುವೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟೆಂದು § ಒಪ್ಪುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಂತಹ ಬುದ್ಧಿ (ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ) ಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. †† ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯ ಕಾರಣದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರವಾಹದೊಡನೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ; ಮತ್ತೆದು ಕ್ಲುಪ್ತವಿಲ್ಲದ ‡‡ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದ§§ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಕೃತ್ಯಗಳು ಇಂತಹ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ

* Caprice † Mechanical ‡ Undetermined

§ Free will †† Defies all analysis

‡‡ Irregular (ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ) §§ Chaotic

ಶೀಲ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ * ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. † ಆದರೆ ಕರ್ಮ ತತ್ತ್ವವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಸಂಘದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ‡ ತಾನೇ ಆಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣಬದ್ಧವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯಲ್ಲದೆ, “ಅನಿರ್ಧಾರಿತ ಮಾರ್ಗ” †† ಮತ್ತು ಕೇವಲ “ಸಮಯವಾದ” ‡‡ ಗಳು ತಪ್ಪು “ವಿಧಿವಾದ” §§ ಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

೭೦. ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ವಿಧಿಲಿಖಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಉಂಟು

ಪ್ರಪಂಚವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವೂ ನೊಂದಲಿಂದಲೇ ಅಜ್ಞಾ ಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಲಪ್ತವಾದ ಕ್ರಮದ ಕೇವಲ ಹರಡುವಿಕೆಯೇ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಲೋಕಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ** ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೊತೆಗಾರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು, ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮ್ಮಿಂದ ಮೇಲೆಯೂ, ಅಚಿಯೂ ಕೇವಲ ಅತೀತನಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಈ ಈಶ್ವರಾಂಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಹಠಾತ್ತಾದ ಹೃದಯ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ

* Training † Meaning ‡ Uniformities

§ Rational †† Indeterminism ‡‡ Chance

§§ Fatalism ** We do not have

ಸಮ್ಯೋ ಬೀಜೋತ್ಪತ್ತಿಯ* ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವು† ಅನಾಧ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಿಜತತ್ತ್ವವು (Real) ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಜೀವನವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯದ ನಿತ್ಯಕ್ರಮವಲ್ಲ. ‡

೨೦. ಹೀಗೆಯೇ ಸರ್ವಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ತಾವು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಂಪಾದಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮತತ್ತ್ವವು ಪಾಪಾತ್ಮರಿಗೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆಹೋಗಲು ಎಂದಿಗೂ ಬಹಳ ತಡವಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತಿದು ಆಶಾಮಾರ್ಗ ವನ್ನು ನಿರಾಕಾರ, ದುಃಖ ಮತ್ತು ಪಾಪ ಭಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಜನ ರಿಗೂ ಕೂಡ ಎಂದಿಗೂ ಮುಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪಾಪಾತ್ಮ ರುಗಳನ್ನು ದಯೆಯಿಂದ ಕಾಣುವಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ದುಷ್ಟರಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಅತಿಯಾಗಿ ದುಷ್ಟವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನೇ, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನರಕಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ನಿಜವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

೨೧. ಅದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರು ಕೆಟ್ಟು, ಧರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧಾಹೀನರಾ ದಾಗ ಕರ್ಮವು ವಿಧಿಲಿಖಿತವೆಂದು ಅಸಾರ್ಥ ಹೊಂದಿತು, ಮತ್ತಿದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಸಿ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಜನರು ದುರ್ಬಲರಾಗಿ ತಮ್ಮ

* Epigenesis † Evolution ‡ Routine

§ Unfortunately

ಕೈಲಾಸದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟು ನಿಲ್ಲದವರಾದಾಗ ಕರ್ಮ ತತ್ತ್ವವು "ಅದೃಷ್ಟವಾದ" ದೊಡನೆ ಒಂದೆಂದು ಅರ್ಥವೊಂದಿತು. * ಇದು ತಮೋಗುಣಕ್ಕೂ ಭಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡ ಲ್ಪಟ್ಟು ಆಶೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ ನಿರಾಶೆಯನ್ನು ಸಾರುವಂತೆ ಪರಿಣಾಮ ಪಡೆ ಯಿತು. ಇವರಿಂದ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಇದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು: "ನೀವೆಲ್ಲರೂ ದಾರಿಗೆಟ್ಟು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವ ಜನರಲ್ಲದೆ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿಮ್ಮ ಹಣೆಯಬರೆಹವಿದ್ದು ದೇ ಇಷ್ಟು. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ನೊಡಲು ಗೊಂಡು ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ವಿಧಿಲಿಖಿತವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ." ಆದರೂ ಇಂಥಾ ನಿರಾಶಾಮಾರ್ಗವು † ಕರ್ಮತತ್ತ್ವದ ಅವಶ್ಯಕಫಲವಲ್ಲವೆಂ ಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

೩. ಚ ತು ವಿ ಧ ಪು ರು ಸಾರ್ಥ ವು

೩೩. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವು ಉತ್ತಮವಾದೊಂದು ಜೀವನ ಮಾರ್ಗ ವೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಯಾವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಅಲ್ಲ

ಇನ್ನು ಹಿಂದೂಮತದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡೋಣ. ಹಿಂದೂಮತವು ಕೇವಲ ಯಾವುದೊಂದು 'ಜ್ಞಾನರೂಪ' ‡ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 'ಜೀವನಮಾರ್ಗವೇ' § ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ನಿಯತವಾದ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸು ತ್ತದೆ. ಆಸ್ತಿಕರಾಗಲಿ ನಾಸ್ತಿಕರಾಗಲಿ, ಸಂದೇಹವಾದಿಗಳಾಗಲಿ, ಅಜ್ಞೇ ಯವಾದಿಗಳಾಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಆರ್ಯಧರ್ಮದ †† ಜೀವನಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಉನ್ನತಿಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ‡‡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ,

* Confused † Philosophy, ತತ್ತ್ವ

‡ Form of thought § Way of life

†† Hindu system ‡‡ Culture

ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೂಗಳಾಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂಮತವು ಕೇವಲ ಮತತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನಲ್ಲದೆ * ಜೀವನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯು ಒಂದಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸತ್ಕರ್ಮಿಯು—ಮತ್ತು ಯಾವುದೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲ—ದುರ್ಗತಿಗೆ ಎದಿಗೂ ಬೀಳಲಾರನು, 'ನ ಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಕೃತ್ ಕಷ್ಟಿತ್ ದುರ್ಗತಿಂ ತಾತ ಗಚ್ಛತಿ.' † ಏಕೆಂದರೆ ಬಹು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಡತೆಯು ‡ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಂಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಮಾರ್ಗ ತತ್ತ್ವದ †† ತಿರುಳೇನೆಂದು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ನಮ್ಮ ಮತಶಾಸ್ತ್ರದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕ ‡‡ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಏನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದಯೆಯುಳ್ಳವರೂ, ಸತ್ಯವಂತರೂ, ಋತುಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞರೂ ಮತ್ತು ದುರ್ಭಾಗ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇದ್ದು ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದೂಮತವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರುತ್ತ ನೀತಿಕಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಧರ್ಮವು ಹೇಳುವಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.** ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂಮತವು ಕೇವಲ ಜಾತಿಯೊಂದಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದ ‡‡ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸತ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲರ ಒಂದು ಸೋದರ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ‡‡

* Conformity † ಭಗವದ್ಗೀತೆ

‡ ಆಚಾರ, ಅಭ್ಯಾಸ, Practice § Theory

†† Doctrine ‡‡ Metaphysical

§§ Sympathetic, ಕನಿಕರವುಳ್ಳ ** Draws

‡‡ Right ‡§ ಸಂಘ, Fellowship

೨೪. ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಸತ್ಕರ್ಮ, ಸದಾಚಾರವು ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನವು ಲೋಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ದುರಾಚಾರವೇ ಸರಿ

ಇದರಿಂದ ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಸದ್ವೃತ್ತಿ ಸದಾಚಾರಗಳೇ ಎಂದರ್ಥ. ಸುಗ್ಗೇದದಲ್ಲಿ 'ಸುತ' ಎಂದರೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಸನ್ಮಾರ್ಗ * ವೆಂದರ್ಥ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ವಸ್ತುತತ್ತ್ವಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೂ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಧೃ-ಧರಿಸು, ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳು ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಧರ್ಮಶಬ್ದವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಥವಾ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅವು ಇರುವಂತೆ (in being) ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ತತ್ತ್ವವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವನ ರೂಪವೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಪಂಗಡವೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ್ವ ಅಥವಾ ಇರುವಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಸದ್ವೃತ್ತಿಯು: ವಸ್ತುತತ್ತ್ವ (truth) ಗಳೊಡನೆ ಸಮರಸವಿರುವುದೆಂದು ಅರ್ಥ; ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮ ಅಥವಾ ದುರ್ವೃತ್ತಿಗೆ ಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿರುವುದು. ಧಾರ್ಮಿಕ ದುಷ್ಟತನ ** ಎಂದರೆ ಲೋಕವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯದೊಡನೆ ವಿರೋಧವಿರುವುದೆಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

೨೫. ಅಶೇಖರ ಜನರ ಸರ್ವಕರ್ಮಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವು ಈ ಸರ್ವ ಅಶೇಖರರನ್ನೂ ಶಾಶ್ವತ ಧರ್ಮದೊಡನೆ, ಅಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಮಾರ್ಗ ಲೋಕಗಳನ್ನೆರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ

ಹೀಗಾಗಲು ಅಶೇಖರ ಸರ್ವ ಮಾನುಷ ಕರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲಗಳಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು

* Right order, ಸತ್ ಸ್ಥಿತಿ † ವಿಧಿ, Law of its being
‡ ಶೀಲ, Virtue § ದುರಾಚಾರ, Vice ** Evil

ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಆಶೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಕಲ ಮನುಷ್ಯಜೀವನವೂ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಆನೇಕ ಆಶೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ವಿಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದದೇ ಆದವಾ ಜಗಳವಾಡದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ವಿವಿಧರೂಪವಿಕಾಸಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಐಕ್ಯಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಂಸಾರ ಜೀವನವು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ವಿಶೇಷ ಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳು ಜೀವನದ ಲೌಕಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದದೇ ಇರಬಹುದು.† ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಪೂರ್ಣವಾದ ವಸ್ತುವೊಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಿಂದ ಆಜಿಹೋಗಿ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳೊಡನೆ ಸೇರುವ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅವನವನ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಾಮುಕ ‡ ಮತ್ತು ಪೋಷಕ § ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗುಣಗಳೂ, ಐಶ್ವರ್ಯಾಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಲೋಕ ಹಿತೈಷಣೆಯೂ, ಮತ್ತು ಅದೃಷ್ಟಪ್ರಸಾದವೊಡನೆ ಐಕ್ಯತೆಯಿಂದಿರಲು ತೀವ್ರ ಆಶೆಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು. ಈ ವಿವಿಧ ಕರ್ಮಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ; ಮತ್ತಿವುಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿಯೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನವು ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾದ ಜೀವನಶಾಸ್ತ್ರವು ಒಂದಿದ್ದುಕೊಂಡು ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಾದ ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಸತ್ಕಾರ್ಯ,** ಅರ್ಥ ಅಥವಾ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಕಾಮ ಅಥವಾ ಕಲಾವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಜೀವನ, ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊ

* Expressions † Indifferent ‡ Sex

§ Parental * ಸಾಧುವೃತ್ತಿ, Righteousness

ಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆಚಾರಕಾಂಡವು* ಆಶಾಲೋಕವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಲೋಕದೊಡನೆ, ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಬುದ್ಧಿ† (ದೃಷ್ಟಿ) ಯೊಡನೆ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವು, ಭೂಲೋಕ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

೨೬. ಹೀಗೆಯೇ ಭೌತಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವೈಷಮ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂಮತವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಕೃತಿಕಜನ್ಮಗಳಾದ ಆಶೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಘಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯಲೋಕಕ್ಕೂ ಶಿಕ್ಷಣ‡ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕ ಸಾಧನೆಯ ಆಶೆಗಳನ್ನು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೂ ನಿಜವಾದ ಶಾಶ್ವತ ವೈಷಮ್ಯವಿರುವುದೆಂದು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಲೋಕದೊಡನೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಜೀವನವನ್ನು § ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇಹಲೋಕ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಒಳ್ಳೆಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಜೀವನವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಎಷ್ಟೇ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದೂ ಕೂಡ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತ, ನಿಸ್ಸಾರತೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ ಲೋಕವೂ ಮತ್ತೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳೂ ನಮ್ಮ ಗೆಲುವು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯು ಇಹಲೋಕಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಕಿರುತ್ತೋದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಈ ಲೋಕದ ನಶ್ವರ (- ಕ್ಷಣಿಕ) ಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇದರ ಶೋಚನೀಯ ನಿಷ್ಫಲತೆಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ.

* Code † Perspective

‡ Discipline § ಬಾಹ್ಯ, Existence

೨೭. ಲೋಕವಿಷಯಗಳು ಯಾವುವೂ ನಿತ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವು
ಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಲೌಕಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅಂತ್ಯವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿ
ದ್ದರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ದೂರು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.*
ಇವುಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ
ವೆನ್ನುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನೇ ನಾಶವನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟು
ಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಾಶ್ವತವಸ್ತುವು ಕ್ಷಣಿಕವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ
ವಿಕಾಸವಾಗಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಕ್ಷಣಿಕವಸ್ತುವು ಶಾಶ್ವತವಸ್ತುವಿನ
ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧನಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಸಾಂತರೂಪದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವು ಅನಂತ
ವಾದ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗವೆಂದರೆ ಸಾಂತ
ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಇದು ಸಾಂತವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಇದರೊಡನೆ
ನೇರಿಕೊಳ್ಳದೆ ದೂರದಿಂದಿರುವುದು, † ಮತ್ತು ಸಾಂತವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಇದು
ಅನಂತ ವಸ್ತುವಿನ ರೂಪವಿಶೇಷವೆಂದು ಸ್ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿರುವ
ರಾಗವಿಶೇಷವು. ‡ ಇವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.
ಮತ್ತಿವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಹಾನಿಕರವೇ ಸರಿ. ಈ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ..ಕೇವಲ ಈ ಲೋಕವನ್ನೇ
ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಅಂಧಕೂಪದಲ್ಲಿರುವರು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಅನಂತ
ವಸ್ತುವನ್ನೇ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಅಂಧ
ಕೂಪದಲ್ಲಿರುವರು. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಸಾಂತವಸ್ತುವಿನ
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೃತ್ಯುಪಾಶದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ಅನಂತ
ವಸ್ತುವಿನ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.”

* Ignored

† Detachment

‡ Feeling

§ ಪೂಜಿಸು, worship

೭೮. ಅರ್ಥವು ನಮ್ಮ ಪುರುಷಾರ್ಥ (Personality, ಆಶೆ) ಸಿದ್ಧಿಯ ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ

ಹೀಗೆಯೇ ಅರ್ಥವು ಮನುಷ್ಯನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜೀವನ ವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಆಶೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. * ಸ್ವತ್ತಿನ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ಆಶಾಶಕ್ತಿ (urgency) ಯು ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಮಾನವಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಬವಲಾಯಿಸಿದ ಹೊರತು, ಸ್ವತ್ತಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು † ಮೂಲೋತ್ಪಾದನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವತ್ತು ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪುರುಷತ್ವದ ‡ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೂ ‡ ಮತ್ತು ಇತರ ಜನರೊಡನೆ ನಡೆಸುವ ತಮ್ಮ ನಡೆವಳಿಕೆಗೂ †† ಬೇಕಾದ ಪ್ರತೀಕ ವಸ್ತುವೇ ††† ಆಗಿದೆ.

೭೯. ನೋಕ್ಷಸ್ಪ್ರಾತ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನು ಧರ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕು

ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳ ಅಂದರೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸರಿಯಾದ ಮಾನವ ಆಶೆಯಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಮಾನವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ‡ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧು (ಧರ್ಮ) ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುರುಷಾರ್ಥವೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ** ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯ

* ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ, Takes note † Idea (ಆಶೆ)

‡ Personality § Expression

†† ವ್ಯವಹಾರ, Intercourse ‡‡ Medium §§ ನೋಕ್ಷ

** ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (discipline)ವನ್ನು ಹೊಂದಲೇಬೇಕು.

ಬೇಕಾದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಂಧನಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಆಶಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ತ್ಯಾಗದಿಂದ * ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯ. ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನುಭವಿಸುವ † ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ರೂಪುಗಳನ್ನು ಸಂಕೋಚಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ‡ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತದಿಂದ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. § ಇದರಿಂದಲೇ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.†† ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಜನರು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ (daily) ಜೀವನದ ಬಹು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ‡‡ ಒಂದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರು. ಮತ್ತೆ ಇವುಗಳೇ ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟಲೆಗಳು. ಈ ವಿಧಿಗಳು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಚರಿತ್ರೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕರ್ತರು ನಾಗರಿಕತೆಯು ಸಿಂಧೂನದಿಯಿಂದ ರಾಮನೇತುವರಿವಿಗೂ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ದೇಶದ ಆಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ನಾನಾರೂಪದಿಂದಿದ್ದು ಬಹು ಕ್ಷೇಶಕರವಾಗಿದ್ದ §§ ಆಚಾರ ಪ್ರಭೇದಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದುಷ್ಟವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿದ್ದಿ ಹೊಸರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳೆಲ್ಲ ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.** ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ

*Surrender † ಭೋಗಪಡು, Enjoy ‡ Will, ಸಂಕಲ್ಪ

§ Bind †† ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ

‡‡ Most intimate details §§ Bewildering ** ಬೌಧಾ

ಯನ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ದೇವಲ ಮತ್ತು ಗೌತಮ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮರೀತಿಯೊಂದನ್ನು * ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು
ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ † ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರುವಂಥ ಆದರ್ಶ
ಪ್ರಮಾಣವೊಂದನ್ನು ನಿಧಿಸಿದೆ ; ಮತ್ತು ತೈತ್ತರೀಯ ಉಪನಿಷತ್
ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಧರ್ಮಜ್ಞರಲ್ಲದ ತರುಣರು ಸಂಶಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 'ವಿನೇ
ಚನಾಪರರಾದ ಯೋಗ್ಯರೂ (apt), ಮತ್ತು ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಕರಿಣಚಿತ್ತ
ರಲ್ಲದ, ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳಾದ' ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆಚರಿಸುವ ಧರ್ಮವನ್ನೇ
ಪ್ರಮಾಣವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಮನುಮಹರ್ಷಿ
ಗಳು ಸತ್ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ದ್ವಿಜರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕರಾದ ೭ನರ ನಡತೆ
ಯನ್ನು ಸರ್ವದೇಶ ಕುಲ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಮ್ಮತ
(ಅವಿರುದ್ಧ) ವಾಗಿರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂದು ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

೩೦. ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯು; ಮತ್ತಿದೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ
ಮುಖ್ಯವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾಗಿದೆ

ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಿದ್ಧಿಯು. ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು
ಮನುಷ್ಯನು ಕೇವಲ ಅನ್ನದಿಂದಲೇ ಬದುಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೇವಲ
ಕೆಲಸ(ಕರ್ಮ) ದಿಂದಾಗಲಿ, (ಮೂಲ) ಧನದಿಂದಾಗಲಿ, ಅಶಿ ಅಧಿಕಾರ
ಅಥವಾ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನಿರುವ ಸಂಬಂಧದಿಂದಾಗಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿಲ್ಲ
ವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಇವನು ತನ್ನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನ
ದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಾನೆ ಇಲ್ಲವೇ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ
ಆತ್ಮನ ಬಂಧವಿಮೋಚನೆ, ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತುವಿನ ಹೃದಯ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮನ ಸಿದ್ಧಿ. ಇದೀಗ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸುಖ
ದಾಯಕ ವಸ್ತುವು ಮತ್ತು ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿಯೇ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ
ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ‡

* Refinement † Imperceptibly

‡ Directed

೩೧. ಈ ನೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಗಳು (ಆಯಾಜನರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ) ಭಿನ್ನ
ಭಿನ್ನವಾಗಿರಬಹುದು

ಇಂಥಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಹು ಉದಾರ ಭಾವದಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಕ್ಷಿಗಳು ಹಾರುವಂತೆಯೂ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿನಾಡುಗಳು
ಈಜುವಂತೆಯೂ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ
ಪುರುಷನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ
ದಾರಿಯು ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಡೆದು ಬಂದ ಯಾವ ಗುರುತನ್ನೂ
ತೋರಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.*

೩೨. ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳೂ ನಮ್ಮ
ಮನಸ್ಸನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ

ಈ ವಿಧವಾದ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಗಳು ಸೌಲಭ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮಗಳೆಂದು ಮೂರು ತೆರನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
ಈ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ದೂರೀಕರಿಸದೆ
ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ರೂಪುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.
ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಶೇಷತೆ† ಅಥವಾ ವಾದ‡ ಶಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಥ
ವಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆದ ಅನುಭವವೆಂದು ಅರ್ಥ. ಪರ
ಮಾತ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತ
ರಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ಸತ್ಕ
ರ್ಮವು ತನ್ನಷ್ಟಿಗೆ ತಾನೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.†† ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ಯವು

* ಶಕುನೀನಾಂ ಇವಾಕಾಶೇ ಜಲೇ ವಾರಿಚರಾನಿವ |

ಯಥಾಪದಂನದೃಶ್ಯೇತ ತಥಾ ಜ್ಞಾನವಿದಾಂಗತಿಃ ||

† Acumen ‡ Dialectical

§ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ Insight †† ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ

ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯಲಾರದು. ಹೀಗೆಯೇ ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವು ಬಹಳ ಜನರಂಜಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಧುಗಳೂ ಮತ್ತು ಪಾಪಿಷ್ಠರೂ, ಪಂಡಿತವಾಸುರರೂ, * ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ† ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಮಾರ್ಗವು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಕೋರಿಕೆ‡ ಉಪವಾಸ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ† ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಂಥಾ ಭಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಅನ್ವಯ ಹೊಂದಿ, ಇವೆರಡೂ ಸತ್ಕರ್ಮ ಅಥವಾ ಸದ್ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ‡‡ ಫಲೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.

೪. ಆಶ್ರಮಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವಿನಾಹ

೩೩. ಕರ್ಮವು ಜನರ ವರ್ಣಕರ್ಮಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವಾಗಿದೆ

ಕರ್ಮತತ್ತ್ವದ ವ್ಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಗಗಳು ಒಂದರೊಡನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಭೇದ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವರ್ಣಧರ್ಮ (Theory) ವು ಸಂಘ ವಿಷಯವನ್ನು, ಆಶ್ರಮಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಜೀವನಕಾಲವಿಭಾಗವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕಾಲ, ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂಸಾರಿಯಂತೆ ಲೋಕ ಸೇನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಅಥವಾ ಸಮಾಜ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಕ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುವ ಕಾಲ

* ಅಜ್ಞಾನಿ, Ignorant † ಅವಿನೇಕಿ, foolish

‡ Petition § Communion

†† Life of devotion ‡‡ Virtuous life

ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಸರ್ವಸಂಘಸರಿತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ನಿಜಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಇಂದು ನಾಳೆ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಇದನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನೀರಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ : ಇಂಥಾ ಚತುರಾಶ್ರಮಗಳು ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಕ್ಕೆಂದು ಜೇರೆ ಹೇರೆ ಅಂತಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ, ಈ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

೩೪. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ತನುಮನಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕ್ರಮಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತಿದನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ವಿಧಿಸಿದ್ದರು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾಶ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗಿಂತ ಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಮೃದು ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಯೌವನವು ಧರ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಗುರುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲುಪ್ತಕಾಲದವರೆಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ವಿದ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. * ಈ ಬಾಲಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಂಗಡ (classes, ಜಾತಿ) ಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜೀವನದ ಕಷ್ಟಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾಚಾರಯುಕ್ತರಾದ ಭಿನ್ನ ವಂಶೋದ್ಭವರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಿವಾಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಯಮಗಳು† ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

* ಪುರಾ ಕಲ್ಪೇಷು ಸಾರೀಣಾಂ ಮುಂಜಿಬಂಧನಂ ಇಷ್ಟತೇ |

ಅಧ್ಯಾಪನಂಚ ವೇದಾನಾಂ ಸಾವಿತ್ರೀವಚನಂ ತಥಾ ||

† ವಿಧಿನಿಷೇಧ, restricted

೩೫. ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯವು ಜನರ ಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಧರ್ಮವು! ಮತ್ತಿದರ ಸಾಂಘಿಕ ರೂಪವು ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ರಮವು ಸಾಂಸಾರಿಕ ಜೀವನ ಅಥವಾ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯವು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಸ್ವಯಂತುಷ್ಟನಾಗಿಲ್ಲ. * ನಿಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಅರಿಸ್ತಾಟಲರ ದೇವರು ತನ್ನ ಏಕಾಂಗಿಯಾದ ಜೀವನವನ್ನು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಸಂತೋಷ ದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಲೋಕದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾರರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ ಮಾರ್ಗ ವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. †

* Self-sufficiency

† ಪರಾಶರ ಸಂಹಿತೆ (ಮುಂಬಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ೨ನೇ ಭಾಗ. ಪು. ೮೩.)ಯ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಂತೆ ಹಾರೀತ ಸ್ಮೃತಿಯು (xx, ೨) ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಎರಡು ಸಂಗಡವಾಗಿ ವಿಭಾಗಮಾಡಿದೆ: ಅಂದರೆ, ಕೆಲವರು “ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿ”ಗಳು ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ (ಕಾಂಕ್ಷೆ) ಯುಳ್ಳವರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ‘ಸದ್ಯೋವಧು’ಗಳು ಅಥವಾ ವಿವಾಹ ಹೊಂದುವರು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಬೃಹ. ಉಪ.ನ ಗಾರ್ಗಿ, ಮಹಾಭಾರತದ ಸುಲಭಾ, ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣದ ಶಬರಿಯಂತೆ ಆಜನ್ಮ (= ನಿತ್ಯ) ಕನ್ಯೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಇಂಥಾ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಧಿನಿಯಮ (functional rules) ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗಾಗಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಸಾಧಾರಣ ಜನರಿಗಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾನಸಿಕ ವೈದ್ಯರಾದ ಫ್ರಾಯ್ಡರು* ಈಗ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಫಲಪರಿಣಾಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಗ ಮುಂದೆಯೂ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವ ಆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಆಲೆಗಳೇ ಹಾನಿಕರಗಳೆಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರು ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಿಕವಾದ ಆಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣ ಅವಕಾಶವು † ಅಂದರೆ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯವು ದೊರಕ ಹೊರತು ಇವರಿಗೆ ಸನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪು ಆಲೆಯನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮದುವೆಯಿಂದ ಹಿಂಜರಿದವನು ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂಜರಿದವನಂತೆಯೇ ದೂಷಣಾರ್ಹನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಜೀವನಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೋತವರೊಬ್ಬರೇ ಸದ್ವೃತ್ತಿಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಭಾರತೀಯರು ವಿವಾಹವು ಪೂಜ್ಯಸಂಸ್ಕಾರವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವಿವಾಹಿತರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯರು ನಿಗುಣಬ್ರಹ್ಮನ ಧ್ಯಾನಸಮಾಧಿ‡ ಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ರೂಪದೇವತೆಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಹಕ್ರಮಿಸಿದಾಗ ಈ ದೇವತೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ತಿ ಯುಕ್ತರಾಗಿಯೇ ಇರುವರು. ಮತ್ತೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಇವರು ಪೂಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ಶಿವನು ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತು ಅವನ ಈ ರೂಪವು ಸಹಾಯಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯ †† ವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬೇರೆಬೇರೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಎರಡೂಕೂಡ ಪೂರ್ಣತ್ವವುಳ್ಳ

* ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ † Normal expression

‡ Adoration, ಉವಾಸನೆ, ಪೂಜೆ ‡ ಮೂರ್ತಿ, Images

†† Interdependent

ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು * ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಮಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಪವಿತ್ರವಾದುದಾಗಲಿ, ದುಷ್ಟವಾದುದಾಗಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರ (institution) ದಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜೊರೆಯುವ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಮಜೀವನವು ಆಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿವಾಹವು ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯನ ದುಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವಕಾಶವಲ್ಲದೆ ಜನರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನುಕೂಲವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿವಾಹವು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಡದೆ ವಂಶದರ್ಶಿ ಮುಖ್ಯ ಧೈಯದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕಭಾಗವೂ ದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯೂ (family) ತನ್ನಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಜನರಿಗೂ ಮೃತರಾದ ಜನರಿಗೂ ಇರುವ ನಿತ್ಯಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮವು ಕುಲದ ಮಹದೇವತತ್ವದ †† ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತನ್ನ ಜನರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಹೊಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಕರ್ಮದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವು “ಓ ಪಿತೃಗಳೇ, ನನಗೆ ವೀರನಾದ ಪುತ್ರನು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೆ.**

೩೬. ವಿವಾಹವು ಜನರ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತದೆ

ಹೀಗೆ ಹಿಂದೂ ಆದರ್ಶವು ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

* Functions † Sex-life ‡ Personality

§ ಕುಲ, Family †† Partnership ‡‡ Solidarity

§§ Impress

** “ವೀರಂ ಮೇ ದತ್ತಪಿತರಃ |” ಹೀಗೆಯೇ “ನಮಗೆ ಶೂರರಾದ ಮಕ್ಕಳುಂಟಾಗಲಿ” ಬ ವೈದಿಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, “ಸುವೀರಾಸೋ ಭವೇಮು||”

ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಪುರುಷನು ಕ್ರೂರನು, ಮಾನನಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯು ದಾಸಿಯಲ್ಲ, ಪರಂತು ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು * ದೊಡ್ಡವರಿಗೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶದ ನಿತ್ಯ ಸೇವಕರಾಗಿರುವರು. ಇಂದ್ರಿಯ ಕಾಮವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಮರೆಯುವ ಭಕ್ತಿಯ ಉತ್ತಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ†. ವಿವಾಹವೆಂದರೆ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ‡ ವಾಗಿ ದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಸ್ತುವಾಗಿಲ್ಲ. § ಏಕೆಂದರೆ ಕಲ್ಪನಾಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಅಂದರೆ ಇಚ್ಛಾ (taste) ಗುಣ (temper) ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆದರ್ಶಾಭಿರುಚಿ (interests) ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ (ಅನುಕೂಲವಾದ) ದಾಂಪತ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುವೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಗಳು †† ಎಷ್ಟೋ ಇರುತ್ತವೆ, ಮತ್ತೀ ಭೇದಗಳನ್ನು ಮುಳುಕರವಾದ‡‡ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ§§ ವಿವಾಹಸಂಸ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿ** ರಾಗ (passions) ಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ*† ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎತ್ತದ ಹೊಸ ‡‡ ಸಾಮಾನುಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿ (mate) ಯ ರನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ವಿದ್ದರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಉತ್ತಮವಾದ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಆನಾಯ*§§ ವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸರ್ವಸ್ವ

* Inclination † Subordinated

‡ ಕಠಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ, Problem; § Datum

†† Peculiarities ‡‡ Harmonious

§§ Promote ** Instincts, ಆಶೆಗಳು *† Ideal

*‡ Raw *§ Chance ದೈವಯೋಗ, ಯದೃಚ್ಛೆ

ವಾವ ಆ ಗುಪ್ತಬಾಡೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೆತ್ತಿದರೂ ವಿಧಿ ಅಥವಾ ಆಸಾಯ ವೆನ್ನುವ ಇದನ್ನು ಯಾವಹೆಸರಿನಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ಕರೆಯಿರಿ—ಇಂಥಾ ಕಪ್ಪುಗೆರೆಯು ಪುನಃಪುನಃ ಈ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಫಲಕಾರಿಯಾದ ವಿವಾಹವು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ದೊರೆತ ಸಹಚಾರಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರತ್ವ ದಿಂದಿಡುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ವಿವಾಹವೆಂದರೆ ಕರ್ಮರಂಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕೊನೆಯ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ,* ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಶಾ (Interests) ಭಿಲಾಷೆ (Inclinations) ಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ † ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನವಿಟ್ಟು ನಡೆವ ಕಷ್ಟಜೀವನವ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಆದರ್ಶದ ಸೇವೆಯು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಭೇದದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನನರನ್ನುದರೂ ನಿಜವಾದ ಐಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸ ಬಲ್ಲವು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರೀತಿಯು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆತ್ಮಯಜ್ಞ, ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ‡ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಸಹನು ನಿಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ಮಾನವ ಗುಣಯುಕ್ತನಾಗಿವೆ ಪ್ರೀತಿ (love, ಅನುರಾಗ) ಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯಾಗುವಂತೆ ಉತ್ತಮವಾದ ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

೩೨. ಮತ್ತು ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ಆಶಾಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ:— ವಿವಾಹಭೇದಗಳು

ಆದರ್ಶತರವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ (ideal) ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ನಿಜವಾದ ಅಶೆಗಳೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. †† ಇದರಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣತರವಾದ ವಿವಾಹವೆಂದರೆ ಏಕಪತ್ನಿ ನಿಷ್ಕರ್ತೃ‡‡ಯೇ ಆಗಿದೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರದೆ ದಂಪತಿ

* End of the struggle † Subordinate

‡ Sacrifice § Demands

†† Reconciled ‡‡ Monogamous

ಗಳಿಬ್ಬರೂ ವರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೀತಾರಾಮರ ಅಥವಾ ಸಾವಿತ್ರೀ ಸತ್ಯವಾನರ ಸಂಬಂಧವು ನಮ್ಮ ಮತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಗಿ ಅದರ್ಶೀಕೃತವಾಗಿದೆ. * ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸರ್ವ (absolute) ಪೂರ್ಣತೆಯು ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಮಾನವರ್ತಿಗಳಾದ ವಸ್ತು † ಗಳಿಂದ ನಾನು ತೃಪ್ತರಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ, ಕೀಳು ವಸ್ತುವಿನೊಡನೆ ಉತ್ತಮವಸ್ತುವನ್ನು ನಾನು ಒಂದೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳಾದ ಎಂಟು ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ‡ ಅಂದರೆ ಮನುವು ತನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನರ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಾರದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಈ ವಿವಿಧ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದಾನೆ. ಸ್ವಾಭಿಷಂವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿರುವ †† ವಿವಾಹಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲು, ಅನ್ಯೋನ್ಯಪ್ರೀತಿ (ಗಾಂಧರ್ವ) ಶಕ್ತಿ (ರಾಕ್ಷಸ), ಮಾರಾಟ ಅಥವಾ ವಿಕ್ರಯ (ಆಸುರ) ದಿಂದ ಪಡೆದ ವಿವಾಹಗಳು ಕೀಳುಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೊನೆಯದೆಂದರೆ ವೈಶಾಚ್ಛ ವಿವಾಹವೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಕಾಮುಕನು ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಳು ಮಲಗಿರುವಾಗ ಆಗಲಿ, ಮದ್ಯಪಾನದಿಂದ ಮತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಕೆಟ್ಟಿರುವಾಗ ಆಗಲಿ ಅವಳನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ (ಇಲ್ಲವೆ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ) ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಭೋಗಪಟ್ಟಿಲಿ ಇದನ್ನು ವೈಶಾಚವಿವಾಹವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. § ಇದು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಬಹುನೀಚವಾದದ್ದು. ಆದರೂ ಇಂಥಾ ದೋಷಕ್ಕೊಳಗಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪತ್ತೀಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡ

* idealised † Approximation ‡ Recognised

§ Not shut his eyes †† Subordinated

‡‡ ಮನು III, 34 §§ Legitimacy

ಬೇಕೆಂದು ಉತ್ತಮಾ*ಭಿಪ್ರಾಯ † ದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಮ್ಮತವಾದ
ವಿನಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದಾರೆ.

೩೮. ದಾಂಪತ್ಯಾನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ
ಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಸಂಸಾರಸೌಕರ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇ
ಕಾಗಿ‡ ಒಂದಾಗ ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತದ ಧೈಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸ
ಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಏಕಪತ್ನೀ ವ್ರತವನ್ನು ಉತ್ತಮವೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಹುಪತ್ನೀವ್ರತವು ಸೈರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಗಂಡು
ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಾಗ, ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಂದಾಗಲಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿಗಲಿ ವಿನಾಹಿತರಾಗಿ
ದ್ದರೂ ಪುರುಷನು ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದಾಗ‡ ನಿರ್ಗತಿ (desertion)
ಯಿಂದಲೂ, ಜನರ ಧಿಕ್ಕಾರದಿಂದಲೂ ಕಾಪಾಡಿ, ಅವಮಾನ, ಅವನ-
(Degradation)ಯ ಜೀವನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ, ತಂದೆತಾಯಿಗಳ (ದುಷ್ಟ)
ನಡತೆಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಹರಲ್ಲದ ಅವಳ‡‡ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು
ಪುರುಷನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹು ಪತ್ನೀತ್ವವನ್ನು
ಸೈರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.‡‡ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧಿ
ಸುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಬಹುಪತ್ನೀತ್ವದ ದೋಷವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ.
ಇದರಿಂದಲೇ ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಅರಮನೆಯು ಇಂಥಾ ಬಹುಪತ್ನೀ
ತ್ವದ ದ್ರೋಹಕಾರ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯ ರಂಗವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕಥೆಯ
ಮುಖ್ಯನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮರು ಏಕಪತ್ನೀತ್ವದ ಧೈಯಕ್ಕಾಗಿ
ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗಿ ನಿಂತರು.‡‡

** ಶ್ಲಾಘ್ಯ, Laudable *† Motive

‡ Insistence § Seduced †† Responsible

‡‡ Permissible §§ Stand for

೩೯. ಸರ್ವರೂ ವಿನಾಹಿತರಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಕನ್ಯೆ
ಯರು ಅವಿನಾಹಿತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಇದರಿಂದ
ಇನ್ನೂ ದೋಷಗಳಿರುತ್ತವೆ

ಹೀಗೆ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ವಿನಾಹವು ಕ್ಲುಪ್ತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುವ
ಜನಸಂಘವು* ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ (ಪುರುಷಾರ್ಥ) ಪ್ರಯೋಜನವ
ನ್ನೂ † ಕಾಣದ ಅವಿನಾಹಿತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾ
ಡದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ; ಮತ್ತು ವಿಧವಾ
ಪುನರ್ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿವೇದಿಸುವಂತೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವನ್ನು ‡ ಪಡೆಯು
ತ್ತದೈದಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಬಾಲಿಕೆಯರ
ವಿನಾಹಕಾಲವನ್ನು ದಿನೇದಿನೇ ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತದೆ.†† ಇದರಿಂದ
ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಈ ವಿಧವಾದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ
ವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯು ‡‡ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಧೈರ್ಯ ವಿನೇಕಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

೪೦. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿನಾಹವನ್ನು ಯಾರೂ ಛೇದಿಸಲಾಗುವು
ದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ದುರ್ಬಲರೇ ಸರಿ

ಅಂದರೆ ವಿನಾಹದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಆದರ್ಶವು ಉಂಟೆಂದು ತಿಳಿದದ್ದಿ
ಕೂಡಲೇ ನಾವು ಇಂಥಾ ವಿನಾಹ ಸಂಬಂಧವು ಅಭೇದ್ಯವಾದುದೆಂದು

* System, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪದ್ಧತಿ † Meaning in life
‡ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಹಿಂಸೆ, obliged § ಋಗ್ವೇದ X 13-3; ಅಶ್ವ
ಲಾಯನ, IV, 2, 18; ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ, 153 ಗಳನ್ನು
ನೋಡಿ. †† Tends to lower ‡‡ State of affairs
§§ Recognition

ಇದನ್ನು ಸರ್ವದಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜೀವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಭಾವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತ * ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶಾಸಂತೋಷಗಳನ್ನು † ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರೆವಿಗೂ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾದುದೆಂದು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋಹದ ಪ್ರಥಮ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಡತಿಯರನ್ನು ‡ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದಿಳಿದ ಅಪ್ಸರೆಯರೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಈ ಅಶ್ವರ್ಯವು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಕರಗಿ ಹೋಗಿ, ಪೂರ್ಣ ಸೌಂದರ್ಯಾನಂದಗಳು ಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕಾತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕೋಪವುಂಟಾಗಿ ನಾವು ವ್ಯಸನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ನೇಚಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಲ್ಲ ತಪ್ಪುಭಾವದೈವ ಫಲವೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇದು ಕೂಡಲೇ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸಮರಸವಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಲುವೆ (vigorous)ಯಿಂದ ಕಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವಶ್ಯಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ವಿವಾಹಚ್ಛೇದ (Divorce) ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅಪಜಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಹಚಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸದಿಯಾಗಿ ಕೂಡದಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸೋತವರೆಂದೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

೪೧. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹೆಚ್ಚು ವಿವಾಹ ಚ್ಛೇದಗಳಿಗೆ ಈಗಿನಕಾಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇ (ಜನರ ಆಶಾಕರ್ಮಗಳೇ) ಹೆಚ್ಚು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ವಿವಾಹಚ್ಛೇದ ಮತ್ತು ಅಗಲಿಕೆ (separation) ಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.** ಜೀವನವು ಬಹಳವಾಗಿ ತೀವ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಮತ್ತು ನಾವು ಜನರನ್ನು ಪರ

* Small view of life † Fancy or feeling
‡ Partners § Ideal, ಆದರ್ಶ **. Responsible

ಸ್ವರವಾಗಿ ಅಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಡತೆಯನ್ನು ಸರಿಯನ್ನಲು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇಚ್ಛೆಗಾಗಿ* ಬಹು ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಕ್ಕು † ಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುತ್ತ ಶಿಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಕೂಡದೆಂದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಅತ್ಯಪ್ರಕಾಶ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಆಶಾನ್ವಿತರಾಗಗಳ ಜೀವನದೊಡನೆ ಒಂದೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಜೀವಿಗಳೆಂದಲ್ಲದೆ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು ನೋಡಲುವಕ್ರಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆದಿಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ಈಚೀಚಿಗೆ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ಬೇಸರಹೊಂದಿ ಬೇರೆಯವರೊಡನೆ ಕಲೆಯುವದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನವೀನ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನವೀನವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈ ನಡತೆಯು ಸರಿಯೆಂದು ನಾವೀಗ ನವೀನ ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಚ್ಚಾದಿತವಾದ ರಾಗ (Feeling) ಗಳು ಪ್ರವೃದ್ಧವಾದ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ನಿಜವಾದ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಸೇರುವವನನ್ನು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ‡ಗಳನ್ನೂ ಕಪಟ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳ ನಾಯಕಿಯಾಗಿರುವಳೆಂದು ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನಾಗಿ ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ದುರ್ವಾರ್ತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸುವಾರ್ತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಒಟ್ಟಿಗಿರುವ ನಾರೀಮನೆಯನ್ನು ಲೋಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿಡ್ಬಿರುವ ಭಯಿಷ್ಯಳೆಂದು ಜರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಅಕ್ರಮಗಳು †† ಹೆಚ್ಚು ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಕರಗಳಾದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ.

* Will † Claims ‡ Expression

§ Instincts †† Sentiment

‡‡ ಕಾಮದ ದುಷ್ಪ್ರವರ್ತನೆಗಳು, Sexual irregularities

೪೨. ನಾವು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿರುವೆವು; ಮತ್ತು ಈಗಿನಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟರೆ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ದುಷ್ಟಚಾರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ನಿಮ್ಮ ಬೈಬಲ್ಲಿನ ಆಡಮಿನಂಥಾ ಪುರುಷನನ್ನು ನಿರಂತರ ಪಾಶದಲ್ಲೇಳಿಯವ ಪಾಪಿಯು, ನಾಶಪಾಶದಿಂದ ಳೆಯುವವಳು, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಡೊನಾಲ್ಡ್‌ಸನ್ನರು ಹೇಳಿದಂತೆ “ಪುರುಷಾಕಾರವಾದ ಯುದ್ಧದ ನಾನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿ ಒಡೆದು ಹಾಕಲು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿನಾವೆ” ಯೆಂದು ಹೇಳುವಂಥಾ ಪ್ರಮಾಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದುದಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಪುರುಷನಿಗೆ ಅವನ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾಯಕಳೆಂದು, ಅಂದರೆ ಸಹ ಧರ್ಮಿನಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ.* ಮತ್ತು ಲೋಕದ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳವಿದೆಯೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೂ † ಇದ್ದೀವು. ಇರುವುವು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನಿಯೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಾರ್ಕಿಕಳೂ ಆದ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಬರ್ಟ್ರೆಂಡ್ ರಸಲ್ಲಳೂ ಕೂಡ ಸಿದ್ಧಿಸಿರುವುವೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ

* ಋಗ್ವೇದದಸಾಯಣ ಭಾಷ್ಯವು (V 61, 8,) ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: “ಏಕವಸ್ತುವಿನ ಸಮಾರ್ಥಗಳಾದ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮವಾಗಿದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಎಲ್ಲಾ ಲೌಕಿಕ ವೈದಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಮವಾಗಿ (equal part) ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.” ಆದರೆ ಈ ಧೈಯವು ಮನು ಮತ್ತು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಹೋಗಿದೆ.

† Responsibilities

ಕಾರ್ಯರಾಶಿಗೆ * ತಾನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲದಾದ ವಿದ್ಯಾಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿ (sex), ವರ್ಣವೂ ಹೊಂದಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಕೀಳು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ತನ್ನಿಂದಲೂ ಸಂಘವಿಂದಲೂ (ತಾನು ಮಾಡಬಹುದಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಇಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ) ಒಂದುವಿಧವಾದ ಕಳವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ ” ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.† ಏಕೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಪಡೆಯಲಾಗದೆ ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಯಂದಿರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿರುವವರೆವಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೆಲಸವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ಧಾರಣೆ (bearing) ಪಾಲನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅರ್ಥಿಕಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪುರುಷರು ಲೋಕಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವಲ್ಲಿ (= ಯಜ್ಞಪ್ರಾಧಾನ್ಯ) ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಶಿಖರಗಳನ್ನು ಹತ್ತುವಷ್ಟು ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ (= ತಪಃಪ್ರಾಧಾನ್ಯ). ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತ ಮಾಡಿರುವ ಕಠಿಣತರವಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಅವರಿಗೊಂದು ಭೂಷಣಪ್ರಾಯವೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹಜವಾಗಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮರಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ವಿಶೇಷತ್ವವನ್ನೂ ಗೌರವಿಸದೆ ಪುರುಷರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆಯೇ ಪುರುಷರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಸಾಹಸಕಾರ್ಯ

* Common stock of achievement-

† “ಹೈಪಾಸಿಯಾ.”

ಗಳು* ತಮ್ಮ (= ಸ್ತ್ರೀಯರ) ಅಂತರಿಕ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ನೈಷಮ್ಯ ದಿಂತಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

೪೩. ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಧ್ಯಾನಾ ದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರಬೇಕು.

ಇದಿಲ್ಲ ಮುಗಿದು ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ತೃತೀಯಾಶ್ರಮವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಭರ್ತ್ಯವಿನೊಡನೆ ಅಂಥಾ ಹೆಂಡತಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಮನುವಚನದಂತೆ ಪುರುಷನು ತಾತನಾದಮೇಲೆ, ಅಥವಾ ಅವನ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ನರಿಯುಂಟಾದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಕೂಡಲು ನರತಮೇಲೆ ಈ ತೃತೀಯಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನರ ದೇಹಶಕ್ತಿಯು ಕ್ಷೀಣವಾದಾಗ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾದ ನಿಜಜೀವನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಆತ್ಮಸಿದ್ಧಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ತೃತೀಯಾಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಜೀವನದ ಗೊಂದಲದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ಏಕಾಂತಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಿಷಯಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾರ್ಗದಿಂದ (ಯೋಚಿಸಿ) ತಿಳಿಯುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

೪೪. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ಕೇವಲ ಸಾಂಘಿಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದಾರೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಸಮಾಜದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿಸಿ ತಗ್ಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನಾದರೋ ಕೇವಲ ಸಂಘಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾರುಪತ್ಯಗಾರನೂ, ಸ್ವದೇಶರಕ್ಷಕನೂ ಇಲ್ಲವೆ

ಅದರ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸಾಂಘಿಕ ಕಾರ್ಯಶಕ್ತಿಯು* ಇವನಿಗಿರುವ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ (ಪುರುಷತ್ವ) ಶಕ್ತಿಗೆ† ತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜೀವನವಾದ ಆತ್ಮವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅನಂತಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು “ಮನೆಯ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಡು,‡ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಕುಲ (family) ವನ್ನೂ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿಗಾಗಿ ಸರ್ವಲೋಕವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಡು” ಎಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೊಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮನೆಯಾಗಲಿ, ದೇಶವಾಗಲಿ, ಜನ (nation) ವಾಗಲಿ ಲೋಕವಾಗಲಿ ಯಾವುದೂ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲಾರದು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಒಂದುಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೃಹಿಣೀಪುತ್ರರನ್ನೂ, ಜಾತಿಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜೀವನಮಾರ್ಗದ ಅಂತ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು.

೪೫. ಹೀಗೆಯೇ ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಸರ್ವಧರ್ಮಾತೀತನಾಗಿ, ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿರುವನು

ಹೀಗೆಯೇ ಅಂತ್ಯಾಶ್ರಮಿಯಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ಕೇವಲ ತನ್ನನ್ನು ಬಾಹ್ಯಜೀವನದ ರಗಳೆ (= ಚಿಂತೆ) ಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಧನಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿಂದ ಮನಸೋಲದಿರುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮುಕ್ತಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಆಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಗೆಲುವಿನಿಂದ ಉಬ್ಬದೆಯೂ, ಸೋಲಿನಿಂದ ತಗ್ಗದೆಯೂ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇವನು ಸಮಚಿತ್ತತ್ವವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು “ಅಪಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಹನೆಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಯಾರನ್ನೂ ದೂಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ತನ್ನ

* Efficiency † Manhood

‡ Sacrifice, ಬಲಿಕೊಡು.

ಭೌತಿಕಶರೀರಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರನ್ನೂ ದ್ವೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ." * ಇಂಥಾ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರು ಸರ್ವ ಆಶಾ (ambition) ವ್ಯಾಮೋಹ (attachment) ಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು † ನಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಕದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ರೂಪುಗೊಟ್ಟಿರುವ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳಾಗಿರುವರು. ಇವರು ಈ ಪೃಥ್ವಿಯ ಸರ್ವವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತ ಧರ್ಮಪಥದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು (order) ಇಂಥಾ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ತನಗೆ ಸ್ಥೂಲರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೈ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ವಿವಿಧರೂಪಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರಂತೆ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ †† ಇವರನ್ನು ಪರೋಪಜೀವಿ (parasites) ಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇವರು ಯಾವ ಕುಲ, ಮತ, ‡ ಜಾತಿ (race) ಅಥವಾ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಶ್ರವ್ಯ ಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೈ ತೋರಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ (State) ವೂ ಇವರನ್ನು ಅಪನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವರು ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಸಮಾಜಸಂಸ್ಥೆ (system) ಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ರಾಜ (ನೈತಿಕ) ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ** ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಲೋಕವನ್ನು ಕಷ್ಟಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಯಾವ ರಾಜೋಪಾಯ (policy, ಮಾರ್ಗ) ಗಳನ್ನೂ ನೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಜನರನ್ನು ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ವಭಾವಿ (mechanise) ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಯಾವ ಅಹಂಭಾವಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನವು ಇಂಥಾ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರುಗಳಿಗೆ (fine souls) ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡ ಅಥವಾ

* ಮನು. VI, 47 † Spirit ‡ ವಾರಣಾಸಿ ಮೇದಿನೀ
§ Materially ** Care for †† ದೇವಾಲಯ, church
‡‡ Loyalty §§ Political machine

ನಿಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶವಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಲೋಕವೂ ಇವರ ಸೇವೆಗೆ * ಭಾಗಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರು ಸರ್ವಜನರನ್ನೂ, ಸರ್ವಸಂಘಗಳನ್ನೂ † ಒಂದೇ ವಿಧದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ (= ಸಮತಾ ಸರ್ವಸ್ಥಿತಿ).

೪೬. ಅದರೂ ಸನ್ಯಾಸನೇ ಸರ್ವಪ್ರಾಣುಮುಖ್ಯವಲ್ಲದೆ, ಸರ್ವಾಶ್ರಮ ಗಳೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಕೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಮತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಂಥದವರು ಸನ್ಯಾಸವೃತ್ತಿಗಿಂತ ‡ ಲೋಕವೃತ್ತಿಯು ಕೀಳುತರದ್ದೆಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ವಜನರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ§ ಆಶ್ರಮ**ದಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸು ತ್ತಿದ್ದರೂ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಗಳು ಸನ್ಯಾಸಧರ್ಮ (life) ವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮ (state) ವನ್ನು ದೂಷಿ ಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಶ್ರಮಧರ್ಮವೂ ಬೇಕಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಈ ತನ್ನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇರುವವರೆಗೂ ಪ್ರಯೋ ಜನಕಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಎಲೆಯನ್ನು ಅಲೆಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಎಲೆಯು ತಾಳನ್ನೂ,†† ತಾಳು ಬೇರನ್ನೂ ಅಲೆಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಿಯಮವೇನೆಂದರೆ ನಾವು ಒಂದಾಶ್ರಮದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಾಶ್ರ ಮಕ್ಕೆ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಮುಂದೆಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು.

೪೭. ಹೀಗೆಯೇ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ ಕೂಡ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅದರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು

ಹೀಗೆ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರಾದ ಜನರು ಲೋಕದ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದಿಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.‡‡ ಮಹಾತ್ಮ ಬುದ್ಧರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು

* Devotion † Groups ‡ Life of the monk
§ At one swoop ** Cloister, ಮಠ, ವಿಹಾರ †† Stalk, ದಂಟು
‡‡ ಸನ್ಯಾಸನೆಂದರೆ ನಾನು ನನ್ನದೆಂಬ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಡುವುದೇ ಹೊರತು. ಕೇವಲ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾ

ನಿರ್ವಾಣದ ಹೊಸ್ತಲಿ*ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ದುಃಖತಾಪ (suffering) ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಣಿ ಯಾದರೂ ಇರುವವರೆವಿಗೂ ತಾವು ಆ ಹೊಸ್ತಲನ್ನು ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಭಾಗವತದ ದಿವ್ಯ (sublime) ಶ್ಲೋಕ ಒಂದ ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ: “ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಮಯವಾದ ಪರಮಪದವನ್ನಾಗಲಿ, ಪುನರ್ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ನಾನೇನು ಆಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಬಳಲುತ್ತಿರುವ ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳ ದುಃಖವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳು ಈ ತಮ್ಮ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಪಾರಾಗುವಂತೆ ಅವರೊಡನೆ ನಾನು ಬೆರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಸಕಲ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ.” ಇದರಿಂದ ಸರ್ವ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಲೋಕೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷವನ್ನೇ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ಅಂದರೆ ಪರಮಪದದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ತನಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಅವರಂತೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಧೈರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

೪೮. ಈ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠಜನರಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅನ್ಯಥಾ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ

ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಜೀವನವು ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.† ಯಾವ ಸಮಾಜದ ಸಾಧಾರಣ ಗುಣವು ತನ್ನ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾ

ಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. “ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರ ತ್ಯಾಗ ಏವ ಸನ್ಯಾಸೋ ಪಕ್ಷ್ಯತೆ ನಾಸ್ತೀಷಕಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತ್ಯಾಗಃ || ಮನುಸ್ಮೃತಿ (VI, 32) ಯ ಮೇಲಣ ಮೇಧಾತಿಥಿಯ ಭಾಷ್ಯ.

* Threshold † Dominates

ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹನೀಯರ ಸಂಗಡ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಇತರ ಜನರಿಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜನರೆಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವನ್ನೂ ಅವರ ಮಹದುದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ (emotions) ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಆಶಯವನ್ನೂ ತನ್ನದೊಂದು ವಿಶೇಷರೂಪದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.† ಮತ್ತು ಆ ಜನಸಂಘವೆಲ್ಲವೂ ಇವರನ್ನೇ ತನ್ನ ಆದರ್ಶಕರನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬತ್ತಿಯು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾನೇ ದೀಪವೆಲ್ಲಾ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ (ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.)

ಇತಿ ತೃತೀಯೋಪನ್ಯಾಸಃ.

* Natural † Tendency ‡ ನಿರೂಪಿಸು, Represents

ಸೂಚನೆ—೨೨ನೇ ಪುಟ ೭ ಪಟ್ಟಿ “ಆರ್ಥ” ಕ್ಕೆ ಮೂಲ “ಜ್ಞಾನೈವನಿವರ್ತ್ಯತ್ವಂ” ।

೨೩ನೇ ಪುಟ ೧ನೇ ಪಟ್ಟಿ “ಐನ್‌ಸ್ಪೈನ್‌” ಟಿಪ್ಪಣಿ—ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ.

ನಾಲ್ಕು ನೆಯ ಉಪನ್ಯಾಸ .

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ೨

(ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷಧರ್ಮಗಳು)

೧. ಪ್ರೀತಿಸಹನೆಗಳಿಂದಲೇ ಲೋಕವು ನಿಂತಿದೆ

೧. ವರ್ಣಧರ್ಮವು ಸರ್ವಜಾತಿ (Race) ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ
ಏಕತ್ವ ಸಹನೆಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ವಿವಿಧ ಜಾತಿ (Races) ಯ ಜನರನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದೊಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಂಬಿರುವ ಇದರ ಸ್ವಭಾವವಾದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಏಕೀಕರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜಾತಿಗಟ್ಟಿಂಬುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.† ಏಕೆಂದರೆ ನಂಬಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡರೂಃ ಜಾತಿಧರ್ಮವು (system) ಸಹನೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಫಲವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಕಷ್ಟಕರವೂ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತುವೂ ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು††, ಜನರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿ‡‡ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ದುಷ್ಟಫಲಗಳು ಈ ಧರ್ಮ (system) ದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿರುವವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿರುವ ಮಾರ್ಗದಿ*ಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ದೋಷಗಳನ್ನು

* ನಾಗರಿಕತೆ, Culture † Illustrates, ಉದಾಹರಿಸು

‡ Paradoxical § Instrument

†† Degenerated, ಕೆಟ್ಟು ‡‡ Exclusiveness

§§ Progressive * Authority † System

ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಇಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

೨. ಈ ಜಾತಿಗಳು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿವೆ

ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಜಾತಿಧರ್ಮದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿಗ್ವರ್ತನವೂ* ಕೂಡ ಇಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ† ವಿವಿಧಃ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಯೆಂದರೆ ಪಂಗಡ (tribal), ಜನಾಂಗ (racial), ಮತವಿಷಯಕ (sectarian), ವೃತ್ತಿ (occupational) ವಿಷಯಕವೆಂದು ಹಲವು ತೆರನಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಲಾಂತರಗಮನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೊಂದು ಪುರಾತನ ಜಾತಿಯ ಜನರು ದೇಶದ ಬೇರೊಂದುಕಡೆಗೆ ಬಂದು ನಿಂತರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿನರ ಹೊಸದೊಂದು ಜಾತಿಯವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

೩. ವರ್ಣವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ

ವರ್ಣವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದದಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಜಾತಿಯು ಮೊದಮೊದಲು ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಹಿಂದೂದೇಶದ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶವು ಒಂದು ಜನಾಂಗವಾದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜನಾಂಗದವರಿಂದ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆ, ಈ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವು ಬೇರೆಬೇರೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ರಾಜೀನ ಕಪ್ಪು ಜನರು,** ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ದ್ರಾವಿಡರು, ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಮಾಂಗಲ್ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಾ ಸುಖಿಗಳಾದ ಆರ್ಯರಿಂದಲೂ ತುಂಬಿದ್ದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಜನರು ಪರ್ಷಿ

* Survey † Institution ‡ Complex

§ Racial groups ** Dark aboriginal tribes

ಯಾಗ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಶಕಸ್ಥಾನ (Scythians) ದವರೊಡನೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಪರ್ಕ*ವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಈ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು† ಇನ್ನು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ (ಇಷ್ಟು) ತೊಡಕಾಗಿ ಇಲ್ಲ.

೪. ಪ್ರಧ್ವಂಸವು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅಶಕ್ತರನ್ನೂ, ಅನಾಗರಿಕರನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಈ ಜನತೆಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು‡ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಧ್ವಂಸ (extermination), ವಿಜಯ (Subordination ವಶ್ಯತ್ವ) ಮತ್ತು ಐಕ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಸಮರಸತೆ (harmonisation) ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಮೊದಲ ನೇ ಮಾರ್ಗವು ಲೋಕದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕವೇಳೆ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯವರ್ಗವು ದುಷ್ಟಜನರಿಂದ ಅಕಾಲಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಪಡೆದ ಅನೇಕಜನ ಪಂಗಡಗಳ ಗೋರಿಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಮಾನವ ಜೀವಹಿಂಸೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಾರಣಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ? ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಜನಾಂಗದ (racial) ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ನಾಮಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗಲಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಪೂರ್ಣಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆಯೇ? ನಿಜ, ಬಾಹ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಂಡಂತೆ “ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯಾ ” ಜನರು ಲೋಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ

* ಪರಿಚಯ, Intercourse † Racial problems, ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಹಾರ

‡ Racial conflict § Extinguished

ಇಚ್ಛೆ ಬಂದರೆ* ಅವರಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ವಿಕಾಸವಾಗಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಬೀಜಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪೂರ್ಣತೆಗಳೆಳೆಯಿದೆಯೇ? ಅಂದರೆ ಇತರ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೀಜಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಚಾರವ್ಯವಹಾರಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಂತಪಾಲು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಲೋಕವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿರುವೆವೇ? ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ಜನಾಂಗ (race) ದ ಸಾಧ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಇಷ್ಟೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾದ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ಈ ರೆಡ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಜನರಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತಮ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ವಿಶೇಷಗಳು ಹೇಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದವು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯೂ ಬಹಳ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾನವ ವರ್ಗದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರ ಕೆಲವು ಪೂರ್ವಜರು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾರ್ವಭೌಮರೂ ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ಲೂಯಿಸ್ ಸೀಸರರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಚರ್ಮಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪೂಜೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಜನರನ್ನು

* Good time † Immeasurably. ಪ್ರಮಾತೀತವಾಗಿ

‡ Human types;—

ಸರ್ಜೀವವಾಗಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೇಶದ ಪುರಾತನ ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಕಾಸವಾಗದಿದ್ದ ಮಹದ್ವೀಜಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಇಂಥಾ ನಿಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರ ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಯಾವ ಜನರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ದಿಗಂತ ವಿಖ್ಯಾತಗಳಾದ ಹೆಚ್ಚು ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂದು ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಸಾಧ್ಯಶಕ್ತಿಯು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಾನವ ವರ್ಗದ (racial) ಮುಖ್ಯ ಭೇದಗಳು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನವಂಶದ (races) ಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ನಾಶಮಾಡುವುದು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅನಾಗರಿಕರೂ, ಪುರಾತನರೂ (primitive), ಅಶಿಕ್ಷಿತರೂ (barbarous) ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂಡು ಇವರುಗಳೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ಣ (= ಅಶಿಕ್ಷಿತ) ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾಗಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವ ಬೆಟ್ಟದ ದಾರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ತೋರಾಶಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಶ್ವತ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನವಂಶವೂ (people), ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮೂಹವೂ (tribe) ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮಾನಸಿಕಮಾದರಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಮತ್ತು ಮಾನವಕೋಟಿಯ ಹಿತವು ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾದರಿಯ ಜನರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಕಾಸಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಜನರೇ (race) ಆಗಲಿ ಕೇವಲ ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಾಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಸಾಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನರು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ದೇಶ, ಸಂಘ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆ

ಗಳನ್ನು (ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ) ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಇದೆ.* ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರಚೋದನೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿ ಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

೫. ವಶೀಕರಣ ಮಾರ್ಗವೂ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇದೂ ಕೂಡ ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಇತರರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿ ನಾಶ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ

ಪೂರ್ಣನಾಶವು (extermination) ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಲೋಕದ ಪ್ರಬಲ ಜನರು ಇತರರನ್ನು ವಶೀಕರಣ ಮಾಡುವ ಎರಡನೇ ಮಾರ್ಗ (subordination) ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ದಾಸ್ಯ; ರಾಜ ವರನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ದಂಗೆಕೋರರನ್ನು ಬಡಿದುಹಾಕೆಂಬ ನೀತಿಯಂತೆ ನಡೆ ಯುತ್ತಾರೆ. ಲೋಕದ ಮುಖ್ಯ ಜನರೆಂದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈಗಿನ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ಇತರ ವರ್ಣದ ಜನರೊಡನೆ ಕಾಂಗೊ, ಬ್ರೆಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಪೀಕಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸರ್ ರಾಜ್ಯವಿಪ್ಲವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಈಗ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಎಂದಿಗೂ ಶಾಂತಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವ ಹೊಂದ ಲಾರರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಲಾರ್ಡ್ ಮಿಲ್ಲರವರು ಹೇಳಿದ ವಿಶ್ವಾಸನಿವೇದನವನ್ನು ** ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ಕೇವಲ ಸಮಾನರಕ್ತ (like blood)††ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಂಧುವರ್ಗದವರ ಸೋದರತ್ವವೂ (brotherhood) ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿಲ್ಲದ ಆಶ್ರಿತದೇಶಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜನರೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೊರೆತನ ಮಾಡುವುದೇ ಎಂದು

* ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ † ಆಗ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು- N.S.S.

‡ ಅಧೀನ, Slave § Clean Conscience

** Confession of faith †† ಜಾತಿ, ವಂಶ, ಬಂಧುಬಳಗ

ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ನಾಗರಿಕತೆಯು ತಮ್ಮ ಅಭಿಷ್ಟು* ವೃದ್ಧಿ (culture)ಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ತಮ್ಮಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನುಳ್ಳ* ಜನರು ತುಳಿದುಹಾಕುವುದೆಂದು ಅರ್ಥಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಬಲರೂ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಜನರನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ, ದಾಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ನಮಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದೊಂದು ಜನಪಂಗಡವು (race) ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬುದಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಮನಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನೇದಾಂತವು † ನಾವು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಮಾನಸ್ವಂಧರಲ್ಲದ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೇ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಗೌರವಿಸಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ವಭಾವಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

೬. ೩ನೇ ಐಕ್ಯತೆ (= ಸಂಮಿಶ್ರತೆ) ಯು ಕ್ಷಿಪ್ರಫಲಕಾರಿಯಲ್ಲ.

ಜನಸಂಮಿಶ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ; ಏಕೆಂದರೆ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಜನಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ವಾಸ್ಥಿಯು‡ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಾಶಮಾಡಲಾರದಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಜನರ ಗುಣಬುದ್ಧಿ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಮತ್ತು ಜನಪಂಗಡಗಳ ಹೋರಾಟ

* ಅಧಿಕಾರ, Standing † Idealism

‡ Natural inheritance

ವನ್ನು* ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಪಂಗಡಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷವನ್ನೂ ಭೇದವನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಐಕ್ಯತೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಏಕರೀತಿಯಿಂದ ಇರುವುದೆಂದೇ ಅರ್ಥವಲ್ಲ.

೭. ಅದರೆ ಹಿಂದುಗಳು ಉತ್ತಮ ಸಹನಾ ಸಮರಸತೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದರು.

ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನ ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಮತವು ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವು ಸರಿ ಎಂದು ಅನುಸರಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನಪಂಗಡದವರೂ ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟದೆ ತಾವುತಾವು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಕ ಪಂಗಡವೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿಯೂ ತನ್ನದೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವುದು. ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮವು ನಾವು ಸರ್ವಪಂಗಡಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಒನಪಂಗಡಗಳ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯಸಂಘಗಳ ಅನಂತಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಇದುದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ನೇವಕಾಲದ ಆರ್ಯರು ಭಗವದ್ವೈಷ್ಣಯಲ್ಲಿ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮರೆಂಬ ಕಠಿಣವೂ ಸಣ್ಣದೂ ಆದ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಉದಾರಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸಕಲಲೋಕಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವೂ ಉತ್ತಮವೂ ಆದ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಂದರೆ ಮಾನವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜನಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಲೆತ್ತಿಸಿದ ಮಹಾಪುರುಷರು ಈಗಿನ ಹಿಂದೂಜನಾಂಗದ ನಿಜಕರ್ತೃಗಳೆಂದು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮರು ದಕ್ಷಿಣಾಪಥದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಹರಡಲೆತ್ತಿಸಿದಾಗ ಆಗಿದ್ದ ಪುರಾತನ

ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು, ಅಂದರೆ ಆರ್ಯರನ್ನೂ ಅನಾರ್ಯರಾದ ಇತರ ಜನರನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದರು; ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಬುದ್ಧರೂ ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಸಿದರು.

೮. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಇತರ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳುಂಟಾದವು

ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಪೂರ್ವ ಜನರೂ ಇತರರೂ ಸಹ ಹಿಂದೂ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಈ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ಮತ್ತು ತಾವು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಈ ಹಿಂದೂ ಮತವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಜನರ ಆದರ್ಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಂತೆಯೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಜೊತೆಗಟ್ಟಿದ ಸಂಗಡದ ರೂಪ (group form) ದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿತು. ಈ ಜನ ಪಂಗಡ (tribes) ಗಳು ಹಿಂದೂಮತದ ವಿಶಾಲತರವಾದ ಜೀವನದೊಡನೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಈ ಜೀವನವು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತು ಜನಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗಲು ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಮತ್ತಿವರ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಜನಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ, ಅಂದರೆ, ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಜನಾಂಗದ ಜೀವನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮೂಹ (group) ದವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಹಿಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ನಾವು ಈ ವಿಧವಾದ ಪೂರ್ವಜನಗಳ ತಾಟಸ್ಥ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದೂಷಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರೂಕೂಡ ಅನಾಗರಿಕತೆಯ ರಗಳೆಗಿಂತ* ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತ

ಲ್ಪಟ್ಟು, ವಿನಯಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿಮತವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದವರಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ಆಯಾಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದುದಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮೂಲಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿನೇಕಸಹನೆಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಹೊಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವ್ಯಾಲೆಂಟೈನ್ ಶಿರಾಲರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಿಂದೂ ಮತದ ಮೃದುಸ್ವಭಾವಯುಕ್ತವೂ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗುಣವುಳ್ಳವೂ ಆದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಹು ಭಿನ್ನರಾದ ಜನಪಂಗಡಗಳ ದುಃಸ್ವರದಂತೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡದಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಆಚಾರಗಳನ್ನೂ ಭರತಖಂಡದ ದೇಶೀಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ, ಆರ್ಯಹಿಂದೂ ಜನರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೂ* ವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನುಳ್ಳ ರಚನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ್ದೆವು.” †

೨. ಜ ನ ಸಂ ಮಿ ಶ್ರ ತೆ ಮ ತ್ತು ವಿನಾಹ ಧರ್ಮ

೯. ಅದರೆ ಅವಿನೇಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದಾದ ವಿನಾಹಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಅದರೆ ವಿನೇಕಶೂನ್ಯವಾದ ಜನಪಂಗಡಗಳ ಸಂಮಿಶ್ರತೆಗೆ ಹಿಂದೂಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಆಯಾಯ ಜನಪಂಗಡದವರು ಭೋಜನವಿನಾಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವು. ಕೀಳುಜಾತಿಯವ

* Rigid † India, Old and New, ಭರತಖಂಡ, ಪುರಾತನ ಮತ್ತು ನವೀನ (= ಈಗಿನ) ಸ್ಥಿತಿ, ಪು. 42-3

ರೆಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರೂ ಕೂಡ ತಮಗಾಗಿ ಕಾಲಾನುಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದೊಂದು ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ (ಧರ್ಮ, law) ನಂಬಿಕೆ, ನಿಷೇಧ (taboo) ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಪಂಗಡಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನರೂ ಕೂಡ ಪಿತೃರ್ಜಿತವಾದ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತುಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಹಕ್ಕು ದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅಂದರೆ ಆಚಾರವ್ಯವಹಾರ (wont) ಗಳೇ ಸರ್ವಜನರನ್ನೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಜನರಿಂದ ಬೇರೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಆಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ.* ಇತರ ಜನಗಳ ಆಚಾರ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನಾಗರೀಕವಾಗಿಯೂ ತಪ್ಪಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬಂದರೂ (ಕೂಡ) ಇವುಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ಇತರರೊಡನೆ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದಲೂ ಇರುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳದಿರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಾಹ ನಡೆಸುವುದು ಸಮಾಜಗೌರವಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಮತ್ತು “ನೀಚ” ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರದ ಹೊರಗಿನವರು ಎಷ್ಟೇ ‘ಉತ್ತಮ’ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವರನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

೧೦. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಸಂಮಿಶ್ರತೆಯಿಂದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದವುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು; ಮತ್ತು “ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು” ಹೀಗೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿದರಂತೆ

ಜಾತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ (theory) ವು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಮಿಶ್ರಸಂತಾನವು ಬಹಳವಾಗಿ ಗೂಢರೀತಿಯಲ್ಲಿ† ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಂಗಡಗಳ

* ನ ಕುಲಂ ಕುಲಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಆಚಾರಂ ಕುಲಮುಚ್ಯತೇ॥

† Unconsciously

ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ* ಇಂಥಂಥವೆಂದು ಸೇರಿದ ನಿರ್ಧೃತಪಂಗಡಗಳು ಕೇವಲ ಪೂರ್ವಿಕರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಕಾಡುಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವುವೇ ಹೊರತು ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಪ್ರವೃದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲವಾದುದಾಗಿರುವ ಯಾವ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಜನ (race) ರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸರಕ್ತವು ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಚಂಡಾಲ ವರ್ಣಂತ ಆಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಜನರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ರಕ್ತಸಂಮಿಶ್ರತೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಈಗ ಹೇಳಿದ ಪರಸ್ಪರ ರಕ್ತಸಂಮಿಶ್ರಣೆಯನ್ನು ಅನುಲೋಮ ಪ್ರತಿಲೋಮಗಳೆಂಬ ವಿವಾಹ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಂದ ಕಟ್ಟುಮಾಡಿರುವರು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರನಾದ ಮನುವು ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ (= ಸವರ್ಣ) ಜನರ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ಮೇಲ್ವಿಚಾರವಾಗುವಂತೆ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ “ಕೇಳುವರ್ಣ”ದ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಡನೆ ನಡೆಸುವ ಅನುಲೋಮ ವಿವಾಹಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಲೋಮ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ “ಉತ್ತಮವರ್ಣ”ದ ಸ್ತ್ರೀಯರು “ಕೇಳುವರ್ಣ”ದ ಪುರುಷರೊಡನೆ ಬೆಳೆಸುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸರಿಯೆಂದು ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದರೂ ಇಂಥಾ ವಿವಾಹಗಳಿಂದಾದ ಆಯಾ ಸಂತಾನಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳು ಸರಿಯೆಂದು ಜನರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಮೊದಲು ನಿಷಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಅಥವಾ ಅಚಾರ ವ್ಯವಹಾರ (law ಧರ್ಮ) ಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮತವೊಂದದೆ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾನಂತರ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಸಹನೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಪಂಗಡಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

* Anthropology † Indiscriminate crossing

ಕಟ್ಟುವಾಡಲು ಮಿಶ್ರರೂಪದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈಗ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾದ (ಸ್ವಯಂಕೃತ) ಕಾಮಸಂಬಂಧ*ದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವವೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

೧೧ ಆದರೆ ಸರ್ವಸಂಮಿಶ್ರತೆಗಳೂ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಯೂರೇಷಿಯನ್ ಜನರು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕವರಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಇಂಥಾ ಸರ್ವಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ದುಷ್ಟವೆಂದು ದೂಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ವಂಶಮೂಲಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಅಂಶಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸೇರಿರುವಾಗ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಮಿಶ್ರತೆಯು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮಕಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿಗರ್ಹವಾದ ಯೂರೇಷಿಯನ್ ಜನರನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವ ಎರಡು ವಂಶಗಳೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಜನನಶಿಕ್ಷಣಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಏಷ್ಯೀ ಉತ್ತಮ ಜನರನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವಕ್ರಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಳಿಯುವ ಬಿಳಿಯ ಮನುಷ್ಯರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಂದಿರಾಗುವಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವರಲ್ಲದೆ ಇಂಥಾ ಕಾಮಕೂಪದ ಫಲವಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುವ ಮಕ್ಕಳು ತಕ್ಕ ಪ್ರೋಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆಯೂ, ಬಹಳವಾಗಿ ದೂಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲೂ ಇದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಅವರಣಗಳೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಲಾಗದು.

* Indiscriminate crossing

† ವರ್ಧನ, training

೧೨. ಸರ್ವಣವಿನಾಹವು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ವಂಶವು ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಅವರಣವಲ್ಲ. (N. = ಕಲ್ಪಕಾಕ್‌ವಂಶಚರಿತ್ರ)

ಇಷ್ಟಾದರೂ, ಸರ್ವಣವಿನಾಹವೆಂಬ ಧರ್ಮವು ತಪ್ಪಲ್ಲ ವಂಶ ಪರಂಪರೆಯ ಬಲವು ಸರ್ವಣವಿನಾಹಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ : ಏಕೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟು (nature, ಸ್ವಭಾವ) ಹೆಚ್ಚೋ ಬೆಳವಣಿಗೆ (nurture, ಪ್ರವೃದ್ಧಿ) ಯು ಹೆಚ್ಚೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾದಿಸುತ್ತಲೇ ಇದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯದವರು ಉತ್ತಮ ಪಂಗಡದವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ರಕ್ತ (= ವಂಶ) ವಾಗಲೀ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತಗುಣವಾಗಲೀ ಕಾರಣವಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೂಸಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಗ್ರೀಕರ ಜ್ಞಾನವೂ ಮತ್ತು ಅಧುನಿಕಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಗ್ರೀಕರು ಪತ್ರಾರ್ಜಿತಗುಣವುಂಟೆಂದು ನಂಬಿ, ಇವರಂತೆ ಕೀಳು ಗುಣದವರನ್ನು ಕಿತ್ತಾಡಾಕಿ ಉತ್ತಮಗುಣದವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂಥ ಜನಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ* ಮೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದರು † ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೬ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಗ್ರೀಕ್ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು (ಮೆಗರಾಪಟ್ಟಣದ ಧಿಯಾಗ್ನೀಸನು) ಹೀಗೆಂದು ಬರೆದಿರುವನು: “ ನಾವು ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದಕೂರಿ, ಕತ್ತಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯದ (= ಬುಡ) ಏನು ಒಳ್ಳೆಯದು (= ಫಲ) ಸುರುವದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉತ್ತಮಜನರು ದುಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ದುಷ್ಟಪುತ್ರಿಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನರು ಕೆಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ಏಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಕು? ಏಕೆಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. (= ಉತ್ತಮ) ಕೆಟ್ಟದ್ದರೊಡನೆ ಬೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.” ಇದು ಬಿಟ್ಟರೆ ವಂಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜೀವ (Biological, ಶಾರೀರಕ) ಚುನಾವಣೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಪ್ಲೇಟೋಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಾಧಾರಣ

ವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯಶಿಷ್ಯರಾದ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರವು* ಉತ್ತಮ ಜನಸಂಗಡಗಳು (types) ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಸಮಾನಗುಣವುಳ್ಳವರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗೆ ತಂದರು. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ರೂಸೋ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾದೇಶಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಕಟನೆ (Declaration) ಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರು ತಮ್ಮ ಅವರಣಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ರೂಪಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಬಕಲ್ಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಚಿನ ಆಧುನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅವರಣದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆಯೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಕೇವಲ ಅವರಣಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಾಮವು † ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದೆಂಬ ನಿಮ್ಮ ಡಾರ್ವಿನ್ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬೋಧೆಯು ಗಾಲ್ಟನ್ ಮತ್ತು ವೀಮನ್ (Weismann) ಮತ್ತು ಡೀವ್ರೀಸ್ ಮೊದಲಾದ ನಿಮ್ಮ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಂದ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಅನಾಭಿವೃದ್ಧಿ ‡ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ದೃಢವಾದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಬೀಜಾಂಕುರಕ್ಕೆ ಏಷ್ಟು ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿಯು ಇದೆಯೆಂಬುದು ಅದನ್ನು ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೋಳಗಾಗದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಗ ಇದು ತನ್ನ ಪೂರ್ವನಿಯಮಿತ ** ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ತಡೆದರೂ ಈ ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು

* State, ರಾಜ್ಯ † ವಿಕಾಸ, evolution ‡ Eugenics
§ Germ-plasm ** Predetermined

ಸೂಕ್ಷ್ಮರಕ್ತಕಣವೂ * ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಜೀವನವನ್ನೂ ಅಂದರೆ ಎತ್ತರ, ತೂಕ, ರೂಪ, ಬಣ್ಣ, ನಾಡಿರಚನೆ (= ನರ, ಧರ್ಮ) ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ (vital energy), ಸ್ವಭಾವ (temperament), ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವಂತಹ ಅನೇಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವರ್ಣಾವಯವ (chromosomes)ಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮರಕ್ತಕಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವರ್ಣಾವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗವು ತಂದೆಯಿಂದಲೂ ಮಿಕ್ಕರ್ಧಭಾಗವು ತಾಯಿಯಿಂದಲೂ ಬಂದೂ, ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಪ್ರಯಿಂದ ತಂದು ನಮಗೆ ತಲಪಿಸುತ್ತವೆ†. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ತಾತಂದಿರಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಮುಂತಾದಿರಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಡ್ಡತನವಾಗಲೀ ಹುಚ್ಚಾಗಲೀ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಬಂದು ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಸುದೈವದಿಂದೊದಗಿದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕೇವಲ ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧಿ ‡ ಯಿಂದ ದೊರೆತ ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮದಿಂದಾಗಲಿ ಇಂತಹ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಮಾನ ಜಾತಿ (Type, ವರ್ಗ) ಗುಣಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿವಾಹಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಉತ್ತಮವರ್ಗದ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಅಲ್ಪವಾದ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವುಳ್ಳ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಲ್ಲಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಉತ್ತಮ ಪಿತ್ತಾರ್ಜಿತ ಗುಣಗಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ದುಷ್ಪ ಪಿತ್ತಾರ್ಜಿತ ಗುಣಗಳೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿ, ಮುಂದಿನ ಸಂತಾನವು ತನ್ನ ಜೀವಿಕೆಯನ್ನು ಕಷ್ಟತೊಡಕುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿ

* Cell, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಯವ

† Transmit ‡ Empirical † Assume

ದ್ದರೆ ಇವರ ಸಂತಾನವೂ ಕೂಡ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದುದಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವುದು.* ಹೆಚ್ಚೇಕೆ? ಬೀಜದ ಗುಣವೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀತು?† ಅಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಾವರಣಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಲಹೆ ಗೊಟ್ಟರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಆಜನ್ಮ ದತ್ತರನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಶಕ್ತಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಆಗಲೀ ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡಲಾರೆವು.

* ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ “ಪಾಪುಲರ್ ಸೈನ್ಸ್ ಸಿಫ್ಟಿಂಗ್ಸ್” (ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶೋಧನೆ) ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಕಲ್ಲಕಾಕ್ ಎಂಬವನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಲೇಖನವು ಬಂದಿತ್ತು:— “ರಾಜ್ಯೋತ್ಸಾಹಿಯ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಕಲ್ಲಕಾಕ್ ಎಂಬೊಬ್ಬ ತರುಣ ಯೋಧನಿದ್ದನು. ಇವನು ಉತ್ತಮ ವಂಶಸ್ಥನಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ (General laxity, ಧರ್ಮ ಗ್ಲಾನಿ) ಮತ್ತು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಸಾಂಘಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ವಂಶ (= ರಕ್ತ) ವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟನು. ಆಗಿನವನು ಸುಂದರ ರೂಪುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೂ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ (Feeble-minded) ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ನೋಡಿದನು (met); ಮತ್ತಿವರ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ದುರ್ಬಲ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಈ ಹುಡುಗನು ವಯಸ್ಕನಾದ ಮೇಲೆ ತನ್ನಂತೆಯೇ ಕೀಳುವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾದ ಹೆಂಗಸೊ (woman, ಯುವತಿ) ಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು. ಇವರಿಂದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಈ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (in turn) ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿನಂಥವರನ್ನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು; ಮತ್ತೆ ಈ ವಂಶವು ಅರು ತಲೆಗಳಿಂದ ಹೀಗೆಯೇ ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಿಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗಿನಿಂದ ಈ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಕಲ್ಲಕಾಕ್ ಮತ್ತು ಆ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಹುಡುಗಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವರೆನ್ನುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೪೮೦ ಜನರವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ೧೪೩ ಜನರು ನಿರ್ಬಲ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರೂ, ೩೩ ಜನ

† Blood tells

೧೩ ಕುಲವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಗಳಂತೆ ಸಾಂಘಿಕಸ್ವಾಸ್ಥಿಯೂಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ

ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸರ್ವಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೂ ಮತ್ತು ಪಾಲನ ವರ್ಧನವು * ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಪಾಲನವೇ ಆಗಲಿ ಆಯಾ ಜನಸಮೂಹ (group) ಮತ್ತು ವರ್ಗ (type) ಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮವು ಇದ್ದ ವರೆವಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಪಾಲನೆಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಘ ಪಾರಂಪರ್ಯ † ವೆಂಬ ವಸ್ತುವು ಒಂದುಂಟು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲಾಂತರದ ಜನಗಳೂ ತಾವು ತಾವು ಬುದ್ಧಿವೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಆಯಾ

ನಡತೆ ಗೆಟ್ಟವರೂ (immoral), ೩೬ ಜನ ಮಿಶ್ರ ಸಂತಾನದವರೂ (illegitimate), ೩ ಜನ ಮೂರ್ಛಾರೋಗಿಗಳೂ (epileptics), ೩ ಜನ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೂ ಮತ್ತು ೪ ಜನ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ (brothel keepers) ಯವರೂ ಇದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಮೂಲಪುರಷನಾದ ಮಾಟಿನ್ನನು ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರವಾದ ದುರಾಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಗೆ ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತಳೂ ಉತ್ತಮ ವಂಶಸ್ಥಳೂ ಆದ “ಕ್ವೇಕರ್” ಜಾತಿಯ ಯುವತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಈಸಂಬಂಧದಿಂದ ಬಂದ ಏಕವಂಶಸ್ಥರು(direct descendants) ೪೯೬ ಜನರಿದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳೂ (Governors), ಸೈನಿಕರೂ, ಒಬ್ಬನು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕನೂ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ (Lawyers)ರೂ, ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ (judges) ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ (educators), ಜಮೀನ್‌ದಾರರೂ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯರೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರೂ ಆದ ಪ್ರಜೆಗಳೂ (useful citizens) ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಉತ್ತಮ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೂ ಆಗಿ ಇರುವರು. ಈಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನು ಬಹು ಭೇದಾಭ್ಯಾಸವೂ ಗಣ್ಯಪುರುಷನೂ ಆಗಿರುವನು.

* Nurture † Social heredity

ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಂಘಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿರುವ ಗುಣಾವಳಿಗಳನ್ನೂ ಶಕ್ತಿ ಸಮೂಹವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವತ್ತನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

೧೪. ವಿನಾಹ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನ (ಪಂಗಡ) ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು

ಜನಕಟ್ಟಿನ * ಅತ್ಮಘಾತಕವಾಗದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ನಾವು ಇಷ್ಟ, ಪಟ್ಟಲ್ಲಿ ವಿನಾಹ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ವಿನಾಹವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಕೂಟಗಳಿಗೆ † ಸೇರಿಸುವರಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಸಮಾನ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ‡ ಏಕೆಂದರೆ ಜಾತಿ ವರ್ಣಗಳೂ ಕೂಡ ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದ ಮೇಲೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಂಗಡಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಜನರು ಎಷ್ಟೋ ನಿರ್ದೋಷರಾಗಿದ್ದರೂ ತಮತಮಗೆ ತಕ್ಕ ಕೀಳು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ಜಾತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಶಕ್ತಿಹೀನರಿಗೂ ಕೀಳುಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೂ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಅಶಕ್ತರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕೀಳುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೋಧಿಗಳಿಂದ ಶಕ್ತಿವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ವಿನಾಹವನ್ನು ನಿರ್ವಿವೇಕದಿಂದ ನಡೆಸುವುದೆಂದರೆ ಇದೇ ಬಹುಶಾಲದ ವರೆವಿಗೂ ಸಾಧುವಾದುದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

* Social order † one's own caste

‡ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ

೩ ಲೋಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಚರಿತ್ರೆ

೧೫ ಅದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಐಕ್ಯವು ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ

ಜಾತಿ (Race, ವಂಶ) ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಿಂದೂಜನರ ಶಕ್ತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಜಾತಿ (Race) ಸಮರಸತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಜಾತಿಕಟ್ಟು (Synthesis of Caste) ಬೇರೆಬೇರೆ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರನ್ನೂ (Ethnic types) ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಸಂಘರಚನೆಯಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಿಜ, ಹಿಂದೂ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಕೃತಿ ಉಪಾಸಕರಾದ * ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳು ಇನ್ನೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಈ ಮತದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಎರಡೂ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟವು, ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಈಗಿನ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಮುಖಂಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೧೬. ಜಾತಿ (ವರ್ಣ) ಯು ಬಾಹ್ಯಜನರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತುದು ಸರ್ವರನ್ನೂ ಸಮರಸತೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿತು.

ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಮತವು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಬಂದುಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರವೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಜಾತಿ ಎಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಮತವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಬಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರನ್ನು ಸಾಗರೀಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಉಪಕರಣವೇ ಸರಿ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಜನರೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರದೊಂದು ಜಾತಿಯಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಜನರೆಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಾದರೂ ತಮ್ಮದೊಂದು ಮಾರ್ಗ (type)

* Animists

ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಜಾತಿಯು ಏಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂಲಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ವಿರುದ್ಧದರ್ಮವೊಂದು * ತಲೆದೋರಿ, ಅದು ಹರಡಿ ಹೊಸದೊಂದು ಪಂಥ (type) ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಕೂಡಲೇ ಹೊಸದೊಂದು ಜಾತಿಯು ಏಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗವು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಬಹುದಾದಷ್ಟು ವಿವಿಧ ಪಂಥ (types) ಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪಂಥಗಳು ಎದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತನಗೆ ಸೇರಿದವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಗದ್ರಾಜನೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರವಾಗಿರುವ ಒಂದೆ (= ಏಕತ್ವ) ರಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕತ್ವಕ್ಕೂ, † ಸಮರಸತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಬಹುತ್ವಕ್ಕೂ ಕ್ರಮಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮಿಶ್ರತ್ವಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹಿಂದೂಮತವು ಬದ್ಧಕಂಕಣವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

೧೭. ಈಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಜಾತಿವೈಷಮ್ಯಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ; ಅದರೂ ಸರ್ವಜನರೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇತರರೊಡನೆ ಕೂಡಬೇಕು.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರು ಜಾತಿ ವೈಷಮ್ಯದ ಜಗದ್ವ್ಯದ್ಧನೇ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ನಮಗಭೈರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಅಹಂಕಾರದ ದುರಭಿಮಾನವು ‡ ತಲೆಮೋರುವುದು ಈಕಾಲದ ವಿಶೇಷಸಂಗತಿ ಸ್ಥಿಯಾಗಿದೆ. ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಜನರು ಲೋಕಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಕೈ ಯಿರಬೇಕೆಂದು ಕೂಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ †† ರಾಜನೀತಿಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ಪ್ರಜಾವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಜನಗಳೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯವು ತಮ್ಮದಾಗಬೇಕೆಂದೂ ತಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದೂ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಜನ

* Heresy † Many in one ‡ Self-consciousness
§ Phenomenon †† Clamouring

ಗಳು ಬಂದುಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲದೊಡ್ಡ ಅನಾಂತರವೇ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ.* ಅಶಕ್ತರೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಸೋಮಾರಿಗಳೂ ಆದ ಜನಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ವಶಪರ್ತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗೆಂದು ಹೀಗೆ ವಾದಮಾಡಿದರು. ಆನಾಗರಿಕ ಜನರೂ (Races) ಮತ್ತು ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರೂ † ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಾಧಿತರಾಗಿ ಇರಬಹುದೆನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಲಾಗಿಯೂ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಆಗೆದುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆಯೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸಾಧನಸಂಪತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸೇರಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಪತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಬಹು ಅಶಕ್ತರೂ, ಅಲಸ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಪಾಳುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಜನರು ಬಂದು ಹಿಂದಿನವರನ್ನು ದೂರತಳ್ಳಿದರೆ ಹೀಗೆಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಾರ್ಯವೇ ಸರಿ. ಯಾವುದೊಂದು ಜನರ (race) ಯದೃಚ್ಛಾಪರ್ಯಟನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಪಂಗಡದವರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಂತಹವಸ್ತುವಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದೆಯೂ, ಇವರ ಉಪಯೋಗವು ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿಯದೆಯೂ ಬಂದು ವಜ್ರಭೂಮಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಏಣ್ಣೆಯ ಭಾವಿಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಾಗಲೀ ತಮ್ಮ ದೇರೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆಂಬುದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ತಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯಾವ ಪೂರ್ಣಹಕ್ಕೂ ಬರಲಾರದು: ಅಂದರೆ ಯಾವ ದೇಶವೂ ಕೇವಲ ತನ್ನ ಜನರಿಗಾಗಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ‡ ಮತ್ತು ಲೋಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೇ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನಮಾನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ನ್ಯಾಯಕಾರಣವನ್ನು ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ. ಜನಬಾಹುಳ್ಯದ ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ

* Highly acute † Primitive people ‡ Belongs

ಅನೇಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಸ್ತಾರಪ್ರದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇಂಥಾ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳು ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕವು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯಾಗಿ, ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟು ವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸ ಬಹುದು. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಗಳು ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಜಾತಿಗರ್ವವೂ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿದರ್ಪಗಳ ಆಸೆಯೂ ಕೇವಲ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ಧರ್ಮದ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಮಾತನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿವೆ.* ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಜನಸಂಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ಕಷ್ಟತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಈಗ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಅವುಗಳೇನೋ ಕಠಿಣಪ್ರಸಂಗಗಳೇ ಸರಿ, ಆದರೆ ಹೃದಯೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇಮನತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆಯೆಂಬ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ, ಮತ್ತೀ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉತ್ತರಗೊಳ್ಳುವವೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ (races) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷಗುಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮಗುಣಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

* Override all considerations † Racial problem

೧೮. ವರ್ಣ (= ಜಾತಿ) ವು ಸಂಘಭಾಗಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಯಿತು.
ಮತ್ತಿದರ ೪ ವರ್ಣಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿನೆ

ಹಿಂದೂಮತದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುವೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಜಾತಿಪ್ರಭೇದಗಳು ಹಿಂದೂಜನರು ತಾವು ಬೇರಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಯಾಯ ವಿಭಾಗವಿಷಯಗಳೆಂದು ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದವು. ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಅಕ್ರಮವೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ*ಯನ್ನೂ ಕ್ರಮವಡಿಸುತ್ತ ಇನ್ನೂ † ಬಿಗಿಯಿಂದಿರುವ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಲಪದ್ಧತಿಗಳ ಪೂರ್ವಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೇ ಈಗಲೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದಿಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸಂಘವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಜಾತಿಯು ಜನರ ವ್ಯುಹಾಕೃತಿಯೇ ಹೊರತು ದೈವೀವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾದ ಗುಪ್ತವಿಷಯವಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇಂಥಾ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿರುವ ಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶದಲ್ಲಿರುವ ಐಕ್ಯತೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಘವನ್ನು ಕ್ರಮವಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಪುರುಷಸೂಕ್ತವು ಸಂಘದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಾಗಗಳು ವಿರಾಟ್‌ಪುರುಷನ ಅವಯವಗಳೆಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಂಘವು ಸರ್ವಾವಯವಯುಕ್ತವಾದ ಪೂರ್ಣವಸ್ತುವಾಗಿ ಇದರ ಭಾಗಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಭಾವರೀತ್ಯಾ ಪರಾಧೀನಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ತನ್ನತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಇತರ ಭಾಗಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಈ ಇತರ ಭಾಗಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ತಾನೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ

* Constitution † Sull, ಈಗಲೂ

‡ Product of human organisation

ಯಿಂದ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವು (whole, ಅಖಂಡ) ತನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಘವೂ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವ ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಆಯಾಯ ಪಂಗಡಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಧೈಯ* ಕ್ಷಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಐಕ್ಯ ಭಾವದಿಂದಲೂ ಸಾಂಘಿಕಸೋದರತ್ವದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ, ಯುಧಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ರಾಜಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ನೇರದ ಜನರೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರೂ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಚಾತುರ್ಯ ಬೇಡದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ನೇರಿ ಚಾತುರ್ವಿಶಾಲ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಜಾತಿ (= ವರ್ಣ) ಸಂಸ್ಥೆ† ಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ‡ ಹೀಗೆಯೇ ಜನಜೀವನವ್ಯ ಆಯಾಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರಿತ** ವಾಸ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಗೂ ಅದರದರ ಸಾಂಘಿಕ ಉದ್ದೇಶವೂ ಮತ್ತು ಕೆಲಸವೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಧರ್ಮ†† ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವೂ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವೂ ಆದ ಸಂಘ (organisation, ಸಂಸ್ಥೆ) ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಆಹಾರ, ವಿನಾಹಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಗೂಢ ‡‡ ಸಂಘ (corporation, ಮಂಡಲಿ) ವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಘವೂ ಇತರರ ಅಡಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನತನ್ನ ಸ್ವಂತ

* ಪುರುಷಾರ್ಥ, end † Organisation

‡ Constitute § Human life ** Complementary

†† Code. ಆಚಾರ ‡‡ Close, ದಟ್ಟ

ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆಯಾಯ ಜಾತಿಯವರ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸುಖಸಾಧನೆ * ಕ್ಕೆ ಸಮಾನರೀತಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರು ವಿನ ಶಾಂತಿ † ಯೂ ಯೋಧನ ವೀರತ್ವವೂ, ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಸತ್ಯತೆಯೂ, ಕೆಲಸಗಾರನ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ (energy) ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಘದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ತಮತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶೇಷ ಪೂರ್ಣತೆಯೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು.

೪. ಚಾ ತು ವ ರ್ಣಾ ನು ತ್ತು ಜಾ ತಿ ವಿ ನು ಶೇ ರ್

೧೯. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

ಜಾತಿಧರ್ಮಗಳು ಸಂಘದ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ* ಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆದರ್ಶ (= ಧೈಯ) ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹರಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇತರರು ದಾನಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದೂ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಸಂಸಾರ (= ಜೀವನ) ತಾಸತ್ರಯಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ಹೀಗೆಯೇ ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಾತಿ (class ವಂಗಡ) ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ದುರಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ವಿಶಾಲವೂ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಮವೂ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜರು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಗಾಗಿ ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದರು ಇವರಾದರೂ ಯಾವರಾಜರಿಗೂ ಅಧೀನರಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ರಾಜ್ಯ (State)ವು ಸಂಘದ

* ಯೋಗಕ್ಷೇಮ, wellbeing

† Serenity, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಸೌಮ್ಯತ್ವ ‡ Adjustment

ಒಂದು ಪಂಗಡವಾಗಿ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೈನಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು. ಮತ್ತಿದರ ವಿಶೇಷಕೆಲಸವು ಏನಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಕ್ರಮ (Order, ಧರ್ಮ) ಗಳನ್ನೂ ಇರುವಂತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ಪಂಗಡದವರು ಪ್ರೀತಿ * ಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವು ಕೆಡದಂತೆಯೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿದ್ದಿತು. ರಾಜ್ಯಭಾರವು ಜನರ ಉತ್ತಮ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸರ್ವದಾ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಮಂಡಲಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಉಪದೇಶಕ (Advisors, ಬೋಧಕ) ರಾಗಿ ಸಂಘದ ನಿಜವಾದ ಹಿತವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨೦. ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ರಾಜಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದರು; ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವು ಕೇವಲ ಸೈನಿಕರ ಸಾಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜನರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಘ (community) ದ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ತನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಹೊಂದುವುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. * ಈ ತತ್ವವು ರಾಜ್ಯವು ಕೇವಲ ಯೋಧರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ (military) ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವಾಗದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿಯು ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾಡುವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುವುದೆಂದಾಗದೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜಲ್ಲಾ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಸರ್ವ ಜನರ ಹಿತವನ್ನೊದಗಿಸಿ † ಜನಜೀವನವು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಕಲ ವ್ಯವಸ್ಥಾ (insatution) ಸಮೂಹವನ್ನೂ ಧರ್ಮವು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಲು ಉತ್ತಮ ಜೀವನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರ್ವ

* Harmony † Expected, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು

‡ Commonweal, ಲೋಕಹಿತ

ರಿಗೂ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾರವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನ್ಯಾಪಾರ ಮಂಡಲಿ, * ಗೃಹವಿಷಯ (life) ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು (state, ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜನು,) ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯವೇನೋ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಬಾಹ್ಯಾನುಕೂಲಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದರಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತವುಗಳು ಸಂಘ ಜೀವನವನ್ನೆಲ್ಲಾ † ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿವೆ.

೨೧. ಅಂದರೆ, ಅಹಿಂಸಾನ್ರತದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ರಿತು, ಹಿಂದುಗಳು ಈ ಶಕ್ತ್ಯುಪಾಸಕರನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು.

ಹಿಂದೂ ಜನರು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಶಕ್ತಿಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿದ್ದ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಗೊಟ್ಟಿರು. ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವು ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಇದ್ದು ಸಂಘವು ಉನ್ನತ ಶಿಖರವನ್ನು ನೇರದಿರುವವರೆಗೂ, ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯ ಸಹಾಯವು ಬೇಕೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಕಲ ಸುಖ ‡ ಶಾಂತಿಗಳಿಗೂ ವಿರುದ್ಧರಾಗಿರುವ ಜನರು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಇಂಥಾ ಸಂಘ ವಿರೋಧಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ತಕ್ಕ ನಿರೋಧನಗಳನ್ನು § ಸಂಘವು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇದೇ ಇರಬೇಕು. ಯುದ್ಧ ಅಥವಾ ಅಂತಃಕಲಹಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದ ಆಯಕಟ್ಟು ** ಸಡಿಲ

* trade guilds † social life ‡ order, ಕ್ರಮ
§ controls ** ರಚನೆ, structure

ವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸಂಘ ವಿನಾಶಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ದಂಗೆಗಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡುತ್ತವೆ. ಈಗ ನಡೆದ ನಿಮ್ಮ ಒಂಬತ್ತು ದಿನದ ಕಾರ್ಯವಿರಾಮದಲ್ಲಿ * ತುಂಟಾಟ ಪಾತಕಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದ ವೆಂಬುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ (ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದ್ವೀಪಗಳ) ಸಮಾಜ ರಚನೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ † ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿರುವುದನ್ನು ವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

೨೨. ವೈಶ್ಯರು ದುರಾಶೆ ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮದಿಂದ ನ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ದುರಾಶೆಯನ್ನು ತಡೆದು ಧನದಿಂದೊದಗುವ ಧರ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಧ ಸೇವಕರಾದ ವೈಶ್ಯರಮಂಡಲಿಯೊಂದು ಬೇಕಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಪೂರ್ವಜರು ಧನವನ್ನು ಕೇವಲ ಸೇವಕರಣವಸ್ತುವೆಂದು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ಮತದ ಶ್ರೇಷ್ಠಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷಿರಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಕೇವಲ ಸಂಘಪರವಾದ ನಿಧಿ * ಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಔಷಧಿ ಸಹಾಯ, ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಕೂಟಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದುರ್ಭಾಗ್ಯದಿಂದ ಈಗಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಧನಾರ್ಥನೆಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ದ್ರವ್ಯೇಷಣವು ಸಂಘ ಜೀವನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದುಡ್ಡೇ ಕೇವಲಸ್ವಾರ್ಥಭೋಗದ ಉಪಕರಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ದುರಾಶೆಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು

* strike † ಸದರ, strata ‡ ಅಸ್ತಿ, property

§ ಶ್ರೀಮಂತ, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ, Possessor of property.

** Social trust

ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರೌರ್ಯ ನೀಚತನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಮತವಾದರೋ 'ಧರ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಇವೆರಡು ಉತ್ತಮಸಾಮಾನುಗಳೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಡುತ್ತವೆ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವನದಿಂದ ಶಾಶ್ವತ * ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಬೇರೆ ಮಾಡಬಾರದು.

೨೩. ಶೂದ್ರೀಕೃತ್ವ, ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನಿಂದಬಂದ ಜನರನ್ನು ಹಿಂದೂಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಹೀಗೆಯೇ ಕುಶಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನರಿಯದ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗಾರರೂ ಸೇರಿ ಕಿರುಕುಲದವರಾಗಿ ಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜಾತಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೇ ಮಗ್ನವಾಗಿಯೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಇತರ ಸಂಘಗಳೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಿರುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಂಘಶರೀರವೆನಿಸಿ ಜೀವಯುಕ್ತವಾದ ಅಂಗಗಳಾಗಿ ಇವೆ. ಹಿಂದೂ ಮತಕ್ಕೆ ಯಾವುದೊಂದು ಹೊಸವಂಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. § ಎಷ್ಟೋ ಜನ (races) ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿಸ್ಟರ್ ಜ್ಯಾಕ್ಸನ್ರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:— 'ಕಾಡು ಜನರಾಗಿದ್ದ ತುರ್ಕೀ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ರಜಪೂತ್ ಅರಸರ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರಪುರುಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭರತಖಂಡವು ಮಧ್ಯ ಏಷಿಯಾ ದೇಶದ ಪಶುಪಾಲಕ ** ರನ್ನು ಸಾಧುಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಂದು ನಾಗರೀಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಗಳು.

* ನಿತ್ಯವಸ್ತು, Eternal values

† Poletariat ‡ In co-operation § Affiliated

** Nomads, ಒಂದೇಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲದೆ ದೇಶದೇಶಗ

ಳನ್ನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಗಳು.

ದನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ವೇಶದ ಘನತೆ * ಯು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.†

೨೪. ವರ್ಣಧರ್ಮವು ಜನರನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಜನರ ಗುಣಕರ್ಮಗಳನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ನಿಂತಿದೆ.

ವರ್ಣಾಶ್ರಮ (= ಜಾತಿ) ಧರ್ಮ (system) ವು ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವು (Law) ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದ (Cold) ಕೇವಲ ಹೋರಾಟವಾಗಿರದೆ ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳಿಂದ‡ ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜವು ಜನರ ಪರಸ್ಪರ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ರಂಗಸ್ಥಳವಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಣದವರೂ ಕೂಡ ಇತರ ವರ್ಣದವರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಜನರು ಯಾವ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದುವರೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೊಂದು ಹೊಸ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಇವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಅವನದೆಂದೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವ ಸ್ವಭಾವವೊಂದಿರುವುದು, ಮತ್ತೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನೇ ಅವರವರು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಚರಿಸಬಲ್ಲರಾದುದರಿಂದ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವವು ಇನ್ನೂ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಲೃಪ್ತಕರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬೇರೆ ಒಂದು ಕರ್ಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆನೆಂದರೆ ಈ ಹೊಸ ಕರ್ಮವು ತನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಇಂಥಾ

* ಮಾಹಾತ್ಮೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, Greatness.

† Indian Antiquary (ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸ ಶೋಧನ ಪತ್ರಿಕೆ) ಜನವರಿ ೧೯೧೧.—ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ N.S.S.

‡ ಸೋದರಭಾವ, ಸೌಹಾರ್ದ, Brotherhood

ಕರ್ತೃವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಿ ಬಿಡಬಹುದು. ನಾವುಗಳೇನೋ ನಮ್ಮ ಜೀವಿಕೆಯ ವಿಶೇಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಇಷ್ಟುಸಜ್ಜನರು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಡೆಸಲು ನಮಗಿಂದಿಗೂ ತಕ್ಕ ಶಕ್ತ್ಯುಪಕೂಲಗಳು ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಜಾಗೃತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳೂ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮ ರಾಗ(feeling)ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಜನರನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ* ನಿಜ, ಇವುಗಳೇನೋ ಕೇವಲ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು ನಿರ್ದೇಶ + ಗುಣಗಳಲ್ಲ, ಮತ್ತು ವರ್ಣಸಂಕರ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಜಾತಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಇವುಗಳ ಪರಿವರ್ತನ (Permutation) ಸಂಸರ್ಗ (Combination) ಗಳು ಎಷ್ಟೋ ವಿಧವಾಗಿವೆ. ಭಗವದ್ಗೀತಾಕಾರರು ಈ ವರ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಕರ್ಮ (aptitude) ಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಇರುವುವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ‡ ಕರ್ಮವು ಗುಣಾನುಯಾಯಿಯಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಜನ್ಯವಾದ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು* ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವನಿವನು ಇಂಥಿಂಥಾಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ (Aptitude) ಗಳುಳ್ಳವನೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಜನರ ಜೀವನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವಾಗ ಅವರವರ

* ಹೀಗೆಯೇ ಇದನ್ನೂ ಕೇಳಿನೋಡಿ:—ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರು ಸತ್ತರಜಸ್ತಮೋಗುಣಪ್ರಧಾನರು, ಮತ್ತು ಶೂದ್ರರೂ ಈ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಂದದೆ, ಗುಣಸಾಮ್ಯದಿಂದ ಕೊಂಡಿರುವರು. “ ಸದ್ಗುಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋವರ್ಣಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ತು ರಜೋಗುಣಃ । ತಮೋಗುಣ ಸ್ತಧಾವೈಶ್ಯೋ ಗುಣಸಾಮ್ಯಶ್ಚ ಶೂದ್ರತಾ||” † Exclusive ‡ Aptitudes § III. 21; XVII, 13; 41, 45—6 ** Qualities in nature

ಕುಲಗೋತ್ರ (ಮನೆಮಠ) ಗಳನ್ನು * ವಿಚಾರಿಸುವರು ಆಯಾಜನರ ವೃತ್ತಿ (functions, ಕರ್ಮ) ಗಳು ವಂಶಸಾರಂಪರ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂಕೂಡ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿಷೇಧಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹುತ್ಯಾಜ್ಯರೆಂದು ತೋರಬಹುದಾದ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರಾದಿ ಜನರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳೂ ಕೂಡಿರುವುವು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಇರುವುವು. ಇದರಿಂದಲೇ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಋಷಿಗಳು ಕೃಷಿಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿಯೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

೨೫. ವೃತ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕವಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಲೋಕಸೇವೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಧೈಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಆಯಾ ಜನರ ವೃತ್ತಿ (Vocation) ಗಳೇ ಅವರವರ ಶ್ರೇಷ್ಠಸೇವೆಯು ಎನ್ನುವ ವರ್ಣಧರ್ಮವು (Caste idea) ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ದಾಸವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ಭಾವಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೃತ್ತಿವರ್ಗದವರೂ (Vocational group) ತಮ್ಮತಮ್ಮ ವಿಶೇಷವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಗೆ ತರುವುದೇ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಧೈಯವೆಂದು ಸಂತೋಷೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ‡ ತನ್ನ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ (in and through his work) ಹೊಂದಿರುವನು. ಭಗವದ್ಗೀತಾವಚನದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊ

* (Heredity and training)

† Grudgingly ‡ Fulfilment of his being

ಬೃಹ್ಮನೊ ತನ್ನ ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು (= ಸ್ವಧರ್ಮ) ತಕ್ಕ ನಿಷ್ಠಾಮ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣತೆ (ಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿ) ಯನ್ನು ಪಡೆದು (ಶಾಶ್ವತಸುಖವೆಂಬ ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ) ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವನು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿತ್ಯಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಿಾನುಗಳು ಸಿಕ್ಕಲೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಾನಾಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಗಾಢವಾದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುವ ಬೆಸ್ತರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧಕರು ಆಯಾ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಆಯಾ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡದಿರುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುಗಳಾದ ಬೆಸ್ತರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಷ್ಠಾಮಕರ್ಮದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ (being) ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹೋಗುವರೇ ಹೊರತು ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕ ಜನರ ಭೋಜನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೌಕರ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದು ಇವರ ಕೇವಲ ಯದೃಚ್ಛಾಫಲವೇಸರಿ.* ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಧನಭೂತವಾಗುವಂತೆ ರಚಿಸಿರುವ ಕ್ರಮವು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಸುದೈವವೇ ಆಗಿದೆ, (ಮತ್ತಿದು ನಮಗೆ ಸೇರಿದ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವವೂ ಅಲ್ಲ). ಇದರಂತೆಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈಗೀಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಕಲಾಶಕ್ತಿಯ ನಾಶವು ನಮ್ಮ ಕುಶಲವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹರಡಿದೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಗೃಹರಚನಾಕರ್ಮಿಗಳು ‡ ನಮ್ಮ ಕಾಲದವರಿಗಿಂತ ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾದ ರಾಜನೈತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ † ವೇತನಾನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಮಗಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓಟುಗ

* Accident † Industrial ‡ Building Craftsman
§ Political rights

ಕೆಂಬ ಚುನಾವಣೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಕೂಲಿಕಾರರು ಈ ಪೂರ್ವಾಲದ ಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮಂತೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೇವಲ ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ಇವರೇನು ಹೆಚ್ಚು? ಇವರು ಕೇವಲ ದಾಸವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಂದು ಅಲೆಗಳೆಯುವರು. ಆದರೆ ಈ ಪೂರ್ವಜರ ಕೆಲಸವೇ ಅವರ ಜೀವನದ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರವಾಗಿತ್ತು. * ಈ ಕರ್ಮಿಗಳು ಕಲ್ಲುಕುಟಕರಾಗಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟುವವರಾಗಲಿ, ಕಮ್ಮಾರರಾಗಲಿ ಮರಗೆಲಸದವರಾಗಲಿ, ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂಥ (Initiated) ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸಹಾಯಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೌಂದರ್ಯರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು. (ಆದರೆ ಈಗಲಾದರೋ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ-ಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಸಂತೋಷೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ (Pride in craft) ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ). ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಗಳು † ಹೆಚ್ಚಿರುವುವೇ ಹೊರತು ಈ ಪೂರ್ವದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕವೃತ್ತಿ (business ಜೀವನೋಪಾಯ) ಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರನೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ (= ಸಿನಿಮಾ) ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗೀತಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಿಯಾಗಿರಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ‡ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುವ ಸಂಘಬುದ್ಧಿಯು § ಎಷ್ಟೇ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಲೋಕಹಿತವನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಹಿತದಲ್ಲಿ

* Expression † Specialization ‡ Fuller life
§ Social aspiration

ಯೂ * ಕೂಡ ಪ್ರಕೃತಿವಾದವೇ † ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರನಿಗೂ ಅವನವನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಾನವಪ್ರಕೃತಿಯ ಶ್ರೇ ಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಸಕಲ ಕೆಲಸದ ಮುಖ್ಯಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.

೨೬. ಹಣದಾಸೆಯಿಂದ ಈಗ ಜಾತಿಯುಧ್ಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನೆ. ಇದು ತಪ್ಪು, ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾವು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣ ಬೇಕು.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಾವೀಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಘವೈಷಮ್ಯ (Class-conflicts) ಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದ್ವೇಷಾನಾಯ, ಮಾತ್ಸರ್ಯಾಪನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜಾತಿಬುದ್ಧಿ † ಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಹರಡಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾರೂಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೂರ್ವ ದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕುಲಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡಲು ಇಷ್ಟಪಡದೆ, ನಾವು ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ಥಳಗಳೂ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದ್ರವ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಇವುಗಳೇ ತಮಗೂ ಬೇಕೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತಿದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹು ಕಷ್ಟವುಂಟಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಸಮಾನಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂಬ ಯೋಗ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ವ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದೇಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜವೆಂದಮೇಲೆ ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದುಕಡೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ದಾರಿತೋರಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಹೇಳುವ ಸತ್ವಶಾಲಿಗಳಾದ ನಾಯಕರೂ, ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಇವರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುವ ಅನುಯಾಯಿಗಳೂ

* Social betterment † Materialism, ಲೋಕಾಯತ (ಚಾರ್ವಾಕ) ಮತ † Class consciousness

ಎಂಬ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಜನಗಳು ಇದ್ದೇಇರುವರು. ಇದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿ ಗುಣಾನ್ವಿತರಾದ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸರ್ವಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾಯಕಕಾರ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕುಲೀನ ವರ್ಗ * ವೊಂದು ಎದ್ದೇ ಏಳುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇತರರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ರಾಜ್ಯವಾಳುವ ಸಕ್ಯಾಗಲೀ, ಇಲ್ಲವೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಏಳುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವರೆಂಬ ಮಾತು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಆಯಾ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನು † ಇವು ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಗುಣಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ‡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾರ್ಗವೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕ (ಅದ್ವಿತೀಯ) ವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶೇಷ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು § ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಜನರಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅವರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಇವರು ಮುಂದೆಮುಂದೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಇವರ ಉತ್ತಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಪಂಡಿತಪಾಮರರಿಗೂ, ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳಿಗೂ, ದಡ್ಡರಿಗೂ, ಶಕ್ತರಾದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೂ** ಕೇವಲ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬಿಡುವೆವೆಂದು ನಾನೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇವಲ “ಮಾನವಜೀವಿ”ಗಳ

* Aristocracy † Functional diversities

‡ Suppressed § Attention ** Organiser

ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲೆತ್ತಿ ಸುತ್ತವೆ, ಅದರ ಇಂಥಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

೨೭ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯವರ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸಗಾರರ ಗೊಂದಲ * ವೆಂದು ಏಳುವಂತಿದೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಂತ್ರೀಕೃತರಾಗಿ (mechanised) ಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನೂ ಹೊಂದದೆ ಅದರ ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಕಾಣದಂತಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ಮನಶ್ಯಾಂತಿ (= ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ) ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಯಂತ್ರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದು, ಜನರೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸವು ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟೂ ಇವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆ ಕೆಲಸವು ಯಂತ್ರೀಕೃತವೂ ಏಕಸ್ವರವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆಗುತ್ತ ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ, ಹೆಚ್ಚು ವಿರಾಮ ಕಾಲವನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಇಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇವಲ ಕೂಲಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕಿಂದಿಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಯಂತ್ರಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕಲಾ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನವಿರಬೇಕು ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವೇ ಒಂದು ಫಲವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೆಲಸವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೋಶದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಹುಸ್ವಲ್ಪ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಲೆ

* Perils of Industrialism † Monotonous

‡ Welfare § Standard

ಯಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಶ್ರೇಷ್ಠಕರ್ಮಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವಾಗಲೀ ಲೌಕಿಕ ದ್ರವ್ಯವಾಗಲೀ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಣವಿತ್ತೆಂದು* ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆತ್ಮಹಾನಿಕರವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕಂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತಿದರಂತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಂದರೆ ನಾವು ಜನರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಅವರವರ ದ್ರವ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇಷ್ಟೇ ಸರಿಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜೂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರು ಯೋಗ್ಯರಾದ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕೇವಲ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಜನರ ಶೀಲವೆಲ್ಲವೂ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ನೋಡುವುದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಏನೆಂದರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜನೈತಿಕವಾಗಿ ಮುಖಂಡರಾಗುವ, ಇಲ್ಲವೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನುಳ್ಳ ಒಂದೇ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾರರು, ಮತ್ತು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವರು. ಇದರಿಂದ ಆಯಾ ಕೆಲಸಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಧಕರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣಾಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಡಿಸುವುವು. ಮತ್ತು ಒಂದು ಕೆಲಸದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜನರು ಅಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೨೮. ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಸಂಘಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಈಗ ಸಮಾಜ ಧರ್ಮ (theory) ದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಕದೃಷ್ಟಿಯೇಃ ಕೊನೆಯ ಮಾತೆಂದು

* Justice † Habits and sympathies

‡ Individualistic conception of society

ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆವು. ಸಮಾಜವು ಅವಯವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ವಸ್ತು ಒಂದೆಂಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಭಾವದಲ್ಲಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಡೆ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಈಗೀಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿದೆ. ಜೀವಕಳೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿರುವ ಸಮಾಜವು ಹೆಚ್ಚು ಕೂಲಿಗಾರಿಯೂ, ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಿಕ್ಕ ಇತರ ಜನರಿಲ್ಲದ ಮೇಲೆಯೂ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಸಾಹುಕಾರರು (Bankers) ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು (lawyers), ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಮತ್ತು ನೆಗ್ಗಿಯವರೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ಪರ್ಧಾಯುಕ್ತರಾದ ಜನರ (groups) ಸಾಧಾರಣಸಂಘ* ವಲ್ಲ. ಆಯಾ ಪಂಗಡಗಳ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಂತಃಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಾವು ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವೆವೆಂದು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಸಮಾನಭ್ರಾತೃಭಾವವು ದಿಂದ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಮಭಾಗಿಗಳೆಂದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಐಕ್ಯಯೋಗ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೇವಲ ಆಯಾ ಜನರ ಆಶಾಭಿರುಚಿ (interest) ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವನಮಾರ್ಗವೊಂದನ್ನೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅವಯವ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಗುಣಗಳಿವೆಯೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪರೋಪಕಾರ ಅಥವಾ ಭ್ರಾತೃಸೇವೆಯು ಮತಧರ್ಮ (obligation) ವೇ ಸರಿ. ಮತ್ತಿದನ್ನು ಅಲೆಗಳೆಯುವುದು ಮಹಾಸಾತಕವೇ ಸರಿ.

೭೯. ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವೂ ಕೂಡ ಆಯಾಯ ಜನರಲ್ಲಿ

* Loose federation † Community of feeling

ರುವ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥಾ* ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಸಮಾನವಸ್ತುವಂಥಾ ನಿಯಮಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದೂ ಕೇವಲ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ‡ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವೇ ಿ ಆಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವೆಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು (right) ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿ (type) ಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸ್ವಯಂಸಿದ್ಧವಾದ ಅವತಾರವಿಶೇಷವೆಂದು ನಂಬಿದ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಯಾವುದೊಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದರೂ ಲೋಕವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಪಾಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವು ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ (mind) ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತಮಗುಣವನ್ನೂ** ಅದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧವಾದ ನೇನೆಯೂ ಪೂರ್ಣ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜವು ಕರ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಜೀವಕಳೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಅವಯವವಿಶೇಷವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಭಾಗದ ಜನರು ದುಃಖಬಂಧನಗಳಿಗೀಡಾಗಿರುವರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಂಗಡದವರಿಗೇಆಗಲಿ, ಯಾವ ಶಾಖೆಯವರಿಗೇ ಆಗಲಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. "ಸರ್ವಜನರೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ ಪಾರಾಗಲಿ, ಸುಖವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಕಾಣಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ

* Standardising † Uniform ‡ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದ
§ Dictatorship ** Values

ಬೇಕಾದಂಥ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಪಡೆಯಲಿ, ಮತ್ತು ಸರ್ವಸ್ಥ
 “ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದಿರಲಿ” * ಎಂಬ ದಿವ್ಯ
 ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆದರ್ಶವು ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯ
 ವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಿರಾ ? ಅಂದರೆ, ವರ್ಣಧರ್ಮವು
 (System) ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಕಾಮಗಳನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ
 ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇದರಿಂದಾಗುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗ
 ಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಗೆಯಾದ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವೇ
 ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವನಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕಾಂತಿವೂ ಸರ್ವ
 ವಿಭಾಗಾಂತಿವೂ ಆದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಇರುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು,
 ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ಅವರವರ ಅಂತಸ್ತು ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಭೇದಗಳ
 ನ್ನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದ
 ರಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅವನವನ ವಿಶೇಷಗುಣ
 ವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೀಕೊಡ
 ಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಒಂದು
 ಸಹಕಾರ ಮಂಡಲಿ (concern) ಅಥವಾ ಭ್ರಾತೃವರ್ಗದವರಾಗಿದ್ದು
 ಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಲೂ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾ
 ದಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ಇರುವೆವು. ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
 ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ.
 ಮತ್ತು ಇವೆರಡರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆ
 ಯುವಂತೆ ಅನುಕೂಲ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಧಾ
 ರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾನ್ಯ
 ತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸೋದರತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಹೊಂದಿ ನಿಂತಿದೆ.

೩೦. ಜ್ಞಾಹ್ಮಣರು ಸಂಘದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಅತಿ ಮುಖ್ಯರು; ಏಕೆಂದರೆ
 ಇವರು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಾಂತಿಯಿಂದಿರುವರು

* ಸರ್ವಶ್ವರತು ದುರ್ಗಾಣಿ, ಸರ್ವೋಭದ್ರಾಣಿ ಪಶ್ಯತು ।
 ಸರ್ವಸ್ತದ್ಬುದ್ಧಿಮಾಪ್ನೋತು, ಸರ್ವಸ್ಸರ್ವತ್ರನಂದತು ॥

ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (order = ಕ್ರಮ, ಕಟ್ಟು) ಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಸಂಗವು ಅಪ್ರತಿಹತವಾಗಿ ಇತರ ಸಂಗಡಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಸಾಮಾಂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ * ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಧರ್ಮವು ಬಹಳ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಆಧುನಿಕ ಧನಾಧ್ಯರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೇ (Cultural) ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವೇ ಕೇಂದ್ರವಾದಾಗಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ದರ್ಮಾಧಿಕೃತದಲ್ಲಿ ** ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಮತ್ತು ನಾವು ಇವರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚತರದ ನಿಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ತಾನಾಗಿರುವ ಆತ್ಮಯಜ್ಞವನ್ನೂ ಅತ್ಯಧಿಕ (= Perfect, ಸಂಪೂರ್ಣ) ಸೇವೆಯಾದ ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹವನ್ನೂ, ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಿರುವ ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಹುಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ನಿಜವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ ಕಾಣುವೆವು. ಮತ್ತೆ ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಬಹು ಶೂರ ಯೋಧರಾದ ಯಾವ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ರೀತರೂ ಕೂಡ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆದರ್ಶ ಪುರುಷರಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ. ಇವರು ತತ್ತ್ವವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಏಕದೇಶೀಯರಾಗಿರುವರೆ ಹೊರತು ಸರ್ವತೋಮುಖಿಗಳಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತಿವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇನ್ನೂ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿರುವ ಜೇರೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ತಮ್ಮೊಡನೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರು. ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಟ್ಟಿಗೆ ಇವರು ಇನ್ನೂ ಬಂಧಿತರು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಾಶ್ರಯಿಗಳೂ ಆಗಿರುವರು. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ವಜೀವಕೋಟಿಯನ್ನೂ ನೋ

* Feudal Constitution † Military function, ಕ್ಷತ್ರೀಯ ಧರ್ಮ ‡ Capitalist Organisations § Scheme, ಧರ್ಮ
** Social hierarchy

ಡುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸರ್ವ ಸಂಗಡಗಳಿಗೂ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಗೂ ಅತೀತರಾಗಿ, ಸರ್ವರೂಪರಾಶಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ ನಿಶ್ಚಿಂಜಲರಾಗಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಿತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಅನಂದಾತಿಶಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯುಂಜಿರುವರು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮನುಕೆಯಿಟ್ಟು ಬೀರೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇವರು ತಮ್ಮ ನಿಜಸ್ವಭಾವಕ್ಕೇ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗುವರು. ಆದರೆ ಇವರು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ಯುದ್ಧವೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವೆಂಬ ಭಾವದಿಂದಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇಂಥಾ ಯುದ್ಧಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇವರು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿ ಪೂರೈಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಇನ್ನು ಯಾವ ಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ಕೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ*. ಅಂದರೆ ತಮಗೂ ಲೋಕವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇದ್ದ ಸರ್ವ ಭೇದಗಳನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಈಗ ಪೂರ್ಣವಾದ ಶಾಂತಿ ಸೌಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವರು. ಕ್ರೈಸ್ತಬುದ್ಧರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಶಾಶ್ವತ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದುಷ್ಟ ಸೈತಾನ್ ಅಥವಾ ಮಾರಾ ಎಂಬ ಆಸುರೀ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಬಹು ಲೋಭಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಈ ತಮ್ಮ ದೀರ್ಘ ಶತ್ರುವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೈತ್ರಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಅಥವಾ ಸೌಹಾರ್ದಭಾವವೆಂಬ ಸರ್ವ ಭೂತದಯೆಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮುಖ್ಯಗುಣವು,† ಮತ್ತು ಸಾವಧಾನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಈ ಉತ್ತಮ ಗುಣವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಾಣಲಾರವು. ಅಂದರೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಪುಷ್ಕಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉತ್ತಮ ಯೋಧರೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಂತೆ ವೀರತನದಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ನಿಜತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡು‡ ಜ್ಞಾನಲಾಭವಿದಾಗುವ ದೈವೀ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸಲು ಪೂರ್ಣಪಕ್ವಾಂ

* ಶಾಂತಿಯ ನಿಜಾರ್ಥವೆಂಬ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ, — N. S. S.

† ಮೈತ್ರಿಕರ್ಮಸಮಸ್ತೇಷು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೋತ್ತಮಂಧನಮ್ ||

‡ Practical insight

ತಃಕರಣವುಳ್ಳವರಾಗುವರು. ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಘಾಯಗಳನ್ನು ತೆತ್ತು, ಗೆಳೆಲುಂಟುಮಾಡಿ, ತಮಗುಂಟಾಗುವ ಘಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಇತರಿಗೆ ಮರಣವನ್ನಂಟುಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಮರಣ ಬಂದಾಗ ಸಮಾಧಾನದಿಂದೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸಾಯುವಂಥವರಲ್ಲಿರುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಅದಿಷ್ಟಾತ್ಪಲ್ಲರೂ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಜನಯುದ್ಧೋತ್ಸಾಹಿಗಳೂ-(militarists) ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಾಗ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವಂಥಾ ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿಯು ಉತ್ತಮ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಧೈರ್ಯವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಮುಖ್ಯ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಮುಖ್ಯಗುಣವನ್ನುಳ್ಳ ಜನರೇ ಅತಿಮುಖ್ಯರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೂ (sublimated) ಕೂಡ ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿ (=ಸ್ವಭಾವ) ಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತ(primitive)ಗುಣದ ರೂಪಾಂತರ (expression) ವೇ ಸರಿ. ನಮ್ಮನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಸಮಸ್ವಭಾವವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧುವಾಗುವವರೆವಿಗೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಯುದ್ಧಗಳೂ, ಯುದ್ಧಮಾಡುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾಗರಿಕರೆಂದಿರುವ ಎಷ್ಟು ಜನ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಕೇವಲ ಸಶುಷ್ರುತ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ? ಇದರಲ್ಲಿ ಗುಟ್ಟೇನೆಂದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂಸಾಸ್ವಭಾವ (tendency) ವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ (repressed) ಕಾಲಕೆಳಗೆ ತುಳಿದಿಟ್ಟಿರುವರೇ ಹೊರತು ಈ ಗುಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ.*

೩೦. ಇದರಿಂದ ಯುದ್ಧಕಾಮಿಗಳಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಇವರಿಗೆಂದಿಗೂ ಸಮಾನರಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಷ್ಟ ಬಂದು ಎದೆಯೊಡೆದು ಒಂದು ಕಡೆ ಮಹಾಸರಾಧವೊಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕೋಪತಾಪಗಳಿಂ

* ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮ ವಾಮಾಂಸೆ ಎಂಬ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ.

ದಕೂಡಿ ಮನವೆಲ್ಲಾ ಸೀಳಿಹೋಗುವಂತಿರುವಾಗ “ನೀನೀಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುವೆನೆ”ಂದು ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಹೇಳುವಾಗ, “ಹಾಗೆಮಾಡಬೇಡವ್ವ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾನು ಪ್ರಾಣವನ್ನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ”ಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಜನರು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋದಹಾಗೆಲ್ಲ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ,

೫. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗ

೩೨. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಸ್ರಾಶ್ರಿತ ವಿನೇಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ಕನಸುಗಾರ (dreamer) ರಂಥಾ ಇಚ್ಛಾವಾದಿಗಳು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆವರ್ತಗಳು ಕೂಡಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರತಲಾಮಲಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ತವಕಪಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಇವುಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಧರ್ಮವು ತತ್ತ್ವ (reality) ದ ನಿಯಮಾವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ತಪ್ಪುಭಾವನೆಯುಳ್ಳ ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು * ಜನರ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚುಬಿದ್ದು, ಜನರು ನಿಧಾನದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಅಲ್ಪಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎದೆಗೆಟ್ಟು, † ತಮಗಿರ:ವಷ್ಟು ಅದರ್ಶೋತ್ಸಾಹವೇ ಇತರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇರುವುದೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ‡ ಸಹಸ್ರಾರು ವರುಷ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವ ರಾಮರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಮಾಪ ವಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ, ದಂಗೆಗೋರರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತಿಂಥವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಘಬಾಧಕರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

* Idealists † Exasperated, ಕೋಪಗೊಂಡು

‡ Attributes, ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳು

ಸಂಘರಕ್ಷಣಿಗಾಗಿರುವ ಅಂಕೆ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಇವು ತಪ್ಪು, ಇವು ಬೇಡ
 ವೆಂದು ವಿರೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅನಾಯಕತ್ವದ ದಾಳಿಗಳಿಗೆ
 ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ
 ದೃಢವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಕಾಶ
 ದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೋ
 ಗುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ್ಶಗಳೆಂದನ್ನೇಲೆ ಅವು ಎಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯ
 ವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡವರು ಚಿಕ್ಕವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ದಡ್ಡರು ಎಂಬ
 ಯಾವ ಬೇಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಾನವ ಪ್ರಕೃತಿ
 ಎಂಬ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂಲಕವೇ ಇವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಿಟ್ಟು
 ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗು
 ತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರ್ವಜನರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಪ
 ಟ್ಟರೂ ಇವರಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಭೇದದಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಲಾಭವು ಹೆಚ್ಚಾ
 ಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಮಾನವ
 ಜೀವಿಕೆಯ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಜಗುಣಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ
 ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ಜನರನ್ನು ಸುಸಂ
 ಸ್ಕೃತರೂ ಅಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಎಂದು ಎರಡು ವರ್ಗವಾಗಿ ಭೇದಮಾಡಿ, ಒಂದು
 ಕಡೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ, ಆತ್ಮೋಪದೇಶ (ಬೋಧೆ) ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ
 ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನೂ, ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ ಇವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
 ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಳುಳ್ಳ ದ್ವಿಜರನ್ನೂ ಅಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷೇತ್ರಿಯ ನೈಶ್ಕರೇಂಬ
 ತ್ರಿವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಎಂದು ವಿವೇಚಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ
 ಆಯಾ ಜಾತಿವರ್ಣ (caste) ಗಳು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಅಂದರೆ
 ನೋಕ್ಷಮಾರ್ಗದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದುಸೇರಿರುವ ಜನ
 ರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಕೀಳುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ
 ಕೂಡ ದೃಢಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರೆ ಒಂದಲ್ಲ
 ಒಂದು ದಿವಸ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯನಾದ (Normal) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾರ್ಗ
 ದಿಂದ ಪರಮಪದವನ್ನು ಸೇರಿ ಕಾಲಚಕ್ರದ ವಿಸರ್ಯಗಳಿಂದ ಶಾ
 ರ್ವತನೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆದು ಪೂರ್ಣಸುಖದಿಂದ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗೆ

ಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಹಜವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕಾಲವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮತಮಗೆ ತಕ್ಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

೩೩. ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಾರತಮ್ಯಗಳುಂಟಾದಾಗ, ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಜನರ ಗುಣಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು; ಮತ್ತು ಋಷಿಕುಲ

ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಯಾ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಗಳುಂಟಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಾನಧಿಕಾರಗಳ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟು ನಿಯಮಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಗಡಗಳು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಮತಾಧಿಪತ್ಯದ ಧರ್ಮ * ಗಳು ಆಯಾ ಸಂಗಡದವರಲ್ಲಿ ಅದುವರಿಗಾಗಿಯೇ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆ ತಂದಿಟ್ಟಾಗ ಆಯಾ ಜನರು ಇವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, † ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಒಣಹೆಮ್ಮೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ವಕುಶಲಕರ್ಮಗಳೂ ಕೂಡ ಯೋಧವುರುಷರು ಅಥವಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಷ್ಟೇ ನಾಗರಿಕರಾಗಿರುವರು. ಹೀಗೆಯೇ ನೋಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಮಾನವ ವರ್ಗದ ಪ್ರಾರಂಭಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಲೋಕವೂ ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ವರ್ಣ(class)ಭೇದಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ‡. 'ಬ್ರಹ್ಮದಾಸಾ ಬ್ರಹ್ಮದಾಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವೇಮಕಿತವಾಃ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯದಂತೆ

* Hierarchical Conceptions, ಭಾವ

† ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದರ ಸತ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶದ ೪ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ನೋಡಿ—N. S. S.

‡ ಸರ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಮಿದಂ ಜಗತ್, (ಮಹಾ ಭಾರತ, ಶಾಂತಿ ಪರ್ವ, ೧೮೬)

ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಬೆಸ್ತ, ದಾಸ (Slaves), ಜೂಜು ಗಾರರೇ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಜನರೂ ಕೂಡ ಬ್ರಹ್ಮೀ ಭೂತರೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆಯೇ ಭಾಗವತವು ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನಿರುವಂತೆ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ಏಕವರ್ಣಾತ್ಮಿಕವಾದುದೆಂದು ಉದ್ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮನುವೂ ಕೂಡ “ಜನ್ಮನಾ ಜಾಯತೇ ಶೂದ್ರಃ” ಎಂದರೆ ಪಾರ್ಥಿವಜನ್ಮ ಅಥವಾ ಪ್ರಥಮ ಜನ್ಮದಿಂದ ಸರ್ವಜನರೂ ಅಸಂಸ್ಕೃತರಾದ (unregenerate) ಶೂದ್ರರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವರೆಂದೂ, “ಕರ್ಮಣಾ ಜಾಯತೇ ವ್ವಿಜಃ” ಎಂದರೆ ಅವರವರಿಗೆ ತಕ್ಕಂಥ ಸುಸಂಸ್ಕಾರವಾದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ಜನ್ಮದಿಂದ (= ಉಪನಯನ) ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ದ್ವಿಜರಾಗುವರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವರ್ಣವು ಕೇವಲ ಶೀಲ ಅಥವಾ ಗುಣಕರ್ಮವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. “ಎಲ್ಲರೂಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಯಾರೂಕೂಡ ಕೇವಲ ಜಾತಿವಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಎಂದಿಗೂ ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಗುಣವೊಂದು ಮಾತ್ರವಿದ್ದರೆ (ಜನ್ಮ) ಚಂಡಾಲನೂ ಕೂಡ (ಕರ್ಮ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ಆಗುವನು.” * (೯, ೧೪, ೪೨) ಈಗ ಮಹರ್ಷಿಗಳೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದಲೂ ಕೂಡ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜಾತಿದ್ವೈಷ್ಟ್ಯ ಮಿಶ್ರ ವರ್ಣಗಳೂ ಮತ್ತು ಸಂಕರಜನ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿ ಇದ್ದರು. ಹೇಗೆಂದರೆ “ಗಣಿಕಾ ಗರ್ಭಸಂಭೃತೋ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿಃ | ತಪಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಜಾತಃ ಸಂಸ್ಕಾರಸ್ತತ್ರ ಕಾರಣಂ || ಜಾತೌ ವ್ಯಾಸಸ್ತು ಕೈವರ್ತ್ಯಾಃ ಶ್ವಪಾಕ್ಯಾಸ್ತು ಪರಾಶರಃ | ಬಹವೋಽನ್ಯೇಽಪಿವಿಸ್ತತ್ಸಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಯೇ ಪೂರ್ವಂ ಅದ್ವಿಜಾಃ||” ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೆನ್ನದೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಗೊಟ್ಟು, ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪೂಜ್ಯವಸಿಷ್ಠರೇ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ದಾಸೀ ಪುತ್ರರು, ಚತುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಕರ್ತರಾದ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬೆಸ್ತಜಾತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ಮತ್ತು ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯಿನ ವ್ಯಾಸ

ಮುಷಿಗಳ ಜನಕರೂ ಮತ್ತು ಸ್ತೃತಿಕಾರರೂ ಆದ ಪರಾಶರರೂ ಕೂಡ ಚಂಡಾಲ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರೇ ಸರಿ. ಅಂದರೆ ನಡತೆಯೇ ಮುಖ್ಯವೇ ಹೊರತು ಕೇವಲ ಜನ್ಮವು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತಷ್ಟೆ? ಇದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಸಕಲ 'ಕೇಳು' ಜಾತಿಯವರೂ ಕೂಡ 'ಉತ್ತಮ' ಜಾತಿಯವರಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದನ್ನೇ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, 'ನನ್ನಲ್ಲಿ ಶರಣು ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ ಸರ್ವ ಜನರೂಕೂಡ ಅವರವರು ಯಾವ ಕುಲದವರೇ ಆಗಲಿ ನೀಚಕುಲದವರರಲಿ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರ ರಿಂತಲಿ, ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಪರಮ ಪದವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ' (೯, ೩೨). ಮತ್ತು 'ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಅಂತ್ಯಜರೂ (ಜಾತಿ ಜಾಹ್ಯರು, ಒಹಿಷ್ಕೃತರು) ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಭಕ್ತಿಯಿಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ದಿವ್ಯನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ತಾರಕಜ್ಞಾನ (ಉಪದೇಶ) ವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಶೂದ್ರ ದ್ವಿಜ ಬಂಧುಗಳಾದ ಪತಿತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಕೂಡ ತಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಇಂಥಾ ತಾರಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ † ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯು ಶ್ರೀಮಂತ ಬಡ ಬಗ್ಗರಲ್ಲಿಯೂ ಶಕ್ತಾಶಕ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಅಂದರೆ ಸರ್ವಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಶಾ ಪ್ರೀತಿಗಳು ಕೇವಲ ಯಾವುದೊಂದುಜಾತಿ (Class) ಯವರ ಸ್ವತ್ತಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾ ಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ‡ ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಆಯಾ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಇಂಥಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೇದಗಳೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

† ಅಂತ್ಯಜಾತಿ ಯೇಭಕ್ತಾನಾಂ ಅಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರಿಣಃ |

ಸ್ತ್ರೀ ಶೂದ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾಧಿಕಾರಿತಾ ||

‡ Imaginative piety

೩೪. ಸಂಸ್ಕರದಾಯ ಪ್ರಶಂಸೆ; ಮತ್ತು ಶೂದ್ರಾದಿಗಳು ವೇದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ (group forms) ಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಯೋಗಿಸಲು ಅವಕಾಶವು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ನೆಯ ವರ್ಣವೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿವರ್ಗದವರೆಲ್ಲರೂ ವೇದಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ತ್ರಿವರ್ಗದವರಿಗಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಣದವರಿಗೆ ಉಪನಯನ ಅಥವಾ ವೇದದೀಕ್ಷಾ (initiation) ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನೂ ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಗಿನ ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಸೇವೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನರು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾರಕಜ್ಞಾನವನ್ನು ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ವೇದಾಧಿಕಾರಗಳೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಸೂತ ವಿದುರರಂಥಾ ಶೂದ್ರರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜನ ಸುಕೃತ † ದಿಂದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದರೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಾಧ್ಯಯನದಿಂದಲೂ ಜಪೋಪವಾಸಪೂಜೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಜನರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. “ಪುರುಷಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಭಿಃ” ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ತಾನು ಮನುಷ್ಯನೆಂಬ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶಕ್ತನಾಗಿದಾನೆ ‡

* Perfection, ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ † ವಾಸನಾ, By virtue of

‡ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಶಂಕರಭಾಷ್ಯ. 3, 4, 38 ;

೩೫. ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನಸ್ಕಂಧತೆಗಾಗಿ ಯುದ್ಧಗಳು; ವಸಿಷ್ಠ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಜಗಳ.

ಹಿಂದೂದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಾರಂಭ (= ಪುರಾತನಕಾಲ)ದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ವಸಿಷ್ಠ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರುಗಳಿಗೆ, ಅಂದರೆ ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭರೂ, ಸರ್ವಮತಾಂತರ ಪ್ರವರ್ತನೆಗೂ ಬದ್ಧವೈರಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠರಿಗೂ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾರ್ಗಗಳ ನಾಯಕರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಧಿಕಾರ (Liberty, ಮು.)ಗಳ ಸೇನಾನಿ (champion, ವೀರ, ರಕ್ಷಕ)ಗಳೂ ಆದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ನಡೆದ ಘೋರಯುದ್ಧವೇ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ಆರ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಾದರೋ ಇದನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹರಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. * ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ಕಾರರ ಧೈಯವೇ ಸರ್ವಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲೆಸಿತ್ತು. † ಹೀಗೆಯೇ ಸರ್ವವಿದಿತನಾಗಿರುವಂತೆ, ಬೌದ್ಧ ಮತವು ಸಕಲ ಧರ್ಮಾಧಿಪತ್ಯ (hierarchical) ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಶಂಕರರ ವೇದಾಂತವೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲೋಕಾರಾಧನೆ (democratic) ಗಾಗಿಯೇ ನಿಂತಿತ್ತು, ಮತ್ತಿದರಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರೂ ಕೂಡ ಶೂದ್ರಪಂಚಮ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಾರ್ (= ಆಚಾರ್ಯ)ರೆಂದು ಗೌರವಿಸಿದರು.

೩೬ ಈಗಿನ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದಾಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು

* ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ

† Was democratic in spirit

ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವು ವೇದವಚನಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಶೇಷಾನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಿಶೇಷಗುಣವೊಂದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಲ್ಲದಿದ್ದ ಅನ್ಯಧರ್ಮಗಳ ರೂಪಗಳೆಂದು ಬೇರೆಮಾಡಲು ಗುತ್ತಮ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿ ಇಲ್ಲವೇ ನಾಶಮಾಡುವಂತಿದ್ದ ಅನ್ಯಭಾವಗಳಿಂದ ಯಾವ ಬಂಧನವನ್ನೂ ಹೊಂದದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡದವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಹೊಂದಿದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜನರು ಈ ವಿಶೇಷಧರ್ಮಗಳು (forms, ಆಚಾರ ಪೈಪಹಾಗಳು) ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ (monopoly) ಗಳೆಂದೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇತರರಿಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇವರವರು ದೊಡ್ಡವರು ಚಿಕ್ಕವರೆಂಬ ಭಾವಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದವು. ಇದರಿಂದ “ಲೋಕಾನಾಂತು ವಿವೃದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ” (ಮನು 1, 32) ಅಂದರೆ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಜಾತಿ ಧರ್ಮವು * ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಈಗಿನ ಲೋಕಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತಕಾರ್ಯವೇನೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾದೇಹ ಮತ್ತು ಮಾತ್ಸರ್ಯಗಳನ್ನು † ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿಯೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೂ ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಜನರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಂದು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಧೈಯಗಳು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲೋಕಾಭಿರಾಮಗಳಾಗುತ್ತವೆ.‡ ಹೇಗೆಂದರೆ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ (golden age) ಬ್ರಹ್ಮಣರುಮಾತ್ರ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಎರಡನೇ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯರು ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿದರು, ಮೂರನೇ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದ್ವಿಜಾತಿಯವರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರಿಯ

* Institutions, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಟ್ಟು, ನಿಯಮ

† Suspicion of monopoly ‡ Democratisation

ಶೈಶ್ಯರಾದ ತ್ರಿವರ್ಣದವರೂ, ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾದ, ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರರೂ ಸೇರಿದ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದವರೂ ತಪೋಸ್ವರಾದರು. ಅಂದರೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಲಿಂಗಗಳೆಂಬ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೋಪದೆ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಹಿಂದೂಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.*

೬. ಉ ಪ ಸಂ ಹಾರ ಮ ತ್ತು ಸಿಂಹಾ ನ ಲೋ ಕ ನ

೭. ಹಿಂದುಗಳು ಏಕನೇತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಏಕಧ್ಯೇಯಗಳಾದ ಜಾತಿವಿನಾಹಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವರು

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇರಲಿ. ಈಗೇನು ಹೋಡುವೆವೆಂದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೂ, ಭಾರತೀಯರು ಈ ಪರಾತ್ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗೊಂಡಿರುವರು. ಇವರ ಸಮಾಜವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಜಾತಿಗಳಿದ್ದರೂ, ತತ್ತ್ವಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನತೆಗೆ ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿ (races) ಪಂಗಡ (tribes) ಗಳಿವೆ, ಆದರೂಕೂಡ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಧರ್ಮದಿಂದ ‡ ಏಕೈಕಹೊಂದಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ವಿನಾಹಪದ್ಧತಿಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಧ್ಯೇಯವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಅದರ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳು ಅನಂತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಧಾರಭೂತವಾಗಿರುವ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥ † ವೊಂದು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಹಿಂದೂಮತದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವಗಳೇನೆಂದೂ ಏತವುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ

* ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ † Population, ಪ್ರಜೆ, ಜನಪದ

‡ One common spirit § Underlying purpose

(application) ಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವುದೆಂದೂ ಸೂತ್ರರೂಪದಿಂದ ಪುನರೂ ಲೋಚಿಸಿ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೩೮ ದೃಷ್ಟಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಹೊರಟು ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಅವನಿಷ್ಟದಂತೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಸಾರ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿದೆ.

ಸತತ ಪ್ರವಾಹಿಯಾದ ಈ ಲೋಕವು ಇಂದ್ರಿಯಗೋಚರವಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತಿದು ಧರ್ಮಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ (tendency) ದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಯಾವುದೊಂದು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಜಾಲ ಏಕೀಕರಣದಿಂದ ಮುಗಿಯದಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತತ್ತ್ವ (reality) ದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಹೊಂದಿ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದರೆ ಈಶ್ವರನು ಲೋಕದಂತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವನು, ಮತ್ತಿವನ ಸೃಷ್ಟಿಲೀಲೆಯು ಜಗತ್ಪರಿಣಾಮದ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೇರಿಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವನು ಕೇವಲ ಜೀವಜೀತನಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಕೈನೀಡುತ್ತಲ್ಲದೆ, ಸತತವೂ ಆಯಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಕೃತವೈಕೃತ*ಗಳೆಂಬ ದ್ವಂದ್ವವಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಸ್ತುವಾದ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಆಧಾರವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮ (emergent) ವೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ಭಾರತಧರ್ಮವು ದೃಷ್ಟಾಂತಾತ್ಮಕವಾದ ವಿವಿಧರೂಪಾಂತರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ವಿಶೇಷ ತೀರ್ಜೋರಾಶಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಅವ್ಯಕ್ತಾನಂತಮೂರ್ತಿಯೂ, ಅಚಿಂತ್ಯರೂಪನೂ ಆದ ನರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ನೋಡುವ ಜೀವನ ವಿಷಯವಾದ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶೇಷವೇಸರಿ.

* Supernatural, ಅಪ್ರಾಕೃತ

೩೯. ಕೆಡಕು, ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕುರೂಪಗಳ ಅರ್ಥನಿರ್ಣಯ

ಕೆಡಕು, ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕುರೂಪಗಳೆಂಬ ಭಾವಗಳು ತತ್ತ್ವತಃ ಕೊನೆಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಕೆಡಕೆಂಬುದು ಸಜ್ಜನರು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರಲು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕುರೂಪೆಂಬುದು ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥದಾರಿಯೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆಯೇ ತಪ್ಪೆಂಬುದೂ ಕೂಡ ನಿಜ (= ಸತ್ಯ) ವನ್ನು ಸೇರುವ ಮೊದಮೊದಲು ಸಿಗುವ ಅದರ ರೂಪಾಂತರವೇ ಸರಿ. ಮತ್ತೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ವಸುಧಾರಕರೂ ಒಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೇಗೆಂದರೆ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಆಗಲೀ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ತಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ, ಅವನನ್ನು ದುಡಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ದೋಷವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ತನ್ನ ಸಹಜವಾದ ದೈವೀ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದೆ ಕೆಟ್ಟನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಈ ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ದೋಷಯುಕ್ತವಾದುದೇ ಸರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನನಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಟನಾದ ಪುರುಷನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ * ಇದೊಂದು ಶೂನ್ಯವನ್ನೇ † ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನರಕವೆಂಬುದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೀಗೆಂದ ಮೇಲೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಲ್ಲದಿರುವ ಸ್ಥಳವೊಂದುಂಟಾದೂ, ಮತ್ತಿವನು ಕ್ಷಮಿಸದಂಥಾ ಕೆಲವು ಘೋರ ಪಾಪಗಳಿರುವುವು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಮ ಕರುಣಾನಿಧಿ ಎಂಬ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಸರ್ವ ಜನರಿಗೂ ಮೋಕ್ಷ ಉಂಟೆಂಬ ಮಾತು ದೃಢವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಇಂಥಾ ಲೋಕೋದ್ಧಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

* Scheme, ವ್ಯವಸ್ಥೆ † Void, ಪಾಳು

ತಪ್ಪುಗಳೂ ದೋಷಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು. ಅಂದರೆ ಲೋಕವು ಸತತ ಪರಿಣಾಮ ಉಳ್ಳದ್ದೆಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಡಕುಗಳೂ ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರ್ಬಾಧಿತವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವುವು.

೪೦. ಮತಾನುಭವದ ವರ್ಣನೆಗಳು ವಿವಿಧವಾಗಿವೆ ; ಮತ್ತಿವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಹನೆಯಿಂದ ಕಾಣಬೇಕು.

ಮತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮತಾನುಭವದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮರ್ಥನೆ* ಗಳು ಭಿನ್ನತೆ ಇಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮತಶಾಸ್ತ್ರ (Theology) ದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮನುಷ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಮುಖ್ಯತತ್ತ್ವವೆಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನನವಾಗುವವರೆವಿಗೂ ಈತನ ವರ್ಣನಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ನಿರರ್ಥನಕವಿಶೇಷಗಳು ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೂಮತವು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದರೂ ನಾವು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಸಿಪಾಚಿ ನೆಟ್ಟಿತೆಂದೂ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈಶ್ವರನು ನೆಟ್ಟನೆಂದೂ ಹೇಳುವ ದ್ವೈತಭಾವದಿಂದಂಟಾಗುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ದುಷ್ಟವೆಂದು ದೂರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಉತ್ತಮವಸ್ತುವು ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ವಿರೋಧವಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂಬ ಧರ್ಮದಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಸಕಲ ವಿಧವಾದ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾದರೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾದ ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶವೊಂದರಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಕೊಡಲಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಶಕ್ತಿತಾನ (Persecution) ಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

* Theological expressions, ವರ್ಣನೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

† Metaphor, ರೂಪಕ

೪೧. ಹೀಗೆಯೇ ಕರ್ಮಕಾಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನ ಸೂರ್ಗಗಳಿವೆ;
ಮತ್ತು ಸರ್ವಶ್ರಮಗಳೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಮತದಲ್ಲಿ ನೈವಹಾರಧರ್ಮವೇನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೂ ಮತವು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಾಲೋಕ್ಯದಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿರುವರೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇದರಗುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನ ಮಾನಸರಾಗಿರುವರೆಂದೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರು ಕೇವಲ ಕರ್ಮದಿಂದ ಶಾಂತಿಸಾಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲಕೆವರು ಕೇವಲ ಮೌನ (non-action, ಅಕರ್ಮ) ದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತರಾಗುವರು. ಅಂದರೆ ಸರ್ವಜನರೂ ಒಬ್ಬ ದೇವಿಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿವಿಧ ತರವಾದ ವಸ್ತ್ರಾದ್ಯಲಂಕಾರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವಂತೆ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಮತ (Religion) ಪೊಂದು ಈ ಸಕಲ ಪಂಥಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಉತ್ತಮ ಧೈಯವೊಂದನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕಾಣಾಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷಗಣಗಳಿಗೆ ಬಹು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣತೆಯ ಶಿಖರವಾದ ಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಂಥವರಿಗೇ ಎಂಬ ಯಾವ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸನ್ಯಾಸ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಕ್ಲಪ್ತವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇನು ಶ್ಯಾಘ್ರವಲ್ಲ. ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನಾದ ಯತಿವರ್ಯನಲ್ಲಿ ದೈವೀಭಾವವಿರಬೇಕೆಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಪತಿಪರಾಯಣನಾದ ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಢಭಕ್ತಿಗಾಗಲೀ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಬಾಲಕರ ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣದ ಲೀಲಾಗುಣಕ್ಕಾಗಲೀ ಯಾವ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದುವಸ್ತುವಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಈಶ್ವರೀಮಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ, ಅಂದರೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಹೇಳುವಂತೆ “ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತುವು ತೇಜೋಯು

ಕ್ತವಾದುದಾಗಲೀ, ಒಳ್ಳೆಯದಾದುದಾಗಲೀ ಅದವಾದುದಾಗಲೀ, ಶಕ್ತಿ
ಯುತವಾದುದಾಗಲೀ ಯಾವುದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ
ಶಕ್ತಿಯ ಅಂಶವಾತ್ರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುವೆಂದು ತಿಳಿ”
(12, 41)

೪೨. ಕರ್ಮ ತತ್ತ್ವದಂತೆ ಜೀವಿಗಳು ಸಂಸಾರ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ
ದ್ದರೂ ವಿನೇಕ ವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆ
ಯಬಹುದು

ಕರ್ಮ ತತ್ತ್ವ (Law) ವೂ ಯಾವುದೊಂದು (Individual)
ಜೀವನವೂ ಕೂಡ ಸಾಂಶವಸ್ತು (Term) ವಲ್ಲ ಮತ್ತು ವರಂವರಾ
(Series) ಯುಕ್ತವಾದುದೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವುದ
ರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದಾರಿಯ ಕೊನೆ
ಯನ್ನು ಸೇರುವವರೆವಿಗೂ ನಮಗೆ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಅವಕಾಶ
ಗಳು ಹೊಸಹೊಸದಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವು. ಮತ್ತು ಆಯಾಕಾಲ
ದಲ್ಲಿ ನಾವು ಧರಿಸುವ ರೂಪವಿಶೇಷಗಳು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮಗಳ
ನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳೂಕೂಡ
ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ
ಉಚ್ಚ ನೀಚಸ್ಥಾನ ಭೇದಗಳೇ ಸರಿ. ಮತ್ತಿವುಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ನುಭವಿ
ಸುವ ಆಯಾಜೀವಿಗಳ ಮನಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಾಹ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು
ದರಿಂದ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಯಾತನಾನುಭವವು ಅವಶ್ಯಕ
ವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ವಯಾತನೆಯೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಪಾಪ
ಕರ್ಮದ ಫಲವೇ ತಾನೆ? ಮತ್ತು ನಾವು ಯಾರೂ ಪಾಪವು ಅನಾದಿ
ಯಾದುದೆಂದೂ, ಪುಣ್ಯ (Virtue, ತೀಲ) ವು ಬೇರೆಯವರು ಮಾಡಿದ
ಕರ್ಮದ ಫಲವೆಂದೂ ನಂಬಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವ
ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ
ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅರಿಸಿ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ನಮನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ವಂಶ*, ದೇಹಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ (Gifts) ಗಳನ್ನು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿವೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧವಾದ ಶಕ್ತಿಯೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಹದ ಜೀವನವೃತ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೇ ಆದರೆ ಇವುಗಳು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದವಾದ ಶ್ರೀ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಸೇರಿರುವುವು.

೪೩. ವಿನಾಹದಲ್ಲಿ ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ; ಆದರೂ ಇತರ ವಿಧವಾದ ವಿನಾಹಗಳನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದಾತೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಪ್ರೇಮವು, ಅಂದರೆ ಶಾರೀರಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ನೋಡಿದರೂ ಪ್ರೇಮಭಂಗವಾಗದಂತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏಕಪತ್ನೀ ವಿನಾಹವನ್ನೇ ಆದರ್ಶವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಆದರ್ಶಭಿಮಾನ (Interests) ಗಳೂ, ಇಚ್ಛಾಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ವಿನಾಹದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರಿಂದ ಉತ್ತಮ ದಾಂಪತ್ಯವುಂಟಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಬಹು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವಿನಾಹಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದಾಂಪತ್ಯಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೈರಣೆಯು ಆಯಾ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿರುವುದೇ ವಿನಾಹಜ್ಞೇದಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಹೀಗಾಗಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೆಲಸವು ಕೀಳುತರದ್ದೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಲ್ಲ.

* Parentage, ಕುಲ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು

೪೪. ಜಾತಿಯ ಮುಖ್ಯತತ್ತ್ವಗಳು, ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಹೀಗೆಯೇ ಚಾತುರ್ವರ್ಣಮಯವಾದ ಜಾತಿ (caste) ಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳುಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಈ ವರ್ಣಭೇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಶ್ಲಾಘ್ಯ ತತ್ತ್ವಗಳುಮೂಲಭೂತವಾಗಿವೆ. ಅನಾಗರಿಕ (primitive) ರೀತಿ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಜನಗಳ (communities) ಜೀವ ಶಕ್ತಿ*ಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದೇ ನಾಗರಿಕರಾದ ಜನರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಜವು ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಯವ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಜನರ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಭೇದಭಾವಗಳಿವೆ.† ಆದರೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮಿಲ್ಲರ ಸಮಾನಧೈಯವೊಂದನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವವರೆಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಗುಣವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷಗುಣವನ್ನು ನಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲೇಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣರಾದ ಭಕ್ತರೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಕವಿಗಳೂ ಆಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶಾನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಅವಕಾಶಾನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಲಾರದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅವ್ಯಕ್ತಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು (potentialities) ಹೆಸ್ರಗತಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಲೋಕಸೇವಾ

* Live impulses, ಆಶಯ

† In kind and significance

‡ Nature, ಸ್ವಭಾವ

ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ* ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸವೇ (= ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷತೆ, work) ನಿಜವಾದ ಕುಶಲವಿದ್ಯೆಯೂ ಮತ್ತು ಲೋಕಸೇವೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಸಂಕರ ಮತ್ತು ಜಾತಿವೈಷಮ್ಯಗಳು (class conflicts) ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತೇವ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಐಕ್ಯತೆಯು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬದೇ ಮುಖ್ಯಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

೪೫. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ; ಪೂರ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗ;
ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು.

ಇವುಗಳೇ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ (faith, ಮತ)ದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವಗಳು. ಮತ್ತೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೂ ಮತವು ಬದುಕಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಮತವು ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಮತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವಕಳೆಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವಕಳೆಯು ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಚಿತ್ತಕ್ಷೋಭೆ (= ಅಶಾಂತಿ) ಮತ್ತು ನಿರುತ್ಸಾಹ† ಗಳೇ ಬಹಳವಾಗಿ ತುಂಬಿಹೋಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವಾದರೋ ಎಲ್ಲಿನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮುಂದೇನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇವಲ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದಿರುವೆವೇ ಹೊರತು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೆಯೋ ಅಲೆ ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಗುಂದಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜೀವಶಕ್ತಿಯೇ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ದುಸ್ಥಿತಿ (vicissitudes) ಗಳಿಂದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗವೂ‡ ಬಂದಿರ ವುದೆಂಬುದನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆವು. ಹೇಗೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತಿ ಜೀವಕಳೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ

* Spirit of service to the common weal

† Listlessness ‡ Law of growth § Civilisation

ದೂರದೂರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತರಾಜ್ಯ*ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತ ಲೋಕಕ್ಕೆ
ಲ್ಲಾ ಬಾಧಿ ಹೇಳುತ್ತಲೂ, ಅವಶ್ಯಕ ಬಿದ್ದಾಗ ಇತರರಿಂದ ತಾವು ಕಲಿ
ಯುತ್ತಲೂ, ಬಹು ತೇಜೋಯುಕ್ತರಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದ
ರಿಂದ ಸರ್ವಕಲಾ (arts) ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯ
(commerce) ಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಈಗೈ ಸುಮಾರು ೮೫ ಶತಮಾನಗಳವರೆ
ವಿಗೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರೆಂದಿದ್ದ ಯಾವಜನಾಂಗದವರಿಗಿಂತಲೂ
ಇವರು ಹಿಂದುಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಲೋ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನಮ್ಮ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಹೆದರಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ
ನಮ್ಮ ಮತಗಳ ಬಾಹ್ಯಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು
ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿರುವೆವು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವತಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇ
ಕೆಂದಿರುವ ಈ ಅವರಣಗಳೇ ಈಗ ಆ ಜೀವತಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂಧನ
ಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಗಿರುವ ಮರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ
ಚಕ್ರೆಯು ತನ್ನೊಳಗಿರುವ ಮರವನ್ನು ಮಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಜೀವತಕ್ತಿಯಿಂದ
ಕೂಡಿದಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಮರವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯದೆ ತನ್ನೊ
ಳಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ† ತಕ್ಕಂತೆ ತಾನೂ ಕೂಡ
ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಯಾವುದೊಂದು ಧರ್ಮ(ವ್ಯವಸ್ಥೆ, institution) ಪು
ಜನರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಅತಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ಸಹ
ಜನಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಅತಸ್ಥಿತಿನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋದ
ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಬಂಧಕವಾದದೂ ನಿರ್ಬಂಧಕವಾದುದೂ‡ ಅಗು
ತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇದು ಸನಾತನವಾದುದೂ, ಶಾಶ್ವತವಾದುದೂ ಎಂಬ ಸಾಂ
ಪ್ರದಾಯಕರ ಗೊಂದಲವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಪೂರ್ವಜರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ
ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ
ಧರ್ಮಾಭಿರುಚಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇಸಮನಾಗಿ
ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯ ಧರ್ಮದೈವಮೂಲ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು

* Colonies. † ನಿಯಮ, ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, compulsion

‡ Inadequate, ಚಿಕ್ಕದು § Theory of Relativity

ಈಗ ದೂರೀಕರಣವೆನಿಸಿತು ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಲಚಕ್ರವು ತಟಸ್ಥವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರುವುದೆಂತಲೂ, ಮತ್ತು ಬಹು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವೆಲ್ಲವೂ ಒಣಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಲಾಗಾಯಿತು ಈಗಿನವರೆವಿಗೂ ಯಾವ ಯಾವ ಧರ್ಮವೂ ಈಷದಪಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನವರೊಡನೆ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಂಬಂಧ (continuity) ಎದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಮಯವಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕರ್ಮಮಯವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಜನರ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಿಣಾಮವೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಸುಧಾರಕ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೂ ಕೂಡ ಕೇವಲ ಶಾಸ್ತ್ರವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ನೀರಸವಾಗ್ವಾದದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಮತಧರ್ಮ (religion) ದ ಅಂತಶ್ಯಕ್ತಿಯು * ವಾದವಿವಾದಗಳ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹಾಳಾದ ಕೂಡಲೆ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಜವಾದ ಸುಲಭ ಸತ್ಯಕ್ಕೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮದ ಮಾಹಾತ್ಮೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನಗೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇದೆ? ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಾಚರಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಾನುಸರಣ † ಮತ್ತು ಅಪ್ರಯೋಜಕ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿ, ಮತವೆಲ್ಲಾ ಬಹುವಾಗಿ ದಯಾದ್ರವ್ಯದ್ದಾಗಿ ಯಿಲ್ಲದಿರುವ ಕೇವಲ ಮೂಢ ಸಂಪ್ರದಾಯ ‡ ದಿಂದ ಕೂಡಿ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದ ಜನರಲ್ಲಿ ಆತಿ ಹೇಯವಾದ ದರ್ಪಾಹಂಕಾರಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಮೆರೆಯಲುಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಜವಾದ (ತ್ರಿಕರಣ) ಅಂತಶ್ಯಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಕೇವಲ ಕರ್ಮತರು ಕಟ್ಟಿ

* Free spirit, ಆತ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ;

† Canonical culture ‡ Inhuman scholasticism

ಹಾಕಿದ್ದ ಕ್ಲಪ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಕಳಿಯಿಂದಲೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ನಿಜ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು (Living faith) ಬಂಧಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕೂಡಲೇ ನಿಜವಾದ ಪರಮಾತ್ಮ ಭಕ್ತ*ರಾದ ಶ್ರೀವ ಮತ್ತು ವೈಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯರೂ (Saints, ಭಕ್ತರು) ಮತ್ತು ಶಂಕರ ರಾಮಾನುಜರಂಥ ಮತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವರ್ತಕರೂ (theologians) ಕೂಡ ಸರ್ವಜೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪನೂ, ಸಕಲ ಲೋಕೈಕಕರ್ತನೂ, ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವೂ ಆದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಮರೆಹೊಕ್ಕು ಸಂಸಾರ ಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡೆಂದು ಆವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿರೆಂದು ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಇದಂತೆಯೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವ ಜೈತನ್ಯರೂ, ಬಸವ ರಾಮಾನಂದರೂ, ಕಬೀರ ನಾನಕ್ಕರೂ ದೇಶಮತೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ. ಹೀಗೆಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಶ್ರದ್ಧಾ (belief, ನಂಬಿಕೆ) ಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೂಮತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಸ್ತಿಮಿತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಯಾವ ಬದಲಾದಳೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದದ ಧರ್ಮವು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ.† ಅಂದರೆ, ಹಿಂದೂಮತ ಅಥವಾ ಆರ್ಯಧರ್ಮವು (Hinduism) ಯಾವುದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಿತಿ (position) ಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹವೇ ಸರಿ ; ಯಾವುದೊಂದು ಕ್ಲಪ್ತವಾದ ಫಲಪರಿಣಾಮವೂ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಸಾಧನಮಾರ್ಗವೇ (process) ಸರಿ ; ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ನಿರ್ಭೂತವಾದ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥವೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಶಾಶ್ವತಾಭಿವೃದ್ಧಿಯುಕ್ತವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ಸರಿ. ಇದರಿಂದ ಇದರ ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ ಎಷ್ಟುಕಷ್ಟಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅವಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಈ ಜನರು ಗೆದ್ದು, ಯಾವ ಅಡಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಬರುವರೆಂದು ನಂಬಲು ಪೂರ್ಣಪ್ರೋತ್ಸಾಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

* True prophets of the spirit † ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ

೪೬. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ತನಕಪಡದೆ ವಿನೇಕ ಧೈರ್ಯೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು

ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಭಳಿಗಾಲವು ಮುಗಿದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮತವು (ಆರ್ಯಧರ್ಮ) ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (- ಅರಂಭ, creative) ಗಾಲವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ; ಮತ್ತು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವು ಶಾಂತಿಸಮಾಧಾನಗಳಿಲ್ಲದ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಳಲುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಈಗೀಗ ನಾವು ಬಹು ಸಂತಪ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತುಕೆಟ್ಟಿರುವ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವೂ, ಬಹುಬಾಧಕವೂ ಆದ ಎಷ್ಟೋ ಮೂಢಾಚಾರಗಳನ್ನು † ನಾವು ನಿರ್ಭಯವಾದ, ನಿಜವಾದ ಪೂಜ್ಯಧರ್ಮಜಾಗ್ರತಿಯಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಮುಖಂಡರು ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವವನ್ನೂ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತಿದ್ದೇ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಮೋಪಶಾಖೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆಡೆಯಾಗಿರುವ ಸಮಾಜಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆಯೂ ಹೊಸಹೊಸರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪಾದನೆ‡ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂಬ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಮತ್ತಿಂಥಾ ಕೆಲಸ (= ಪ್ರಯತ್ನ)ವು ಹೊಸದೇನೂ ಆಗಿರದೆ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಗಿಹೋಗಿರುವ ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯು ಪುನರಾಚರಣೆ‡ಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುಧಾರಣಾ ಕೆಲಸವು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಆದರೂ ಇಂಥಾ ಸುಧಾರಣಾಕಾರ್ಯವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇರೂರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ

*Fresh eyes, ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ †Much wood that is dead and diseased ‡Restatement §Repetition. ಪುನರಾವರ್ತನೆ

ಇದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇನೂ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದು, ಮತ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.* ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥತೆಯಿಂದ ನಿಜವಾದ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದೈವೀಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಸೇವೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಸದ ಸಿಂಹದಂತಿರುವವನೊಂದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಂದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ (the whole sky) ದಿವ್ಯಸ್ಪರ್ಶಿಯೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಫಲಕಾರಿಯಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠಕೆಲಸವೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅಂಥಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಅನುದಿನವೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಡಿ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಅವರವರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯೋಗ್ಯಫಲವನ್ನೀಯಲೆಂದು ವರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಲೋಕಾಸ್ಸಮಸ್ತಾಸ್ಸುಪಿನೋಭವಂತು, ಸನ್ಮಂಗಲಾನಿಭವಂತು,
ಭವಂತು.

ಇತಿ ಚತುರ್ಥೋಪನ್ಯಾಸಃ

ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

† Growth is slow

ಸೂಚನೆ:—ಮುಖ್ಯ ತಿದ್ದುಪಾಟುಗಳು

ಪುಟ	ಪದ್ಧತಿ	ತಪ್ಪು	ಸರಿ
೧೩	೭	ಕರೆ	ಕರೆ
೧೩	೧೧	ಬಹುದು	ಬಹುದು*
೧೩	೨೨	ನಮ್ಮನ್ನು	ನಮ್ಮನ್ನು †
೨೧	೨	ವಿಧದ	ವಿಧದ
೪೦	೧೬	ದೇಶೀಯ	ದೇಶೀಯ
೪೯	೧೪	ಸಂಘಗಳೂ*	*Social Institutions
೧೪೨	೧	ತಮ್ಮ ಅಭಿಷ್ಟು	ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿ
೧೪	೨	ಹೊಂದಿರುವ	ಹೊಂದದಿರುವ

ಅ ನು ಕೃ ಮ ಟಿ ಕೆ

೧—“ಭಾರತಧರ್ಮ”ದ ಅನುವಾದ

ಅಗಸ್ಟೈನ್ (೩೫೪-೪೩೦) ೩೮, ೯೧
 ಅಗ್ನಿಪುರಾಣ ೧೫೫
 ಅಂಗುತ್ಸರನಿಕಾಯ ೭೧
 ಅಥರ್ವವೇದ ೯೧
 ಆರಿಸ್ಟಾಟಲ್ (ಕ್ರಿ.ಪೂ.೩೮೪-೩೨೨)
 ೮೪, ೧೧೮, ೧೫೦, ೧೮೦.
 ಆಶೋಕ ೭೧
 ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ History of
 India (ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆ), ೬
 ಆಗಮಗಳು ೪೭
 ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ, ದೇವೇಂದ್ರನಾಥ ತಾ
 ಕೂರರ, ೩೭
 ಆನಂದಗಿರಿ ೮೯
 ಆಫ್ರೋಡೈಟ್ ೬೭
 ಆರ್ಯಸಮಾಜ ೧೮, ೪೩
 ಆಶ್ವಲಾಯನ ೧೫೫
 ಆಸ್ಟೊರೆತ್ ೬೭
 ಇಂಡಿಯನ್ ಅಂಟಿಕ್ವರಿ ೧೬೬
 ಇಂಡಿಯಾ, old and new ೧೪೫
 ಇತಿಹಾಸಗಳು ೧೫, ೪೪, ೪೬, ೧೮೬
 ಇಂಜ್, ಡೀನ್ (ಜನನ, ೧೮೬೦) ೭೭
 ಇಂದ್ರ ೪೬
 ಇಸ್ರೈಯ ೫೨
 ಇಸ್ರೇಲ್ ೭೦

ಇಸ್ಲಾಮ್ (Islam, ಮಹಮ್ಮದೀಯ
 ಮತ) ೭೦
 ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ೧೮, ೨೧, ೨೪-
 ೨೭, ೪೦, ೭೯, ೧೧೧, ೧೯೦
 ೧೯೯
 ಋಗ್ವೇದ ೪, ೧೫, ೨೯, ೪೪, ೧೦೮
 ೧೫೫, ೧೮೮
 ಎಸೆನ್ಸಿಯಲ್ಸ್ of Mysticism
 (ಯೋಗಸೂತ್ರಗಳು) ೩೮
 ಏಕ್‌ಹಾರ್ಟ್ (೧೨೬೦-೧೩೨೯) ೩೭
 ಏಸುವು ೧೩, ೫೨, ೬೩, ೯೯, ೧೭೯
 ಐನ್‌ಸ್ಟೈನ್ (ಜನನ, ೧೮೭೯) ೮೨
 ಐಸಿಸ್ ೬೭
 ಕಬೀರ್ ೧೮, ೨೦೦
 ಕಬೀರ ಪಂಥಿಗಳು ೪೩
 ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ of the Christian
 with God (ಜೀವಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ
 ಐಕ್ಯ) ೩೮
 ಕಾತ್ಯಾಯನ ೪೩
 ಕಾಳಿ, ೫೩, ೫೬
 ಕಾಳೀಯ ೪೫
 ಕೂರ್ಮ ಪುರಾಣ ೫
 ಕೃಷ್ಣ ೩೪, ೪೩, ೪೫, ೪೬, ೫೪,
 ೫೬, ೧೪೪, ೧೫೫

ಕೇನಲುಪನಿಷತ್ ೨೪
 ಕ್ಯಥಾಲಿಕ್ ಜನಗಳು(Catholics,
 ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು) ೨೪
 ಕೈಸ್ತನು ೪೬
 ಕೈಸ್ತಮತವು ೧೩, ೩೧, ೩೬, ೫೪,
 ೬೪, ೭೦, ೭೨, ೧೩೩
 ಕ್ರೋಚಿಯವರು (ಜನನ, ೧೮೬೫)
 ೧೭, ೯೧
 ಕ್ಷುದ್ರಕಮಲಾಕರ ೫೩
 ಗಾಂಧಿ (ಜನನ, ೧೮೬೯) ೪೦,
 ಗಾಲ್ಪನ್ (೧೮೨೨-೧೯೧೧) ೧೫೦
 ಗೋವರ್, ೫೬
 ಗೋಲ್ಡನ್ ಬೋ, The, (ಮವ
 ಂರ್ ಶಾಖಾ) ೬೭
 ಗೌಡವಾಹೋ ೫೩
 ಗೌತಮ ೧೧೩
 ಗ್ರೀಕರು ೧೪೯
 ಜೈತನ್ಯರು, ಶ್ರೀ ೧೮, ೪೩, ೨೦೦
 ಜಯತೀರ್ಥರು ೧೧
 ಜಾನ್, ಭಕ್ತ (Saint) ೩೬
 ಜೈನಮತವು ೧೭
 ಜೈನರು ೫೬
 ಜ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನರು, ಶ್ರೀಯುತ ೧೬೫
 ಜ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರು
 (ಆಚಾರ್ಯರು) ೧
 ಕಾಕೂರರು, ರವೀಂದ್ರನಾಥ(ಜನನ,
 ೧೮೬೧) ೪೦

ಡಯೋಸಿಮಿಸ್ಸರು ೨೫
 ಡಾರ್ವಿನ್‌ನರು (೧೮೦೯-೧೮೮೨) ೧೫೦
 ಡೇವ್ರೀಸರು ೧೫೦
 ಡೋನಾಲ್ಡ್‌ಸನ್‌ನರು ೧೫೪
 ತಂತ್ರಗಳು ೧೮೫
 ತಾಂಡ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣ ೪೩
 ತಾರಾ ೬೭
 ಶುಕಾರಾಮರು ೩೬-೩೧
 ಪೈಪ್ಪರೀಯಾತರಣ್ಯಕ ೧೦
 ಪೈಪ್ಪರೀಯಾತರಣ್ಯಕ ೧೧೪
 ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು. (ಕ್ರೈಸ್ತ) ೨೦, ೩೪
 ಧಿಯಾಗ್ನೀಸರು ೧೪೯
 ನಾನಕ್ಕರು ೧೮, ೨೦೨
 ಲೇಡ್ ಹ್ಯಾಪ್ಪೆ ೩೪
 ನೈಯಾಯಕರು ೫೬
 ನ್ಯಾಯಸುಧಾ, ೧೧
 ಪಂಚವಿಂಶಬ್ರಾಹ್ಮಣ ೪೩
 ಪರಾಶರಸಂಹಿತೆ ೧೧೫
 ಪಾಪ್ಯುಲರ್ ಸೈನ್ಸ್ Siftings,
 (ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಭಸೆಗಳು)
 ೧೫೨
 ಪಾರ್ಸೀ ಜನಗಳು ೭೨
 ಪಾಲರು, ಭಕ್ತ (St.) ೩೭
 ಪಾಶುಪತ ೧೫
 ಪೀಪಲ್ of India, The (ಭಾರ
 ತೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು) ೬೬
 ಪುರುಷಸೂಕ್ತವು ೧೫೯

ವೊಟ್ಟೆಪ್ಪೆಟರು (ಕ್ರೈಸ್ತವಾದಿಗಳು)

೨೮

ಪ್ರಾಂಗಮ್ಯಾಟೆಪ್ಪರು (= ಅರ್ಥ
ಪರಾಯಣರು) ೨೨

ಪ್ಲೇಟೋನಿಕ್ Tradition in
English Thoughts (೮ಂ
ಗ್ಲೇಯರಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಟೋನಿಯವರ
ವಾರಂಪರ್ಯ) ೭೭

ಪ್ಲೇಟೋನಿಯವರು (ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೪೨೭
-೩೪೭) ೩೯, ೯೦, ೧೪೯

ಪ್ಲೊಟೈನಸ್ಸರು (೩೦೩-೩೬೨) ೩೮

ಫೋಕ್ ಸಾಂಗ್ಸ್ of South
India (ವಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾದ
ಜನಸಾಂಗತ್ಯಗಳು) ೫೭

ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್, ಭಕ್ತರು (St.)
(118೨-1226) ೨೮

ಫ್ರಾಯ್ಡರು (ಜನನ, 1956) ೧೧೯
ಫ್ರೇಸರರು, ಸರ್ ಜೇಮ್ಸ್ (ಜನನ,
೧೮೫೪) ೬೬

ಬಕಲ್ಲರು (೧೮೨೧-೬೨) ೧೫೦

ಬರ್ಗಸ್ಸನ್ನರು (ಜನನ, 1859) ೯೦

ಬರ್ನ್ಸಸರು, ತ್ರೀಯುತ ೬೮

ಬರ್ನ್ಸರು, ರಾಬರ್ಟ್ (1759-
1796) ೫೦

ಬರ್ನಾಡರು, ೨೪

ಬಸವ, ಶ್ರೀ, ೨೦೦,

ಬುದ್ಧರು (ಕ್ರಿ. ಪೂ. 567-487) ೨೭

೩೪, ೫೬, ೬೭, ೭೧೨, ೧೩೩, ೧೪೪,
೧೭೯, ೧೯೯,

ಬೃಹದೇಶ್ವರಣ್ಯಕ ಉಪನಿಷತ್ತು, ೩೦
೮೭, ೯೮, ೧೦೮

ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ೧೧೩

ಬೋಹ್ಮರು (1575-1624) ೫೫, ೪೦

ಬೌದ್ಧಮತವು ೧೭, ೭೧, ೧೩೩, ೧೮೭,
೧೯೯

ಬ್ರಹ್ಮನು, ೨೬, ೨೬

ಬ್ರಹ್ಮನು (ಪರ) ೩೨

ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜವು (ಸ್ಥಾಪಿತ, 1830)
೧೮, ೪೩

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳು ೧೮, ೮೬ (ಭಾ
ಷ್ಯ), ೮೯, ೧೩೬

ಬ್ರ್ಯಾಡ್ಲಿಯವರು (1846-19೨3)
೮೪, ೯೦

ಬ್ರೌಕ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ (= ಪಂಡಿತ) ೪೦

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು, ೧೮, ೪೩, ೫೩
೯೮, ೧೦೨, ೧೦೭, ೧೬೭-೮, ೧೮೫,

೧೯೪, ೧೯೯

ಭಾಗವತ ೧೩೪, ೧೮೪,

ಭಾಮತೀ ೧೩, ೮೭,

ಮಜ್ಜಿಮನಿಕಾಯವು ೭೧

ಮಧುರು, ಶ್ರೀ ೨೦೦

ಮನು(ಸ್ಮೃತಿ - ಕ್ರಿ.ಶ. ೨ನೇ ಶತ
ಮಾನ) ೧೧೪, ೧೨೩-೩೫, ೧೪೭,

೧೮೪

ಮಹಮ್ಮದರು (571-632) ೨೮

ಮಹಮ್ಮದೀಯರು, ೩೭

ಮಹಾಭಾರತವು ೧೯, ೨೯, ೫೬,

೧೧೮,

ಮಹಿಮ್ನ ಸ್ತವವು. ೧೬

ಮಾಯಾ, ೨೭, ೭೭-೯೫

ಮಿಲ್ಲರು, ಜೆ.ಎಸ್.,(1806-1873)

೯೧

ಮೆಥಾತಿಥಿ, ೧೩೪

ಮೇರಿಯಮ್ಮನ ಪೂಜೆ, ೬೬

ಮ್ಯಾಂಜೆಸ್ಪರ್, ಕಲಾಶಾಲೆ ೧

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು, ೨೪, ೨೯, ೮೦,

ಯಾಹ್ಯೆ, ೫೨ [೧೨೮

ಯು ಆರ್ ಛಾವಾಂಗರು, ೭೨

ಯೋಗ, ೧೫

ರಸಲ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಬರ್ಬ್ರೆಂಡ್, ೧೨೮

ರಾಮ, ೩೪, ೪೫, ೧೪೩

ರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ಶ್ರೀ, ೭೮

ರಾಮಾನಂದರು, ೨೦೦

ರಾಮಾನುಜರು, ಶ್ರೀ, ೧೮೭, ೨೦೦,

ರಾಮಾಯಣ, ೧೧೮, ೧೨೪

ರೈಸ್ಲೆ, ಸರ್ ಹರ್ಬರ್ಟ್, ೬೯

ರೂಯಸ್ ಬ್ರಾಕರು(1294-1381)

೨೪,

ರೂಸೋಯವರು (1712-78)೧೫೦

ಲಾಕರು (1632-1704), ೧೫೦

ಲಾಟ್ಯಾಯನರು, ೪೩

ಲೈಬ್ನಿಟ್ಸರು (1646-1716), ೯೦

ವಿಜಯರಾಜದೇವ, ೭೨

ವಿಜ್ಞಾನವಾದ, ೮೫

ವಿಷ್ಣು, ೨೬, ೪೨, ೫೬

ವೀಸ್‌ಮನ್ನರು, ೧೫೦

ವೆಬ್ಬರು, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಕ್ಲೆಮೆಂಟ್, ೫೭

ವೆಸ್ಲಿಯವರು (1703-1791), ೮

ವೇದಗಳು, ೮ ೧೬, ೧೯, ೪೫-೮, ೭೭,

೧೨೦, ೧೮೬, ೧೯೯

ವೆದಾನ್ತ, ೧೮-೨೦, ೧೯೯

ವೈಶ್ಣವಾಚಾರ್ಯರು, ೨೦೦

ವ್ರಾತೃಸ್ತೋಮ, ೪೩

ಶಕ್ತಿಗೀತೆಯು, ೬೧

ಶಂಕರರು, ಶ್ರೀ, ೩೮, ೫೭, ೮೦-೯೫,

೧೮೬, ೨೦೦

ಶಿರಾಲ್, ಸರ್ ವ್ಯಾಲಂಟೈನ್, ೧೪೫

ಶಿವ (ಈಶ್ವರ) ೨೬, ೪೨, ೪೫ ೬, ೫೬

೭೨, ೧೧೯

ಶೈವ ಆಚಾರ್ಯರು, ೨೦೦

ಶ್ವೇತಾಶ್ವತರ ಉಪನಿಷತ್ತು ೮೦, ೯೯

ಸತೀ, ೪೬,

ಸಿಕ್ಕರು, ೪೩

ಸಾಯಣರು, ೧೧೮, ೧೨೯

ಸೈನ್ಸ್, Religion and Real-

ity, ೫೯

ಸ್ಕಾಂಡರವಿ, ೭೨

ಸ್ಪಿನೋಸಾಯವರು(1632-77) ೬೩

ಸೈನ್ಸರಾ, ಹರ್ಬರ್ಟ್ (1820-1903), ೨೩	ಹರ್ಸ, ೨೨
ಸ್ಮಿತ್ತರು, ಜೇಕ್ (1617-52) ೨೭	ಹಾರಿತಸ್ಕೃತಿ, ೧೦೮
ಸ್ಮಿತ್ತರು, ವಿನ್ಸೆಂಟ್, 11	ಹೀಬ್ರೂ ಜನಗಳು, ೨೭, ೨೨
ಸ್ವಪ್ನರು (1667-1745), ೭೮	ಹೆರಕ್ಲೈಟಸ್ಸರು (ಕ್ರಿ.ಪೂ. 535-475), ೭೫
ಹನುಮಂತನು, ೪೫	ಹೆಗ್ಲರು (1770-1831) ೯೧
ಹರಿಸ್ತೃತಿ, ೫೭	ಹೋಸಿಯಾ, ೫೨
ಹರ್‌ಮನ್ನರು, ೩೮	

೨. ಅನುವಾವಕರ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷ್ಯಗಳು (ಸೂಚೀಪತ್ರ)			
೧ ಶ್ರೀಯುತ ಬೆನೆಡೆಟ್ಟೋ ಕ್ರೋಚಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೇದಾಂತವೂ	೨೦೩
೨ ಜಾತಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೆ	೨೦೫
೩ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೂ [(ದ್ವಂದ್ವಯುಕ್ತವಾದ) ಅನುಭವವು] ಮತ್ತು ಇತರರೂ	೨೦೬
೪ ವಿವಾಹ ಸುಧಾರಣೆಯ ನಿಜಾರ್ಥವು	೨೦೬
೫ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ (- ರಾಜಪುತ್ರರ) ತೃಪ್ತಿ, ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಮಾಧಾನಗಳು	೨೦೮
೬ ಶಾಂತಿಯ ನಿಜಾರ್ಥವು	೨೦೯
೭ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮ ವಿಾಮಾಂಸೆ	೨೧೩
೮ ಜಾತಿ ವಿಾಮಾಂಸೆ	೨೧೩
೯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಗುಟ್ಟು ಮತ್ತು ನಿಜ ತಾತ್ವಿಕದೃಷ್ಟಿ	೨೧೪
೧೦ ವಶಿಷ್ಠ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ವಿವಾದ ವಿಾಮಾಂಸೆ	೨೧೪
೧೧ ವೇದಾಧ್ಯಯನವೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೂ	೨೧೬
೧೨ ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಇದರ ನಿಜಸಾರಸರ್ವಸ್ವವು	೨೧೭
(ಶ್ರೀಯುತ ಎಂ. ಯಾಮುನಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬರೆದುದು ೧೩ ೧೫)			
೧೩ ಶ್ರೀಯುತ ಐಕ್ಯೈನರೂ ಮತ್ತು ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯಧರ್ಮವೂ ೨೧೮			
೧೪ ಶ್ರೀಯುತ ಫ್ರಾಯ್ಡರೂ ಮತ್ತು ಇವರ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರವೂ....			೨೨೦
೧೫ ಶ್ರೀಯುತ ಬರ್ಗಸನ್ನರೂ ಮತ್ತು ಇವರ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೂ ೨೨೪			

ಭಕ್ತಬಂಧು

ಅಥವಾ “ಸರಮಾತ್ಮಸೇವೆ” ಎಂಬ ಡೆಮಿ ಅಷ್ಟಪತ್ರದ 24 ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ೧೯೨೯ನೇ ಜುಲೈ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಾಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು, ಸಹಾಯಕರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೧-೪-೦ ಮಾತ್ರ (ಹಾಸಲು ಸೇರಿ); ಆದರೆ ಭಾರತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡವರಿಗೆ ೧-೪-೦ ಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಚಂದಾದಾರರಾಗುವವರು ೧೯೨೯ ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೩೦ ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ಚಂದಾ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆರ್ಡರನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಚಂದಾ ಮೊಬಲಗು ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ :—ಎಫ್. ಶೇಷಾದ್ರಿಶರ್ಮಾ ಬಿ ಎ ,

ಚಂದ್ರವಿಲಾಸ. ವೆತ್ಸೇಶ್ವರಪುರ, ಜಿಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

CULTURE

or the ‘Service of the Great Ones.’ A monthly magazine of 24 pages (demy octavo) and the English Organ of *Shanttyashrama* will be published from the 1st July 1929.

It will bring out the works of the leading Organisers, Friends and Supporters of Shanttyashrama. Annual Subscription to be paid (in advance) Rs. 2.8 only (including postage).

To purchasers of “Bharata Dharma” the Subscription will be only Rs. 2/-

Orders with full Subscription paid should be registered before the 30th April 1929.

Write to:-N. S. SHARMA, B A., Chandra Vilas
Visveswarapuram, BANGALORE..

Mr. N. S. SHARMA'S WORKS:

ಎಫ. ಶೇಷಾದ್ರಿಶರ್ಮರವರ ಗ್ರಂಥಗಳು:

Our Real Culture and Progress	0—4—0
Two Poems on India	0—2—0
The Youth Movement in Karnataka	0—2—0
ರಃಧಾಕೃಷ್ಣಕೃರವರ ಭಾರತಧರ್ಮ	
(2 ಭಾಗಗಳೂ ಸೇರಿ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿ)	2—2—0
“ (“ ಉತ್ತಮಪ್ರತಿ)	2—8—0
ನಂಚರಿತ್ರೆ ಅಥವಾ ನಟರಾಜಭಕ್ತ ನಂದ	0—4—0
ರವೀಂದ್ರನಾಥ ರಾಕೂರರ “ಪ್ರೀತ್ಯಾಪೀಸು” ಅಥವಾ	
ಅಂಚೆಯಮನೆ (ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿದೆ)	0—6—0
ವರರುಚಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಿ	0—4—0
What is History ? Or The Philosophy of Benedetto Croce (Ready for Publication)	
An Introduction to Manu : His Place in Law and History	“
An Introduction to Udayana : His Place in Literature and History	“
Akbar's Religion	“
The Psychology of Moral Life	“
Dr. S. Radhakrishnan : The Man and his Work (in preparation)	
ಪರಮಾತ್ಮ ನೇವೆ, ಅಥವಾ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ	
(ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ)	
“ಜ್ಞಾನಾನಂದ”ರ ದಿವ್ಯಚರಿತ್ರೆಯೂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರ	
ಸದ್ಯಃ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳೂ (ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ)	
ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಾವಲೋಕನ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ನೆಲೆಗಟ್ಟು	“
ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣಕೃರವರೂ ಮತ್ತಿವರ ಲೋಕಸೇವೆಯೂ	“
ಶ್ರೀ ಗಳಗನಾಥರೂ ಮತ್ತಿವರ ಶ್ರೀಷ್ಠಮಾಹಾತ್ಮಿಯೂ	“
ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿವೆ.	

ಸೌಶ್ವಿ ಮಾತೃತತ್ವಜ್ಞರೂ ಮತ್ತು ಇವರತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೂ (ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ)
ಚರಿತ್ರೆಯ ನಿಜಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಕ್ರೋಚಿಯವರ ವೇದಾಂತವು ,,

ಮನ್ವರ್ಥಚಂದ್ರಿಕೆ ,,

ಉದಯನ ವತ್ಸಮಹಾರಾಜರೂ ಮತ್ತು ಇವರ ಕಥೆಯ

ಪೂರ್ಣಾಲೋಕನವೂ ,,

ಅಶ್ವರನ ಮತಧರ್ಮವು ,,

ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಕೋಶ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳಿದ ಕಥೆಗಳು ,,

ಶ್ರೀಷ್ಠಪುರುಷರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ (Lives of Great Men) ,

Stories from Great Ones

ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಂತ್ಯಾಶ್ರಮದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ
'ಭಕ್ತಬಂಧು' ಅಥವಾ 'ವರಮಾತೃಸೇವೆ' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ
ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

Write to :—

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯಿರಿ :—

N. S. Sharma, B.A.,

ಎನ್. ಶೇಷಾದ್ರಿಶರ್ಮಾ, ಬಿ.ಎ.,

"Chandra Vilas,"

ಚಂದ್ರವಿಲಾಸ,

Visveshwarapuram,

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರ,

BANGALORE.

ಬೆಂಗಳೂರು.

OPINIONS—ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಮಾ||ರಾ||ರಾ|| ಎನ್. ಶೇಷಾದ್ರಿಶರ್ಮಾ, ಬಿ. ಎ., ಬೆಂಗಳೂರು:—

ಇವರೊಬ್ಬರು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕಿತ್ಸಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಉತ್ಸಾಹಶಾಲಿಗಳಾದ ಗುಣ
ಗ್ರಾಹಿ ತರುಣರು. ಇವರ ಸಂಗತ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ
ಯನ್ನು ನಾನು ಯಾರ ಸಂಗಡಲೂ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ಸರಳಭಾವದ
ತರುಣರೊಡನೆ ಈಗಲೂ ನನ್ನ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದೇ ಇರುವವು. ಇವರು
ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖಕರು, ಗ್ರಂಥಾವಲೋಕನಶೀಲರು. ಇವರ ಸಹವಾಸ
ದಿಂದ ನನಗೆ ಹಲವು ಹೊಸವಿಚಾರಗಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಇವರು ದೋ
ಷಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವರು. ಇವರೊ
ಡನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಭಾಷಣದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ
ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು. ಹಲವು ಬಗೆಗಳಿಂದ ಇವರ ಸಹಾಯವು ನನಗೆ
ಆಗುತ್ತಿರುವದು. (ಶ್ರೀ ಗಳಗನಾಥರ "ಸದ್ಗುರು ಪ್ರಭಾವ," ಪುಟ ೨೭)

